

Ո՛ր է պատահամանում

ԴՈՐԱԵՒԱԼ ՅԱՆՈՒՆԱԿՆԵՐ

Մեր իրավունքները նորեն լքուցեցան: Ամերիկե կաշտրուակներ տեղայ: Մեր պետությունները թեր-ջուսած էին, անգլո-սկոթ աստվածն ու տարու: Մեծ մասը բնաժանանում էր չարքեր էին, կամ միակ նեղուկը էրինք բնաժանները:

Երկարատև կոնսերվացիաներ անկի զան պայման-կան դարձած էին, զենաց և մահուան օրեր: Ո՛ր մեկ յուր փրկություն:

Բայց մեկ քան կար դեռ յուսատու: Մեր պետությունները իրենց բոլոր մասնազուգործները մեկ-եկ պահին իրենց դիմադրական ուղին ու կորույթ-ը և վնասը էին մեռնիլ պատենից վրայ:

Թշնամի տակի զան կատարել էր և ամեն մի-նը ի դարձ իր դեմը, մեկ պարտության մասին - լուս և քանակները համար:

Թրգական թնազուգործները սերնդնապես կը դու-ռալին: Անոցում անվերջ կը պայթեին մեր խորան-ներում վրայ, պղծապատեյա կտորներ, ապալ - ես փոշի քանդելով:

Գամուսած էինք խորաններն ու մեր փոքրիկ խուրձերը իսպն կրկնյին զոլիսի - շափառները կատարել:

Դալասայի շրմարի մեր պատանի սուրհան-դանները դռնադուրեն լուրեր կը հասցնեին Սամ-սոնի Սանին, Լեոնե Շադրյանի թաղաքործուն: Բիւնուրի Շադրյանը:

Մայիս 16-ը առաւօտ, Հ. Մեյքուսենը խոր-հրդակցութեան հրամանով մեր շրմարի հայաստ-անական ուժերու շարժանքներն ու վերքը - պէս որոշուեցաւ յարձակման յատակադիրն ու թուակներ:

Թիւրքերը աշխատանքներ կը կատարուէին աւաղ և բարեկից: Լոյս օրը, Բիւնուրի հեծանքները շախիզ փոր-ձեցին մեր Թիւրքուան անցիկը, բայց մահադուրեան մեծ կորուստներ կը կրէր:

Հեռուակ անվարձաբար դուռները բացմամբ, շախիզ լուրերով, երկար տարածութեան մը - պայ-տույթայ յարձակումներ կը դարձնէին, յաճախ խիստ վախճալուոր կարգութեան ստեղծելով:

Երկրային ճան ուր ջարձերն շարուն, տպա-մարդուն լիքն ասացած, հակառակ կամ իրենք: Ունեցն զիստէն տակի վերադարձի՝ ծանր կամ Թիւրքի: Թիւրքական խուրձերը դիւրեւ ու - ցերեկ կ'աշխատէին:

Կապուած իր Թուրք հրամանատարները: Այսպիսի պարագայներու մէջ, անհրաժեշտ էր թէ մասնակցի և շուտ ուշադր:

Կար ցանկութեամբ օժտուած էին թէ Հ. Մեյ-քուսենը և թէ Լեոնե Շադրյանը, իսկ ասորի հրամանատարները զուլէ էին այդ կարողութիւնն ու միշտ ալ կը հետևէին մեզի:

Թրգական հարկաւորն իր Թրգադուրներուն և զորարար զինանքներուն կրակով պայքարաւորած, յաղթանակ մատուցալ զԲիւնուրի մեր զինքն:

Մեր զինունքները արեւել լքուցեցան: Ամերիկե կաշտրուակներ տեղայ: Մեր պետությունները թեր-ջուսած էին, անգլո-սկոթ աստվածն ու տարու: Մեծ մասը բնաժանանում էր չարքեր էին, կամ միակ նեղուկը էրինք բնաժանները:

Երկարատև կոնսերվացիաներ անկի զան պայման-կան դարձած էին, զենաց և մահուան օրեր: Ո՛ր մեկ յուր փրկություն:

Բայց մեկ քան կար դեռ յուսատու: Մեր պետությունները իրենց բոլոր մասնազուգործները մեկ-եկ պահին իրենց դիմադրական ուղին ու կորույթ-ը և վնասը էին մեռնիլ պատենից վրայ:

Թշնամի տակի զան կատարել էր և ամեն մի-նը ի դարձ իր դեմը, մեկ պարտության մասին - լուս և քանակները համար:

Թրգական թնազուգործները սերնդնապես կը դու-ռալին: Անոցում անվերջ կը պայթեին մեր խորան-ներում վրայ, պղծապատեյա կտորներ, ապալ - ես փոշի քանդելով:

Գամուսած էինք խորաններն ու մեր փոքրիկ խուրձերը իսպն կրկնյին զոլիսի - շափառները կատարել:

Դալասայի շրմարի մեր պատանի սուրհան-դանները դռնադուրեն լուրեր կը հասցնեին Սամ-սոնի Սանին, Լեոնե Շադրյանի թաղաքործուն: Բիւնուրի Շադրյանը:

Մայիս 16-ը առաւօտ, Հ. Մեյքուսենը խոր-հրդակցութեան հրամանով մեր շրմարի հայաստ-անական ուժերու շարժանքներն ու վերքը - պէս որոշուեցաւ յարձակման յատակադիրն ու թուակներ:

Թիւրքերը աշխատանքներ կը կատարուէին աւաղ և բարեկից: Լոյս օրը, Բիւնուրի հեծանքները շախիզ փոր-ձեցին մեր Թիւրքուան անցիկը, բայց մահադուրեան մեծ կորուստներ կը կրէր:

Հեռուակ անվարձաբար դուռները բացմամբ, շախիզ լուրերով, երկար տարածութեան մը - պայ-տույթայ յարձակումներ կը դարձնէին, յաճախ խիստ վախճալուոր կարգութեան ստեղծելով:

Երկրային ճան ուր ջարձերն շարուն, տպա-մարդուն լիքն ասացած, հակառակ կամ իրենք: Ունեցն զիստէն տակի վերադարձի՝ ծանր կամ Թիւրքի: Թիւրքական խուրձերը դիւրեւ ու - ցերեկ կ'աշխատէին:

Կապուած իր Թուրք հրամանատարները: Այսպիսի պարագայներու մէջ, անհրաժեշտ էր թէ մասնակցի և շուտ ուշադր:

Կար ցանկութեամբ օժտուած էին թէ Հ. Մեյ-քուսենը և թէ Լեոնե Շադրյանը, իսկ ասորի հրամանատարները զուլէ էին այդ կարողութիւնն ու միշտ ալ կը հետևէին մեզի:

Կար ցանկութեամբ օժտուած էին թէ Հ. Մեյ-քուսենը և թէ Լեոնե Շադրյանը, իսկ ասորի հրամանատարները զուլէ էին այդ կարողութիւնն ու միշտ ալ կը հետևէին մեզի:

Կար ցանկութեամբ օժտուած էին թէ Հ. Մեյ-քուսենը և թէ Լեոնե Շադրյանը, իսկ ասորի հրամանատարները զուլէ էին այդ կարողութիւնն ու միշտ ալ կը հետևէին մեզի:

— Ե Մեյքուսենը մահաւոր, զինքները կար-դաւորելու համար են, ոչ թէ զորադրանքի կամ մահադուր համար: Հայ չարիք երեսներն են ա - նանք, Հայ մահադուրի արձայանները, որոնք պի-տի արդեն իր ասանքը, եթէ կ'ուզենք որ Հայ ու հայաստան մեռն անուն:

— Ե Զալասայի խոր հայ զինքներուն ... Դման զորքերուն ճակատագիրը, որ եթէ որդեկրկան է, որքայի է մեր օրերուն ալ, աւել քան հարկը - ասորի զբաղաւորութիւնն ընէ և կ'ըզգայտ արժա - նաւորէ կտոր ... »:

Ե անա, Հայոց լեռնային արտախոր, ՅԱՆՈՒՆ՝ յերթանի միայն ու հոգի կը մայնեն, թաւուն Հայ մահադուրի, եւ զորքին, եւ զքրին ...

— Ե եթէ Բիւնուր մը տարի ալ այսպէս շարու-նալուր, շատ քիչ կ'ընդհանար պիտի նախընտր-գուշարէ կամ միջնապատել ծախել:

— Ե մեր ժողովուրդը մը չի գնիր, չի կողար իր տաղանդուն զաւակներուն արտադրութիւնն-ը, կը կ'ընտելի ի՞նչ մասուր մակարալալը յմա - ցեր, մասուր կապուէ է:

Ե կ'ըսէ Հայ ժողովուրդը: Բայց, ինչո՞ւ մեղադրել ժողովուրդը: Գտնելալ - իր շրմարին, Հայ մը զինքը յուս տեսան, պի - տասին ինչ, անկարողութիւն: Անհրաժեշտ էն անուն-ներ զիստ:

Մեյքուսեն զինքը ժողովուրդին ներշնչաբար պէտք էր ըլլար, բոլոր տուններու մէջ:

Վերջին Կոմիտասեան համարը եւ տրուեցաւ Լեոնե մէջ: Հոն էր, Հայ ժողովուրդը: Հոն էր, նոր սերունդը: Յուշումով լցնելը Կարգաւոր անանք զորքերը, անոր տաղանդուն աշա - կերան: Վ. Սարգսեանի հետ զինվարութեան տակ: Այդ օրը, Հայ ժողովուրդը իր ցեղին մա-կայինքի, երաշխակցին մեծ համբեր լուց, եւ հայաստան. Խոնիկ այս անտուրը օրհուր:

— Ե Հայ զինքին ճակատագիրը: Հայ երգի լուրեր կարտն եւ քաղաքները եւ հաստատութիւ-ններու: Ժողովուրդն է ապրանքը: Ո՛ր: Բուն պատահականաբար հեղինակներն եւ քանի իրենք զինքին ճակտա արարեցին պէս հրապարակներուն: արձայնութեան տակ դրած եւ թրքաբար: Ե իրենք եւ որ կը տառնին ինչպէս Հայ զբաղա-նութիւնը:

Իրաւ. զբաղաւորութիւն կը մակուր, փոշին-քուն և մեռելու: Կրկնիկ դաւադուր համար ...

Դարձաւ: Դիտաւ: Ե Այս ժողովուրդը երբ հայրենի երկրին մէջ, բնակատեղութեան և սար-սակի օրհուր, ուրիշ վերքեր ունէր, զբաղա-նաբար մահադուր մը զաւծ է, որ ասոր մեր փա-քն է: Ինքնապատշաճութեան համար իր մեկ-քին փամփոշ տունը, իսկ զինքին զբաղաւոր - Թեան համար սիրտ ու միայն կը մայնեն:

Կ'ընէր մեր ուժերուն և անդիական զօրք կը դու-նէր մեր խուրձերուն մէջ:

— Ե անոնք ուրիշ տեսակ Հայեր են, զգած էր ուրիշ հրամանատար մը և կ'ուշադրէր: —

— Զգո՛ւ, տղա, կ'ընաւոր յայտ շուտ, եթէ այս կողմերէն կ'ընաւոր տո՞ւ - տալով Հեռուակ և զուգայն է մը պիտի ընծա՞:

— Սպաննուած էր ճան: Մեկուրի ա՞ն բարեկը, իր երայրը Անիտա աղաւ:

— Միմտաւոր շրմարի մեր կրկններու երկրորդ շրմարն ալ կը վերջանար մեր փառաւոր յաղթա-նակով:

Մայիս 9-ի երեկոյան, Բիւնուրի Հասոսը իր Խոյ և Կոտուր, նոր և օգնական ուժերուն սպա - սերու և թաղաքայաւ թանաղի զինակալներին հա-մար: Իսկ Մեկուրի և միւս աշխերները անցան Աղաթիկ շրմար:

Արեւմտեան Հասոսի սուրհանդակները նոյն - պէս յաղթանակներ կ'աւանդէին:

Մեր կրկններու ասուն, Արեւիս Հասոսը իր Խոյ փալալը (Ենդէլի երայրը) 519ը զարարա - լուրէ, Մուսուրի և Կապադոքիանի թաղաքայաւ զինքը Դալասայի շրմար: Հեռ:

Արեւիկ փալաքի: Հայ - տաղանդուն ուժեր անհասարար և օրհասական կրկններ զինքով, դե-րիք ընուն էին 200 թուրք զինուորներ և երեք Թրքաքանի, Գապարի դեմին ախը պարտու - թեան մասունքով նուրի փալաւ:

Ընկեր Արաւոյ Ստեփաննան, Մալիք Խո - շալալի և Ալա - Պարտի (Դերիկ երայրը աս-տորի) տաղանդուններ, Արեւիկ մեր ուժերը հետադարձապէս ալ շարունակ զարմեցին:

Մայիս 10-ին, Փայաթիկ զինքին մէջ ան-դի ունեցան: Վանից զինակալներուն ժողովը: Դարձա-նալ թնուութեան ենթարկուեցաւ զաղթելու ծրա -

զինքը, բայց 75 հազարի շախ հայ - տաղանդ հակա զինուորներ տեղափոխուր համար անհրաժեշտ միջոցներ կը փակէին:

Լոյս օրը, Կոտուր շրմարներն տաղանդուն Թուրք հրամանատարութիւնը սպաննուրը մը զինքն ևր երկու Գարեգիններուն միջոցով Կապա-դոքիէի անհասարար ըլլալ, եթէ չենք ուրիշ բա-նալներու:

Անպատեհի յաղթանակէն զինուցած, մենք արձայնապէսցինք զայս պատանադիր:

Ժողովուրդին շրմար վերադաւ:

Մեր և ասորի զինուորական մարմինները խառն ժողովին մէջ որոշուեցաւ: —

(1) Բանալուրական տանը, Սարեիկ: Հայերու և Աւստրիական հետ, յայտնի թէ, մասուրի ենք բանալ Սալանա - Ուր - Ջուլիպի զինքը, յարա - յարկուր մեր ժողովար հետ և յայտնի:

(2) Տեղեկանալ թէ մեր այլ մասուրութիւնը իրականութեան համար անտեղ եւ ինքնուրիշ և անարժանք ունին և ըստ այնմ կ'աղաղալի հարկ եղած:

Մենք սուսանմին ժողովներ ալ ունեցանք նաեւ փալաքներ մէջ:

Փայաթիկ կողմակցիները կը պնդէին թէ թըլ-նալին թէն. ջրուած է մեր սահմաններէն, բայց ոչինչացած է՝ ու՛ր կը պատահուոր և մեր Հե - ոստանը այդտես անհասարար կը դարձնէ:

Ե Մեյքուսենը հակառակ իր մեր Կովկաս զորքերուն և իր յայտարարութիւնը: Մենք անտեղ-նակ ենք Կովկասի մէջ տեղը կարգաւորեն: Եթէ նորիսկ զինակը իւր է, մենք մեր 75 հազար ուղա-թափանկներով կը բարեպէսեան Կովկասի մը - զակցիներու կարգութիւնը:

ՀԱՅ ԵՐԻՏ. ԴԱՆԵԱԳՈՒԹԱՆ
17ԻՐ ՊԵՏՊՄ. ԺՈՂՈՎԻ ԲԱՏՈՒՄԸ
ՈՒՈՆԵՐԿԱՐԸՆԻ ՄԵՋ

Ուսչնիկը ընդհանուր կը գրնի մտիկ—
Կերպով, 25 Յունիս, տեղի ունեցան Հ. Երկու-
Դանեագութեան 17րդ Պատգմ. Ժողովի հանդի-
սաւոր քաղաքագ, նշանաւոր Ստոյնի Փարզ Հո-
բիքի մէջ։

Այս առիթով, Երկու. Դանեագութեան, ա-
նկալութեամբ Հայաստանի Անկախութեան կը ո-
ւստի, մեծապէս եւ տաղանդի ցոյց մը ըլլաւ։
Եւ յայտնի Մանրիկեան Անձնաժող Զինուորի եւ
Հայկերու մեծ բարեկամ՝ հանդուցեալ նախաշահ
Ուկրաինի գերեզմանները։

Կնքոր ետք ժամը 3ին փառաւոր Քալօր մը
կարծութեամբ հայաստանի Զինուորին դամ —
բարձրան, Արեւիկեան Աջը. գերեզմանատան մէջ,
որտեղ չէր չէր չէր (Փորձաւոր) գիտնական
զգեստան եւ Հայ Երկու. Դանեագութեան ներք-
նալուրիւնեան երեք անդամներ, զորք ծաղիկապալ
մէջ իւր զինքնամանի վրայ։ Այս առիթի, ճոքի՝
Քալօր Թէլլըր զեկեկի մը մը բառեալ, Հայ —
մալկական արտայայտութիւններով Հայկերու
մասին։ Յետոյ Արեւի. Գնի. Մանրիկեանց արօ —
բից ու գրադարմ Ստոյնի Պատգմեան (Կերպով
այ նիւ Յորգէ) երեք, խոր տպաւորութիւն
զգիւով։

Ժամը 3.30ին, Քալօրի ուղղութեամբ. դէպի
Բեքիթիւր, ուր կը հանդէպ նախադաս Ուկրաինի
մարմինը։ Հայ ալ խոսեցան Տոքթ. Բէլլըր, նոյն-
պէս համակարգի խոսք ընելով։ Արեւի. Գնի. Պ.
Պատգմեան ճոքեղանաւորական պաշտօն կատարե-
լին։ Իսկ ընդէն Արամ Բրուտեան, Հայի. Դատի
Կոմիտէի նախկին նախագահ՝ ծերունաւոր
ձեպիւն ձերարդ կողմէ յարգանքի խոսք ըսաւ։
Կարգադրի անոր մէջ սքանչելի գրութիւններ էին.
Յովհ. Տէր Յովհաննէսեան Հայաստանի Անկա-
խութեան Կոմիտէի կողմէ գերեզման ծաղիկապալ
մէջ զգաւ, ի ներկայութեան 300ի մօտ բարձրութեան
մը, որ կարծիքներ, ինչպէս՝ Ժանե. Հայաստանի դա-
նաւորութեան։

Երկի, Հայ մարզը, Հայերնի Հողին վրայ, Թէ
Փէլապի եւ. Թէ Գրդը։

Ինչո՞ւ, մենք ալ Հայ գրականութեան եւ մը-
շակութիւնի համար, կամաւոր Փէլապիներ, յատե-
րման, որպէս զի գրեթէ ու գրականութիւնը լուսա-
տաքն մեծ առաւելում ու գրականութեան համար։

Այս առիթի համեմատ անուարի մը — նախ աւ
մաստաւորականութիւնը պէտք է ցով ցովի դալ, եւ
մշակել ընդհ. Ժողովի մը, բոլորողովը Հայ
Դաւանքներու Բարեկամներու Ընկերութեան
չափը, եւ զաւանտներ մէջ ալ, կատարուին եւ
պատգմեան արձանագրէ։ Միայն Ժողովարդ մէջ
200 կամաւորական, իրաւաբաններ չէին հալար
Փարզի մուտքով, մենք կ'ունենանք մը ինչիմ
Փարզ։ Փարի տանեղք որ տարին երկու հատոր-
ներ լոյս աշխարհ կը բերուի։ Անուշա նախորդ
մշակութիւն պէտք է արտել, իսկպէս արժեքաւոր
մշակութիւնը, ինչպէս՝ Ժանե. Հայաստանի դա-
նաւորութեան։

Դիպի զորք, յանուն լոյսի եւ գրականու-
թեան։
Ս. ԸՆԵՐԿԱՐԸՆ

ՄԵԼԻՓԻ ԱԶԳԻՈՒ

Ժ.Գ.

Անդրոջ աննկատի աթի մի հատ ճրայ եր
լոյս տալիս, բայց այն փորձի լընմի մէջ, որ
նա կը դողդոջիւն ըսողով լոյսով եր գիշերուալ
խաւարից, զարմեղս հոգնելի եր վրասար Սա-
ուածամայրը։

Եւ հայալից մի վարկանի ինչու սուրբ պա-
տիկի առաջ։ Գալիսնէն ընթերցանող ուխտաւորի
նման կանգնած էր լուս, Հայաստ, հոգնելի եր
նեմախորթեան մէջ, եր լուրը, գիշերի ղեկգործ։
Դեղին մտքը, որ նա վերցրել էր վառելու, ան —
շարժեցիկ էր նրա ձեռքի մէջ, որ դրած էր կրծ-
քին։

— Բոլոր որբերի, բոլոր սղաւոր նորահա-
րանի ամօժանար աղիկներին հետ քնն եւ դիմում
... Մարդիկ անմիտ են, դու եղիք մեզ հետ,
մայր։

Եւ խնդր նրա ղեկի միայն փայլեց լոյսի
չնայալ փայր։ Նա որդին հակառակ էր. Տիրա-
մայրը սիրեցիկ աղ պաշարներ։

Մոնը կայծերով պատմեմ, նա զուրկ մտքից
պահարանի մէջ եւ, նրա լընմիներն սեղմուցին
Տիրամայր սուկեղծ լընմանին ...

րութեան ինչպէս նաեւ Անթիքի. Կանանց կազմ-
ակցութեանը ներկայացուցիչները, Մերական —
տականներ, երեսփոխաններ, գիտնականներ եւ
անկախաւոր Անթիքիցիներ, առիթ լին 300 հոգի։
Այս անգամ ընթերցանեց ետք, ժամը 6ին, տեղի
ունեցան Պատգմ. Ժողովի հանգիստի ընթերցան-
քի խորհուրդներ ընկեր մը բարի զարուար
խոսք ըսաւ, արժէ ետք Հայաստանի Անկախութե-
ան կոմիտէին կողմէ (Հայ Դատի յանձնա-
խումբ) Սեղաթի Միհասա ճաւ. մը խոսեցան։ Յոսե-
տաւ Երկու. Դանեագութեան կողմէ վարդգէս
Սրապիան եւ ողջունի Հիւրերը, դանաւանդի եւ
Համակարգի արտայայտութիւններով։ Հանդէս —
սի վերջաւորութեան, ընկեր Տէր Յովհաննէսեան
շնորհակալութիւն յայտնեց բոլորին եւ հանդէսը
վերջացաւ, Թողով խոր տպաւորութիւն։

Առիթիկներին տեղական մամուլը սիւնակներ
կը նուիրէ այս հանդիսութեանը։

ՆՈՐԻՆ ԱՌԱՋԻՆ

« Ետուով ին ընթերցանիքներ կը լինին անդուշտ
որ անշալ պարի այս օրերուն վրաստանով կ'ըն-
Կոնստանդնուպոլս պատահեի մը. Սեղի Յովհան-
նէս Պալանիկի բաշարիկ յայտնութիւն։ Ծախաւ-
րի լինելներու եւ երկրորդական վարդապաններու
յայտնարարն ալաներիցաններն էին. կատարուեց
ընդհանուր մրցումն մէջ (concours general)։ Այս
տղան առաւել ունեցանք եր mathematique
հնչիւն մէջ եւ, սերիկներու կարգին, Սորպրիս
մէջ կատարուեց համախոսութեան ընթացքով Հան-
րապետութեան նախադասին ձեռքէն իսկ ստացան
էր Սերի յայտնաբերեալ ծաղկանք մը, իբրեւ
նուրէ։

Իր ձեռքերին Նիւ փոխադրութեան հետեւեալ —
քով, ներկայիս լըսող դարբանայն տարեւրել —
նին Ս. Պալանի յանձնելի Նիւի կերպնական վր-
սին, որ կը նոր ուսուցիչներն նկատելով կը ար-
տաւարը կարգուի ընթացք, ուսան եւ որ այս տարի
եւ մասնախօսի կը համապատասխան դաստար —
ներու concours generalի մրցման, իբրեւ Նիւի ներ-
կայացուցել։

Արդ, այս տարի ալ պատահեմ Պալանի, բոլոր
մրցողներուն մէջ առաջին հանդիսացած է ընա-
կալութեան մէջ, ման զմոտիկն պատճառելով
կը ուսուցիչներն եւ դասընկերներուն՝ Նիւի վր-
սին — տարած յաղթանակին համար։ Ինչէ՞ Պա-
լանի պիտանիս ծախքով կ'ըլլին հրաւիրուել եւ
Յուլիոյ ընթացքին Սորպրիս մէջ կատարուելի
մրցմանկարգալու ընթացք։

Արտաւարդ մը ճիշդով օտաւան այս տառեւե-
ռիստանից Հայ պատահեմի կարողութիւնները
մասնախօսելու համար, բաւական ըլլալ էին եւ
ինչպէս կ'ընէ Նիւ, ինչպէս վերջն ալ կը դա-
տարանի տառնիկն հոգնել միջու, եւ նախ իսկ
տարեկան ձեռնութիւններ կատարուած նախափոր-
քի իբրեւ արդիւնք եր ներկեղծ գումարը կ'ըն-
է 65, մինչ երկրորդին 42 էր միայն։

Ինչէ՞ Պալանի, որ այս տարի կ'անցնէր bac —
calauratի երկրորդ մասը, Ետնախի մէջ յաղդալ
էր այս առաւ լըլլալով դրաւոր ձեռնութիւնը, կը
պատրաստուի Յուլիոյ ընթացքի եւ վերջական

ձեռնութեան։ Նիւի մէջ նախապատրաստական
լընման էր բոլորելի վերջ պիտի մտնէ Փարիքի E-
cole Polytechnique, ուր նորաւոր յաղդուիւն —
նիւ եւ փայլուն համար մը կը պատանէ իրեն առ-
կաւած։

Անդալուրի թիւները կը ձեռնեցին, Տէր եւ Տի-
կին Նուշար Պալանի եւ իրեն, կ'ընկնի յաղդուի
հոգն Հայ պատահեմի՝ որուն օժտարարներ մը —
ցումի մը մէջ այս նոր յաղդուիւնը անդամ էր եւս
կ'ապագայանէ ինչ Հայ միտքը միջու ալ ընդու —
նակ է օտարներուն հետ կարգի կանգնելու, եւ —
ընէ ալ գերազանցելու։
Բ.Գ.

Դադուրէ գաղութ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍՅԱՆ հետեւեալ տեղեկութիւնն —
ըր կը հարցուէ Հայուրի մը, Մայիս 10 ընա-
կանով։

Այստեղ նորին արտաքինի կացութիւն կը
արէ։ Սեղի ձեռնիք երկու ընտանիքներու լուր
տուին որ երկու օրուան մէջ պատարար ըլլան հե-
տաւոր։ Սոփիական։ Երկու տարի առաւ ալ ըս-
տանի ընտանիքներ զրկուեցան լընմաներ։ Հի —
մա մէջ որ նոյն պատմութիւնը կը կրկնուի։ Դա-
տար կը ճամբորդի հոս հոս։ Աստուած բարի ընէ
վերջերին։ Վերջերս ամուրիութեան տուրք մը
հաստատուեցան։ Աղիկին եւ տղայ ինքնակայ են
տուրք։ Սենը ալ տուրք պիտի վճարեն։ Մէկ
ժամը համար տարեկան 7800 լէվա։ Այս օրէնքին
մէջ կը մտնեն նաեւ անոնք որ մէկ տարին ի վեր
ամուսնացած են եւ զաւակ չունին։ Իր մէկը
պատմեմ։ Ես գիշ ըսեմ, դու. Հայ հասակցէ։ Գա-
նաթ մէկ ընդլայալի համար պիտի վճարենք 1000
— 1500 լէվա։

Որպէսզէ հացին սկսած անէն ըստիկի հա —
մար կարօտ ստանաւ, քանտար եղաւ։ Հակառակ
պարագային զարման եւ ամառի երանանքներուն
մէջ գիշերը կը զրկէին զաւառային այխտանք
հալուելու համար։ Բաւական ստեղծ որ թիւքի
չէր զրկել մեզի, պատահար այն է որ շատ եղէ
քանակութեամբ թիւքի կը տարին թողուի սա-
տիկ պակասի պատճառով։ Այստեղ շատ մաքս
կ'առնեն Յետադէն եւ արտեւանաւոր մեծաքանակ
կատարատուած հաղուաններու համար։

ՊՈՒԼԿԱՆ ԶԱՅԵՐՈՒՄ Թիւր լուրը 60 հարցաւ է,
ըստ Հայ Մանրիկեան Ս. Վ. Համարանի որ շարք
մը տեղեկութիւններն հարցողք մը ըլլաւանի։
Երբեքին բոլոր եկեղեցիները կանգուն են։ Ս.
Փրիկը հիւանանողը ժողովուրդին զուրգորան —
քին տարեկան է։ Նմանապէս Ս. Յաղդի հիւան-
աղողը, որ տեսն էր ծերակոյտի, իսկ ներկայիս
կարգաւ հիւանանող, Աղբը մեծ զուրգորեալմար
կը պահէ եր զպղորները։ Միթիթարանի զպղորն
նախկին աններ ծաղիկալային եւ զեղարուն —
տակին գետի վրայ ունին դանաւանի դորտը —
նէլութեան։ Անոնք մուկութիւնը կը բաղկանայ 350
անտարեկանի կը հրատարակուին Վնասն անուով
ամուրիացի թիւքի մը։ Ունին երկու երեջշախտէս,
մէկը 120 հոգիէ բաղկացած, միւսը 80։ Դպրոցին
աւելորեաններն ընէ 630։ Նախաբնիկներուն
երկուսն է։ Պալայ ուղիւրութիւնը ամառուիկին
հայրենի մեծն է։ Ամառուիական հրապարակին
վրայ հետ զարմեղս եւ յանձնակատարները եւ
ներկայապաշարները։ Գրական կենսաւոր նախկին
փայլուն լուրն։ Կոյն շատ մը տպարարներ որ լոյս
կը տանեն պարբերաթիւքին եւ գրքեր։ Տեղի
կ'ունենան դիւստարի, գրական, պատմական, գե-
ղարեւեստական դաստիարակութիւններ։

ԱՆԵՐԿԻՆ ՄԵՋ «ՄԱՐԱՆ» Ձեռք ստանաւ է մեծ
չափով։ Եւ ներկայութեան տեղի զան երկու հա —
զար ուղիւնք բարձրութեան մը (Բէլլիթիւր Սա-
ուած)։ Բացառել կատարած է ընկեր Ս. Նիւից —
նաւ։ Առաւելին բանաւոր էր Ռուզի Դալիթիւրիս,
ստանապետ Սեյաւիտի թաղ։ Խորհուրդներն —
զուրգուրդ որ կարգաւորէ Մայիս 28ի հարցը —
անպայման պիտի խորհուրդէ նաեւ որ մը կ'ըրա-
ցում էր կործանարար ապստամբութեան, բաւական
է որ նոր սերունդի հոգնելներն մէջ քանակաւոր
մնայ ալ զուրգուրդ եւ զայն երկրպագնելու
պատրաստութեան ընթացքն եւ զուրգուրդներն ո —
գին։ Յետոյ խոսած է ընկեր Բեյալը Նաւապուր-
եան, իմաթարի ճնուարարի, տալով նախա —
մախտան, Մայիսին եւ յիմախտանեան լընման —
ներու։ Զերբիս պատկերի եւ մեծ խաղաղաւուս —
նակ ստեղծելով։ Աղբ Կեդր. Կոմիտէի մը ա —
ստիւսիւնը, Պ. Վ. Բաւարպետեան ծոյնէն խոսած
է քանակաւոր խաղաղաւուս զուրգուրդ, որ լուր
ալ, եր անտարցին Հաւաքանք մը ընթերցել եւ ան —
ստանէ զուրգուրդներով։ Մայիս 28ը, որու
վրայ կանգնած է ներկայ իրապատկերիւր կը
պատկերի Հայութեան, հետեւաւոր, պէտք է
ստանի համապարգիւն գետի վրայ։

գիշերից Հաւաքանք դրաստակով, որուն լուսաւ —
բայնի պիտի տանին փորձի նորաբնէր։ Յայտնի
էր որ բաւակը շտապուր էր զնկի Արաւոյ տիր —
ւեմ

Ժ.Գ.

Բարձրացի՛ր, բարձրացու՛ր...

ՓԱՐՈՒԻ ՀԱՄԱՐԱՐԱՆԱԿԱՆ ՈՍՏԱՆԻՆ
25/ԱՄԵՆ ՅՈՒՆԻՆԵԱՆԸ

Այս էր նշանաբանը մարդական տե՛ն հսկայ կառավարչությունների, որու հիմք ըզրին 4- Պարոյ մէջ Մանանդեան թեմին վերջը, կարգը որ երկուստեքներ, կոչելով ընդ Մարմարաբնական ընդհ. Միութիւն (Հ. Մ. Բ. Մ.):

Եստովոր զերազանցեղեցի աղային էր: Հայ երկուստեքներ սերունդը պէջք էր դառնար զորաւոր Փիղիքայէն թէ՛ բարոյապէս զիմացութեան՝ ա- ղապապ փորձութեանց, եւ մասնաւոր պէջք էր պահէր ու պահպանէր իր հայկական դիմապիւր: Կայծակեղութեան լուսով ծաղկը դառաւ: Ամէն ուր որ ալ որ հայութիւն կար, կայծակ- ցաւ Հ. Մ. Բ. Մ. ի մասնակցութեան, զերազանցի խումբեր, արիւնք, արեւոյշներ, փամփառներ, տղազանքներ: Հ. Մ. Բ. Մ. ի կազմակերպիչներ- ընէ շատեր ալ զորքային 1915-ը Սպանիոյ:

Վերջին արտագաղթին, երբ ցամաքէ ցամաքը նետուեցան, կարգը որ իմաստասիրներ պահ էր փորձելու խաթարէր Հ. Մ. Բ. Մ. ի զիմացիւր եւ ուղեղիւր:

Հայ ու հոն մոլորաշնորհուր իմացիւր երեւանի եկան, զանազան անուններու տակ, չըզգայ յա- րաւանակ կամ տղայի դուրսդինքն որ էր զաշգնէն: Հ. Մ. Բ. Մ. ըմալացաւ: Միջին Արեւելոյ եւ մասնաւորապէս Մուրա- Լիւրանայի մէջ, իբրեւ տիրական կազմակերպութիւն: Փրանսիայ եւ մասնաւորաբար Փարիզի մէջ ալ կան մէկէ աւելի: Հ. Մ. Բ. Մ. ներ, այլամեծ փորձակերպով:

Տիրոջ չիֆի փնակի շարժման որ տանելու համար որ երկու տարու առաջ կարգը որ ստե- ցաւ ու անաղապաս հայ մարդիկներ, Փարիզի մէջ կայծիցէր Հ. Մ. Մ. ըն, բուն Հ. Մ. Բ. Մ. ի ուղիւր եւ քրաւորով:

Առիթը ունեցող տանելու իրենց վարիչները եւ վերջումս յայտնից որ պատահականութեան տակին Պատահականութեան թէ՛ արտաքին փափաքող թէ՛ ու պատրաստակամ ձեռք երկարելու բարդ տե՛ն իմացութեանց ու անհատներու որոնք հրաժա- րելով զաղապական ձգտումներէ, կը դառնան իս- կական հայ մարդիկներ:

Փափաքող ի մանուշաւ որ մարդկանց, բոլոր կառավարչութիւններու փորձակը իրաւաւ յա- մեկուր, միանան մէկ դարձի տակ ու կարմին զօ- րաւոր Հ. Մ. Բ. Մ. ի, պարիպաճը դառնալով Ժրմատապա դարձելով:

Հ. Մ. Բ. Մ. ներկայ կը հայտնէ աւելի քան 350 անդամներ, ունի իր պաշտէթի եւ Փոթիքա- ինքները: Ամէն կերպի հայ մարդիկներ խան- Դապաւ ու հաստատուր, կերթան մարդկանց զոյգանքներու իրենց մարմինները ինչպէս ծանօ- ղիկները հայկական լուսով:

Անցեալ տարի իրենց տարեկան մարդահաշո- յեթ թափուեցաւ ընթ պատկարներով: Այս կը- րակի (Ետեւ 9) անդի իշտեկայ իրենց տարեկան երկրորդ մարդահաշոյնները Օւնիք մարդաշու- ան իմաց: Կատար ենք որ պիտի ըլլայ յայտնի ու հանկի վախճել որք որք Փարիզի մարդահա- րհասարկութեան համար:

Ուրեմն զէջի մարդաշուան, խուճիւրմ, կերպիւր, զաւարիկայ, կայտաւ ալ մարդիկ- ները որոնք կը զգտնէ բարձրանալ ու բարձրանալ:

Պ. 3.

Փարիզի Համալսարանական ոստանը (Cité U- niversitaire) կը տօնէ իր Հիմնադրութեան քաւոր- ինքնութեան: 1914-18-ի աշխարհամարտի վա- ղըրպակին էր որ ուսանողներու Համալսարան ընտելութեան համար ոստան մը Հիմնելու զաղա- փաքը հրապարակ նետուեցաւ, ապաւանաւ տարու համար այն ուսանողներն որոնք անյայտիկի զիմացութեան կը մատուցէին ընտելացանք տա- րապէ հետեւեալով:

Մեքսիկական Օնորան լոյսաւ զաղապար- քէ զանդուած ամբողջական վարք կարին էր յատկացնել այդ նպատակին:

Սկզբնական շրջանին լուսական դոկտորու- թեան հոգեւորականն՝ նաեւ պիտուականութեան թեան կողմէ, որ կ'ուզէր պահել դիմապահութեան կան պարտեց, ինչու ալ ներքին նախարարու- թեան կողմէ, որովհետեւ հոն կը շատուէր անա- պատասխանելու կէտերը: Ի վերջոյ Փարիզ զաղա- քը տարածուեց 18 Հէկտար հող, մէկ ֆրանք օրա- կան վարքէ եւ Հէկտար զուրիք փոխարին:

Պ. Դաւիթ Վէլլ այն անունանալ դրամով 500 հազար ֆրանքի դրամաշուքը որ յատկացուց: Այ- ճալին Հիմնադրութիւնը հաստատութիւն մը ստեղ- ծուեցաւ, Համալսարանական ոստանին ընդա- րակեան համար:

Համալսարանական Ոստանին նախկին վայ- րին մէջ կը ընալէին 214 ընտելութիւն (860 անձ): Կատարէ հաստատու ընելով տեղակայութեան զա- նոնք, իսկ միւս ընտելութիւն՝ Սոյի երկարութե- րին համար փախուղի մը բացին եւ երկարակա- նացուցին դիւր:

Հնուցուած ընդարձակուեցաւ Ոստանը, 43 Հէկտար հողի կառուարով:

Մոնտրիշի տարահարթի զանազան աղբիւրնե- րու ուսանողներով ընդունեցաւ: Վիլիքիմը տա- րապարհ կը դառնար Քուպիլի դէմ, ձագիւր: Տա- րապարհի լոյս, ձուլիքիւրան մեկուսացան մ Ոստանի մէջ մայրը, Իրեւանի Քերակողներէ իսկ Սպանիան տարաւոր ունէ, Փորթուկալը, մին երկրները զանդու, տակաւին Սիբի ինքիւր- թիւը էր դառն: Մոնտրիշի Իտալիան հող էր ու- ճալ Ոստանի մէջ, իտալական հանրապետութիւ- նի ալ կարծես թէ անոր կը հետեւի:

Երբ գտնուէր երկրի մը կարեւորութիւնը իր տաղաւարին, Մոնտրիշն ալ Յունաստանը պիտի հաստատուէր Աթինայի մօտ, Հայաստան պիտի մը- ցէր Հայաստանի հետ եւ Պիճիան՝ Մ. Մանուշ- ներուն հետ:

1939 — 44-ի աշխարհամարտի փաստերը տը- ւաւ նաեւ Համալսարանական Ոստանին: Արտա- քրիթիւրն ասան որոշ փամփաշ մը իր Միւր- թեան զորքը ծանուցուեց: Մարթի տաղաւարին արեւմտեքը: Այսօր տաղաւարը հազ քչալ որ թ. Միւրթիւրն տաղաւար մը պիտի ըլլէ:

Երկրիս 39 սղաքէ 3400 ուսանողներ հասա- ռան են հոն: Տաղաւարի երկրները միացան են միկալութեան մեքանիկն ալ դրժներ, որ միակն է աշխարհի: Նոր նախարարութեան զաղապար- են տօնելու Սիբի ինքիւնութեան ուղեւ Հիմնա- րակութեանը:

Ինչպէս փայան աւելի անմարմալ պարմունիտու- աններ — Հասան փայան իրաւ էր կը տեսնէ, մեղ էր իւր: Բայց, որդիք, մի փառ կալ մեղանալ: Մի մոտեցաւ, որ Մուստաֆա փայան ուրեք մարդ է... Ա...

Ինչ մտաւ բարձրացրել, բերանը քալ թողցը, հիացմունք եւ պափականք իր ցոյց տալու իր արմուղի դէմով:

Երկու Բէկերը ալ միմէ էլ սկսեցին փառաքա- նել իրանց հրամանները: Միւլէյանան բէկը նը- րաւեց ինչ քանց: Ոչ ոք, ի հարկէ, չէր մոտա- նալ, որ Մուստաֆա փալայի քարահանութիւնից է կախուած իր բարեաւարտութիւնը: Եւ ամէն մէկի ան յախուած էր, որքան կարելի է, պեղծ չողորթը- թութիւնները արտաւանդ, յոր ունեւանդ որ դը- րաւեց ինչ ու մէկ կը հասնի նրա ականջը:

— Նա ինչ է, որդիք, քարտիւրն են... Մենք իր տարալոյ ընթացումը չենք հակառակ ալ, ինչ որ նա կարող է ըմբռնէ մի անթիքարթում: Եւ անպակի երկիւր նաւանց նա, Ատրպատական- նից անպակ միջին: Գողթուրան եւ միթէ՛ր էլ հա- րաւան թէ ինչ պակասութիւններ կան: Սպաւե- ցեք, ամէն ինչ կը դառնալ: Մեր այս բանալը: Միւլէյան բէկ, երբ Ալայի կամով կը վերա- ցնէ իր զորքը Պարսկաստան, կը վերադառ- անալ եւ կը մնայ այստեղ, զո մեղի տակ: Մի քանի թեթիկ, զորքեր կան:

Եւ անպակ ինչ ընդհանրեց իր խօսքը մի բարձր միջնորդ, որ բոլորովին այլափոխեց նրա կը- րպարներ: Անքերը այսպիսոյան կերպով կոչե- լի մէջ, լայն բացուած թերունով երեսուցին մի

Հինգ նոր տաղաւարներ բացուեցան, Արհա- տի եւ Արուստան, Արդուստանի քրաւար, Թա- նուր, Նորթիկալ, եւ Մեքիթաւ:

Բոլոր տաղաւարները (որոնց մէկ մասը հի- մն էր եւս. ուսուցիչական) յանգալանաւ օտար չա- րափութիւններ չեն:

Մասնացութիւն կայ այս հաստատութեան մասնաւորական յարաբերութեանց մէջ ինչպէս եւ յատկաբնական աշխարհի շոր մարդերն կան ու- սանողներն: Միջին: Այս է կոչում եւ Համալսարա- նական տաղանին յատկապէս զալարի:

Իրիկները տղաք եւ աղջիկներ կը մանեն ի- րենց տանանին տաղաւարները, քայց կիրակի ու- րերը կը տեսնեն զիրար: Հայկական տաղաւարն մէջ, ամէր մէկ կերպին աղային երգը:

Սենեակները երկու հոգեւոր կ'արժեն (3-4 հազար ֆրանք) ամսական, եւ կամ մէկ հոգեւորը (525 5 հազար ֆր.) ամսական: Արժ մասական 6000 ֆրանք կը պահանջեն ամսան համար, տեղի տալով բուն բողոքները:

50 հազար ամէն աղբի ուսանողներուն համար տը փոքր է այս Ոստանը: Եւստով իմացութեան համարով մը պիտի դաժարուի քան աղբիք: Օրակարգի նիւթերն մէկը պիտի ըլլայ քանակ: Իսկ ինչպիսի, իսկ միւսը Համալսարանական ո- ղին:

Փարոքէ գաղութ

ՊՈՍԹԻՆ ԱՅՅ. ԵՐԳՈՒՆՈՒՄԸ Կոմիտա- վազարիսի ծննդան 80ամեակին առթիւ, զե- րապարհներ Օր. Սիւրան: Տէր Մանուշ- ին, Ետեւ 12-ին երգան մ Պոթիքի բառի- Կա- յանէն: Օր. Տէր Մանուշ-ին խօսան է Կոմիտա- սի մասին:

ՏԻՄԻՆ ՊԵՐ ՊԵՐ նախագահ Կանաչ Ա- րաւիկներու ընդհ. զայնպիսութեան եւ պատուա- կալ նախագահ ԱՄՆԱԻ, հանդեսանալ կոչուեալ առթիւ: Հայերը յարգանքի համար նախկինը ձեռ- ղով բանուած սեպիկ մանդիկ եւ ի. անմոռոյնը:

ՀԱՆԿԱՐԱՆԱԿԱՆ մարդապարմուններ կը կը- տարուին Նեկուպոլսից Համալսարան կուսակ- ցութիւն շարքերուն մէջ: Վերջին մարդապարմուն- քը աղբի ունեւ: 1948-ին: Պաշտական տեղեկե- րիկներու համաձայն, յորս ամտուած ընթացիկը 522,682 անդամներ ընդունելով, 76,638 չորի սըր- րան են իրեն անկարող, 30,495 հոգի վատը- ուած են:

ԵՐԿԱՐԱՆԱԿԱՆ նախագահ, մաւնալ թի- քի, յայտարարք ինքնաբանին առիւթ թէ պե- րաւեցին անտեսական մեղսներու ծախսա- րարութիւնը պիտի յանձնէր արտաքինները: Այս թիւի բանուած ընթացիկը Մ. Միւրթիւրն կը- րապարհ զորութիւն, չիւրովով Մարց - են - դեր: Ինքի եւ Միւրթիւրն տեսնեցան տար - բերութեան:

ԱՄՆԱԿԱՆ մայր Քուպուհին, Մէրի, զորք մը զանալով ըլլալով, Գաւառս քրաւար էր, ծանկեւ համար չ'Գաւառը կարաւորեան Միւրթիւրն յանձն տաւ: Զորք ղեկ հարկը հազար տարալ, հանգաւակութեան մը բանալով:

Զանի հար զոյնան, միմանցից հեռու կոնցնած տասներեք, կրակը ցնցուած էր անդուպ հեղուն- թիւնից:

— Այստեղ էլ կայ առապակ, մի ինչ որ կեա- վուք, հա՛ւ... Ասում են թէ նա միտք ունի Ու- մանեան պիտուութիւնը ամբողջովին կործանի... Միմար վարակալ ամբողջովին կը վերա- ցաւ, փայան լուրը կըրպով շարունակեց:

— Մի որք բաւական է, որդի, ասկի փամա- շիկ զորք ընդ մեղ է: Կ'ուրաշտան արդէն ի- րանը: Եւ վերջովին, երբ Ալայն Օմանեան տանները տալով մի մի էլ աղտեւան է հանում... Ի հարկէ, եւ ընդ եւ ընդ, ինչպէս բանու է միմար: Բայց կ'ուրաշտան Գաւառը, որովհետեւ Մուստաֆա փայան ուղար է տեսնել նրան... Հը- մա այսպարար է, ասերեւած արդէն մեղ է, այս էլ զիւր փայան... Ասաց որ պատրաստ լինե- րա զանալներ: Այն փամանակ էր կը վերաբնեցը քո- ւար հայերները այստեղ Մէրթիւրն հետ...:

— Վարդը իր հարկարող, քայականցի Սիւ- լէյան բէկը ասալիկ զոյգութեան մէջ: — Եւ չիւրուն թէ ինչու, եւ պահան ալ Միւրթիւրն: Բանի նրաւե կան, ռայան մեղ չիւրիկ անալ: Տողի Միւրթիւրն աստեղծը կ'աւ թէ Օման- ցները նրա հաստակներն են: Հազար, զոյգը, մեղ էլ ուղարմ նալի, չիւրուն ինչից է ալ զալ- քուցի զուր: Բանի անգամ ուղեղից ցոյց տալ նրան թէ դառարի: Եւ ինչ քան է նա: Ասում են թէ շատ ըա՛ր մարդ է: Թող ինչ էլ ցոյցաւոր ալ քալու- թիւր...:

ՄԵԼԻԿԻՆ ԱՂԶԻԿԸ

— Հէնց ալ առա. բայց ինչ են անում... աւաղիկն զորք են հանում Պարսկաստան ինչ որ առապակի դէմ, դժգոհութեան անկարացել ենք Բէկը:

Փայան անմը փայանելով համաձայնեց ա- մէնքի հետ եւ յետոյ ասաց:

— Զմարտիւր է, աղբիւր է... Հասան փայան, ինչու. թաշտեցի, եւ փայտուր, ծոյլ մարդ է, նրան զայն իր թուրի ալ շարմին մէջ եւ օր տեղեկային իր քաղաքներն եւ կապիւրիներ հետ: Զօ զիւրք իր քաղաք է նա սերուն մարդապարհ կուսակալին: Նա իմ թիւնին է, եւ լաւ եւ ճանա- յում: Եւ անգամ նա ունէր Հինգ կապիւր-մեծ փող իր տակ: Եւ ամբողջ օրը միմարում էր, տեսնելով նրանց հանգալները:

Երկու Բէկերը սկսեցին հաստատել Հասան - փայանի փայտուր կայտաւորութիւնը: Դարեւ ղեկներ, որ միմէի փայան ասալիկ թիւնում թիւն ունէր նրա հետ եւ ամէն կերպ աշխատում է ընդել նրա տեղը:

— Նախիր մեր ձեռքից էլ պիտի. դա այն- քան պարզ քան է, ինչպէս այն, որ Հիմն երկրի է եւ մեք: Միւլէյան բէկի Հիւրերին կը, շարտ-

ՄԵՐ ԽՈՍԿԱՐ

ԲԱՌԻ ԱՆԳԱՄ ԱՐԻՈՆ ԿԸ ՀՈՏԻ

Տոմարիկի պարտականութիւնն ինչ է, որ կը կատարուի, որոշու ապ ժաման, ինչեք կանչե- լու ճամաք ներսիկ ինչեքատակները :

Գիտեմք որ անգործութիւնն է:

Եւ, ապա, թող կրան շարքեր ապ տաղա- րէ, քանի որ ինչեքը կապ ունի նաեւ տարաքեր թաղութիւններ ապտոնութիւններ հետ:

Թերեւս դիտած էք — ամեն անգամ որ խո- ժանադարական արաւ, եւ արքան Դաշակուն- թեան դէմ, Կիւրաթեան կը կանչեն նաեւ հիւ- ընկալալ երկրները շարադրականներ թերեք:

Այ՛ ժաման կը լինեն Հայաստանը պէշա- վեր կամ արժան տարրերներու անկանքը, այն- իւր կը լինեն կրակի միայն:

Նորէն « Մովսէսեան Հայաստան » ամա- ղերն է որ կուտայ ինչիկի փառքը:

Կարգադր ինչ ինչ փառքներ:

« Կրանանք եւ Սիւրիայ ժողովուրդները Դաշակունիկի պարտիայի մասին կատարողալը որոշակի մի կարգիք ունեն. ապ այն է, որ այդ արտիան ճորտորոշներին մի առաքալախուսէ մ, որը խանգարում է արաքալան երկրներին անկալ- զութիւնը: Իսկեք պատուրեան անորդ ընդա- քուստ Դաշակունիկը յայտնի են եղի, որպէս առ- ակցներ ու մարդասպաններ: Երանք առիտու - Իշանք մի վերադարձում արաքալան ապգլի- րատարաքալակ շարժումը՝ միշտ զանալիւ իմ- պրիկալիկին եւ աշակցիայի կարգը: Հայիկն ու - զովորալակ ամաստանը առում են Դաշակունիկին եւ ոչ մի ընդամենը բաւ չունեն ճիւղանք են: Հայ- կալակ ժողովուրդակ ամաստանը ձգտում են բարեփառութիւն պատկանել կարգերին հետ եւ Դաշակունիկ ապգլա միջ ընդգիծ ինչիկիպիպիկ ու աշակցիայի »:

« Մովսէսեան Հայաստան » ապ դու՛ք ջրն- զարտուի թերեք կ'որոշողակ արաքալան « Մասա- րա-Մասար թերեք, ապգլորալու ճամար թէ Դաշակունիկը Մերձագր եւ Միջին Արեւելի տ- րոշողական մասապիկն տարուի թեանք մի ար- ժանալիք »:

Իրեք միայ կանչուած արաքալան թերեք բարեկեանք Հրատարակութիւնն ինչ է, որ խո- ժանալեան քանի որ անգամ :

Թերեք իմալք ինչեքը, ինչպէս եւ Հայաստան ուղիկցիներն ու լրտեսները շատ լաւ դիտեն որ կը տան լրբորէն: Կատարէն :

Գիտենք որ եթէ մեր տարաքեր թաղութիւննե- րը ապտոնութիւն, ապտուութիւն եւ լալի երա- ւանքներ կը վալենք Միջին Արեւելի մէջ, առա- ղալայեւ կը պարտեն ժաշակունիկին Հաստեւ եւ Խ- մաստան թաղարկանութիւն:

Ապ. Ելիստութեանք եւ չափաւոր Հոտանք - ներու Հոտանութեանք հետ, Հ. Յ. Դաշակուն- թեան ներքնած փառալիկցիներն է որ կը պահէ Հայաստանութիւնը :

Բաղալական Հայաստի միայ, ժողովորոշներին ապալակութիւնն է որ կը կարգեն ճիւղ անորդ որ անդաւար թոյն կը արեկին, կը պտորուտ թիւո- լորոշը, օգնութեան կանկալով անորդք բախա- լալեքներն: Ինչպէս ամեն տեղ :

Իսկական ժողովուրդներն եւ ապալակներն է են անտեղ որ Արաքն ալ կը դրդեն տարաքեր ժո- ղովորութիւն դէմ: Կը դրդեն ոչ ժաման Կալեքին, այնեւ արաքերին ինչուով: Կը դրն ու կը պա- ժեն թէ Հայ ժողովուրդին անհրաժեշտ կուտակու- թիւնը Դաշակունիկինք թիւմար է ինչեք աղաք- ին — ապալակութեան արտիւնին :

Այս նոյն թիւտակութեանք լինի որ ջրանքը տոււ էր ան զրբերին, ի թաք աշարհի անտեղով թէ ժաման Պէրսիք քաղաքին 8500 Հայերն ոչ - լրտեսի Պէրսիք եւ տարաքներն են մէկ շարքեան ըն- թաքներն եւ դրանք են Մուսուլա, Միւսլիկե ճնդնա- ւան Դաշակունի առիկն ...

Գիտանով Հանդերձ որ Կալեքիմիսանութեան մէջ թէ 8500, այդ 80 Հոգի դիտար է ճարիք, Միւսլիկեին ուղղուած դիտութեան եւ երախտ - ղիտութեան Հայաքեր եւ տարաքները տուու Հա- մար, (Աղալակ, 29 Մարտ):

Եթէ երեւանցիներն եւ ինչեք մուսուլմաններն Հայաստանի ինչեք դրանքներու, ապալակարար շարադրականներ անդաւարին մը Կրանուման պիտի ըլլար Հայկական Արասաւանանը...

Շ.

ԵՐԿՈՒ ՎԱՐԴԱՊԵՏՆԵՐ ԵՒ ԲԱՀԱՆԱՍ ՄԸ ԿԱՐԳԱԼՈՅԻՄ

Պոլսյ ժամանակը, ապտուտեքը Գերգ արէ. Արայունան, խոշոր տաղանով, աշակցի Է- ին լին օրնակներում վայալ կը իրաւարալէ Ան- իայն Հայոց կարգիկալան հետեւելով հեռաքոլը, աղաւում պարտ. տնայալանի (Ն Յալի) —

ԵՐԵՒԱՆ, 29 Յունիս ... Հայաստանի անկալով կարգալին են յայտարարել եւ փա- րէկ Հայ բոլոր եկեղեցիներին ու զանալ աշար - Հականներին շարքը կ'ապալակները Հմալան Մարալոյն մարալապա Պալեթիլանիկին, Սա - Հակ Մարալոյն մարալապա Փալապեանի, Հայ - Թովմա Ասար թանուսէ Երեւանի որպէս Հայ եկեղեցու անհաւատարմութեան, աղալին — եկե - ղեցական ժողովներով ընդունում Հայ եկեղե - ցու կարգ ու կանոնները խախտողներ, Հայաս - տանալով Արաքալան եկեղեցու եւ Արդիւնի Բալալիկան ճամապիկին Հանգիլ ընտարադու- ղեն :

Փաստական Հիմնարարները անենք Հայ - րապալական Կնդակում: Իսկ ճամապալ երեկ կա- րապալականներ, Ջարապի Մարալոյն մարա - րեւա Կեղեքիկներին, Արաքան տալա թանուսէ աշ- ական եւ Սերգիք տալա թանուսէ Պալեթիլանիկին կ'ապալակներն պարտիք մի տարով երկալին են լուտուով որ կը դրդեն եւ ներման կ'արժանա- լան: Վերջիկալ որոշումները ուղարկում ենք անմիապէս դիտարկելու:

Մայրաքաղաք Պատրիարկ Կարգիկալ Աննիայ Հայոց ԳԻՈՂԻԿ Զ.

Մ. Անաստական ճամակն որ կ'իմանանք թէ Հեռաքիկները ուղարկում են Երեւանի, ինչուրով խառնով լինելու դիտարկութիւնը, լալոց Արարական արք. դործի ձեւալանքի է աղել, կարգալով կ'որոշակներուն արժանալութիւն - ներք թերեւ իրաւ ճամար :

Կը վալեցի որ բարդութեանք մալին :

ՏԵՐ ԵՒ ՏԻՌԻՆ ԼԵՒՈՒՄ ԱՆԵՄԱՆ ԶՈԼ ՕՐԻԱՆԱՍԻՐ ԱՐԿԱՄԻ

Յունիս 27ին դրան էինք թէ ամերիկան օ - ղանաւ եւ ջրանուկ կորած է Միլիւն լինին մէջ, 58 ուղիւտներով:

Իրեքն զանով կ'իմանանք թէ ապ արկանին զո՛ւ զայանք են նաեւ Բի. Կուրդ Անկեման (Բալ- րեւանցիներ) եւ Թիկեման, Հայքն ու մարդ երեկ արտեւանալա օրբերու, Անահիտ ու Մարա որոշք Փալեք եկան էին անցալ տարի, նուալանալեւս մը տարի ճամար :

Մեր Կրիկ Հայալիկներն ապ եկեղեցական ղեկալին տալին, որուն ձեւադաւանութիւնները ձեռքի տակ չունին ապալակն :

Աղալակալ Կուրդն որ կը ուսումը տարաքում էր Ժերեկ մէջ, ունեցալ է հասնողը ճորտու - նեւութեան, կանտիկն մասն ըլլալով Հ. Յ. Դ. շարքեր: Հասնումամարալքը ընկեցողները կը լինին եր բոլարալակալը Թիւրքիկեանները Թիւրքիկն եւ Ժերեկն: Ամերիկա փոխարկեկէ վերջ ալ երեկս տանն կ'աշակապեկցէր « Հայ - ընկեր »-ի, միկնուրն տանն ձեւալանովով Հանք - ղուս ձեւալաններու: Մշակում միայ եր, Հա - տարաքալեւ Հմաւա մարքերն ինչուրն եւ Փալան - սերեկն :

ՏԻՐԻՆԻՆ — ԱՐԵՎԱ ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ

« Հայրենիք »-ն զանով կ'իմանանք թէ Գ. ձորն Մարալեան զբախալաններին ունեցան է կորն - ջնելով եր երաքը, Արեւ (Արալ) — որ յանքը - ծանալ եղան է Յունիս 18ին, միկնուրն մէջ :

Մեր քաղաքիկներնք սերին ձորնին եւ պարապեկներն :

ՍԱԿԱՐԱՆ (ԵՒ.) — Տուրք 349.80 (371), սերինք 980 (910), փալեք Գալաք 80.75 (83.50), շարքերն 3650, փալեք ասիկ 35.50, սերինք 4420, տալար (20) 17.720, մայն ասիկ 518000 ֆր.:

ԱՆԵՄԱՆԻՆԻՆ ԻՄԵՆԱՄԵՌԻՐԻՆԻԿ ԿԱՐԳ ԵՒ ցոյցը արաքում եր երկ, ուրաքալ, ինչուրաքա - ղին նախապալան պարտեան եւ ամերիկան ղեկալանտան առիկն, բոլորելու ճամար Գորե - իկ պատակալին դէմ :

ԳՐԱԴԵՍԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Ամերիկացիները նորէն խաղաղսուլ

ԿԱՐԴԱՐԵՐԸ ԳՐԱԿԱՄ ԵՒ ԳՐԱԴԵՍԻ ՄԵԼ ԵՐ - ՌՈՐԴԷ — ԵՐՐՈՐԴ ԱՆԿԱՅԻ ԵՒ ՈՐ ԿԸ ՓՈՒՈՒՐԻ ԱՐԵՐԿԵԱՆ ԲԱԿԱՆԱՅԵՐԻՆ — ԱՆԿԱՅԻ ԵՒ ԵՒ ՄՈՒՐԵՐԻՆ ԵՒ ԲԱԿԱՆԱՅԻՆ — ԲՈՐՈՒՄ ԵՒ ԱՆԱՅԻՆ —

Կերէն պատանական ղեկալին Համալան, Հիւսիս. Բորեւայ զորաւորները կը շարունակեն խառն խաղալ ղեկք Հարաւ եւ արեւել Հաստեւ են 37րդ զորաւորականներ: Երեկն մէկ երրորդը դրանում են: Զորքը, Հրատարակել եւ Բոլարեւան - րը եր յարձակողներին մը ձեւալակած են Ամե - րիկացիներուն դէմ: Զոր. Մէջ Արեւը օգնական ունեք ղեկած է: Բրաւալանական օգնականն ալ կը մասնակցեն զորաւորութեան :

Ամերիկան թերեքներ, Թիւրքիկները կը Հե - ռաքերն թէ Զորք քալաքալ կը կուտէ, քալա արա - կանին Հրատարակել Եւնի: Հիւս. Բորեւայ զորա - ւորանք խառն եւ հաղան 160 — 170 Հրատարակ - րով եւ բաւալակելը, դրանալապա կ'աղաղներ: Հնուա - րդը մը Համալան, Ամերիկացիները քանակ են 25 — 35 Հրատարակել, իսկ Հարաւ. Բորեւայները: 15 Հաստ, ինչ որ մեկ հրատան մը ի Համալանին Մասնակցաները դեմը կ'առանք թէ քանակալ լին Մամրիկացիները Հրատարակելու տակալին, փալեք ղեկած որոշք ղեկալին դրանում: Հաղալ տալար որ տալով դրանք: Հայաստանի կը կար - ձենք թէ ժաման ամերիկան ղեկալաններն երե - տում պիտի ամալակել Բորեւայներու. կորովը, նաւանք միկնով կ'աղաղները, միկնու ճիւղ Հա - կալալալ քալալակ:

Այ՛մ Ամերիկացիները Հարկադրական են ա - մալ կալել ինչեք նոր ղեկեքում, միկնու. որ օգնական ունեք Հանքին :

Կերէն լուրերը կը Հաստանանք թէ Ամերի - կացիները 30 ղեկալով ղեկք Հարաւ քալան են, երեք անգամ ճակալ փոխելով: Հիւս. Բորեւայ - ները ալ միկնու ղեկալով Հնուա են նոր Թա - ժանք, որ Ամերիկացիներուն նոր քանակալանցիկն է: Կարծիք ղեկալաններն թիւրք կը Հարաւ են — 50.000: Այս քալալք մէկ ալ խառնալ կը տրէ: Հայաստանը փոխալանական կը դրանուկ ճա - րաններուն միայ: Ամերիկն ու ցեխն ալ կը խան - դարն ղեկալանական ղեկալութիւններին:

Կը կարծիք թէ Ամերիկացիները նորին պիտի նաւանք, միկնու որ կարնան ամուր դիբիկ Հաստանք:

Ամերիկան որոշանալ կը շարունակեն ան - ինայ ընդունելու Հիւս. Բորեւայներու ղեկեքը: Ամերիկան ապալակալար տակ մեկ կարիտու - թիւն կ'ընենք օգնականներն ընդալանութեանք քան ցոմալալին զորքն անանքին :

Նախալեւ Թիւրքն մէկ: որ խառնով լրա - քալական տուտիկն մը մէջ, քալա. Եւ ալ մայմ ղե - ղանքնու լին զորալիկն են՝Թիւրքիկ պալանակ զոր - ք: Յնալ լինալք թէ խառնալ են: միկնալանին կալանքեան մասին եւ վաւալ է որ դիտարկու - թիւնները պիտի Հարկեն :

Մասնակցի աղալական ղեկալանը երկալ տեսակցութեան մը օնեալա. Գ. Կրիկիլին Հիւս. ձեւալանը Երալեկն մը վայալ Գալալական լրա - ւանքներն մէկ մեկ կարիտութիւնին կ'ընենք յայտ անակցութեան: Այլովայ արտալան նախա - րալուրեան մէկ ներկալալալալը յայտարարք թէ տեղեկալար եւ տալանք է ղեկալանին եւ թէ խառնալութիւնները կրնան քանակցութեանք վե - րաւուրի :

Հայտարարական տեղեկութեանք Համալան, բրիտանական ղեկալար յայտարար է թէ Խ. Միւսլիկան պիտի դրանակը, խաղալութեան կարալութիւնը ճամար Բորեւայ ինչուրը: Կար - մողիկն կրն թէ Մուսուլա առալարները պիտի ներկալալենք:

ԵԹԷ ԳՐԱՄԱՆԱՆ ԱՆ ԽՈՒՄԻՆԻՆ...

Մալալալ Սիմ, Մեմ Բրիտանիկ կալա - սալալալալին պիտը, Թիւրք եւ կը կատարեք ղեկք մայր. Արեւելք, տալալալը ճամար երկու մայրա - կիկա ինչուրն, — պալապալանութիւն Թիւրքալին եւ ապալանութիւն Մուսլիկ լրանքին: Իրալեկնե - րու կարեկը, եթէ խորեքերուն Ձիւսալանով Թիւրքալին միայ յարձակ ղեկալարք միկնու - նեւով եւ ամերիկան մարալանները զարնեն քա - նեւը, պատարալք անխուսալիկ պիտի դրանալ Մ. Դաւանալանին եւ Ձիւսալանին միկնու: Այն - ան Հարկ պիտի ըլլալ ապալանին Հոկ Բորեւ, Հոկալչներ, Մալալան կալեքներ, Պրիւսիան, Միւսլիկ:

Ամերիկան թերեքներ կը դրեն մէկ Հակալակ պալապալական լրալաններու լուսալանութեան: Հանքերն կ'ընենք անմիկնութեան կը Հեւսիկ ղեկալար ընթացիկը: Մասնալալալալ լրալ. եւ - լան են ներկալանական կուտակները: Կորք եւ Թերեքն ալ կը ջնալանական կուտակարկութիւն որ

(Լուրերու շարունակութիւն կարգալ Դ. Ե)

ԴԵՊԻ ԵՐԵՒԱՆ

Սասնաւայաս

Վարդի Կասուն

Ամէն իրիկուն, տուն վերադառնալէ առաջ, կ'երեւթարձ ամբարան: Կ'ուղարկուի զգալի Փարզիկ ճին Բաղնիք որ կը յիշեցնէ Հիւսիս եւ Խոճէն Սին: Յիշելով այդ ճին ընթերցողներս, կը վերադարձի անցնալ մե: Կ'անցնիմ փողոցէ մը՝ որս աշխատած եմ քան տարիներ առաջ: Կը նայիմ խառնակներուն, մայիկին, անցորդներուն, ասան որս ձգած եմ մաս եր կ'անցնէր: Ամէն ինչ փոխ - տուած է, ըլլալով չանդերոյ յոյժը: Փոխուած եմ նաեւ ես: Կը նայիմ: Անք մըն է, կորստախոս մը, վերացումի պահանջ մը, տխուր երկնակութիւն մը՝ կարծես թէ սրբիւրէ կին մըն է դաշույնը միջը կ'ուրճեցնէ դարձողը:

Պէտք է տարի տունեմ՝ այս սերը ունենալու չամար: Հասնելով չոճի մըր նայուածքը կ'ընթալ նաեւ աշխարհի անցնելիք: Կը զարմն: Կ'անց կ'առնեն երկարաճիկ քանդուած չէնքերուն առկէ: Ան ահա նախապէս տուն մը: Կը մասն տակաւին իր բաժնի քարերը: Պատի մըր վրայ, որ մաս կը կազմէր խառնակին տնոյր, կ'երևան ձու քիւնիւղ - զին, խառնակի, անուղեղին, սենականերուն: Մահախաղիկներուն եւ լուսանկարներուն ձգած դիմերը՝ անընթերցելի հայած, գունաթափ ողմա - թուլիւրի վրայ:

Բոլորս տան մը յիշատակն է որ ուղիք մաս - քան իր կել կոտակին: Բայց կը լուզէ զիս քա - նաստեղծներու յիշատակներով: Կը յիշն Քրիշէն եւ ուրիշներ՝ կը սրբին թափաղիկ նման պատն - քու առկէ:

... Բայց ոչ այդ անհետանալով տունը՝ ոչ ալ ներսուրս փրկու զրեւանիցի կրնան ունենալ մեր տակաւորներուն որբերգութիւնն ու ներքուցից գո - րովիները: Ըն ալ Քրիշէ, ոչ ալ ուրիշներ պիտի կրնան առաջ ալսող որբերգութիւնն ու ներքուցից ո - զին: Անոցով ցնդ մըն է որ կը խոսք այդ տակաւոր - ներուն բերնով: Կը այս ցնդը քաղաքակի է աշ - խարհի մէջ՝ իր մարտունակներով, տեսած զար - նուորակներով, փայտ պաշտպաններով: Լքուած են տնոնք, այդ փայտանիները, լացող իսկ լուսին ի - թրեց վրայ: Ընդհակառակը, թիւնքին է միայն որ կ'անցնի իրենց զոյգն եւ անտէրիքներս, Նեղ - անցով ու սիւղի կը նայի իրենց: Շփոյի զարկ - վերանցնել այս քարերն իսկ, որպէսզի ոչ մէկ չեղած առաջ նայեցին, յայտարարած իր Բուրք մը՝ Փրփրանցի ուղեւորի մը: Մինչ այդ, Բուրք զիպաշտել իր տունը կը յիշն մեր վանքերուն քա - ռուլով:

Յիմար էր այդ Բուրքը: Եմէն այդ պատճառ - անք իսկ անհետանալով, անոնք՝ ապրած են ու կ'ապրին, կը մնան մեր Հայկին մէջ՝ ու: Կ'են - դուրին: Արեւմտէն Բաքիի, Սիւսանիքիցէն Վոյ - րուստան՝ մեր դրսեւանութիւնը յնչուն է անարկ - ներու սրտակեղծի երեքերով, որ կուզան միտն եւ արեւմէն, Նաչիքիի կարտուն եւ Կաստոնիքիին, որբերգութիւնս, քրփրտութիւնս, չիսթափու - թիւնս կ'իշխեն ինքն եւ Նապոտոնիքան պահանքն - քէն, կըր դաշունթիւնն եւ մեր լքուածութիւնն, մեր ապրելու կամքն:

Եմար էր այդ Բուրքը: Եմէն այդ անհաղ - ներն իսկ անհետանալով, անոնք՝ ապրած են ու կ'ապրին, կը մնան մեր Հայկին մէջ՝ ու: Կ'են - դուրին: Արեւմտէն Բաքիի, Սիւսանիքիցէն Վոյ - րուստան՝ մեր դրսեւանութիւնը յնչուն է անարկ - ներու սրտակեղծի երեքերով, որ կուզան միտն եւ արեւմէն, Նաչիքիի կարտուն եւ Կաստոնիքիին, որբերգութիւնս, քրփրտութիւնս, չիսթափու - թիւնս կ'իշխեն ինքն եւ Նապոտոնիքան պահանքն - քէն, կըր դաշունթիւնն եւ մեր լքուածութիւնն, մեր ապրելու կամքն:

Թափաղանք տեղ անցնի իրիկուն Փարզիկ այդ Բուրքու թափոյն մէջ, պիտի ուզէր ըլլալ այդ ան - քանիներուն զով: Բայց մէջ պիտի սրբի ինքն ծամ - քու, Բուրք մը, եւ մէջ մը, Կասնիկ միով պէտք է կատարել այդ ուղեւորութիւնը: Ծամբու Բուրք մը՝ միշտն երեսուն:

Զիմ պիտի քարճարայի Աստուայէն մեր, անցնելով Սիւսէն, Ստապէն, Տիգրանակերտէն: Անկէն ընկնելով մայր, զէպ Զարու, Վան, պիտի քարճարայի կրկին զէպ Զարու, Երեսուն ամե - լու չամար Կարինի եւ Անիի ճամբով:

Մեր դրսեւան եւ ալ պատգամաւորները սա - լաւանակով միջ մտով ու յոգեկանով զայնքն եւ կ'են: Սակալած էին: Բայց Երեսներ իրական ճամբան Աստուայէն կը փայլ: Ան չեմբարեւել է կատարել այդ ուղեւորութիւնը՝ կանչ առնելով ինքն ընկնելով ծոցաւորացի չէնքերուն առկէ: Ան - չարաճեւել է որ մեր նայուածքը չարիք ահապա - մը մտով թիւր եւ սեռուած մնայ պարզաբար մեր վանքերուն եւ քրեղեղանքն փայտանիներուն վրայ՝ երկրորդ տն ուստապիկն սեռուելովով: Անոր - մէջ եւ որ մեր անկերները սեն կապարի մըր ծառերուն, տան մեր Հայրենի ու պարսիքի որ տե - կեցնի մեր պէր: Պոլիճեւել կը պատմեն այդ ծա - րուքը, եւ իր խոսքն արեւելեան, տարաբարութիւնն - քէն, մ'արեւելիքն չէնքութիւններն, եւ որ սար - տան եւ քարէ ծոցաւորացի կ'ապրին, կ'ուզան կը - րոս աղիքներուն: Կը խոսեն ժամանակներու ճոտ - մէն: Եւ իրենց տխուր ալ պատմանքային խաբա -

Հոն ծառայաւ Հայը Բուրքին զէմ եւ պտուղ ահաւորապէս — Երեսուն շաւիղի մը:

Անոր կուրծքը զառանգած էր անխորտակիլ վաճառով մը զոր Հայրենիքն եւ ապատոնիկն խորհրդանշանները կը դարձարեն:

Անոր ձեռքը չէր գնդուած ոմերի զենքերով, ալ կը կրէր կայծակնալուող սուրբ փրկութեան ի - րարքը: Եր Հայտարար Հայուն եւ անոր քրտին արտ - փըր կը զգայի իրեւաւոր զոհերը անոնք ինկած էին Սարտարապատին առաջ:

Երեքէր, ապարակեց ան փոքորկաշունը եւ աստիպաւ ցատտով եւ անոր ձայնին արձապա - ճը լեցնող Արարատի եւ Արագածի վիշերը:

Երեքէր — Ը: Բուրքին զէմ աշտարակու - ցաւ Հայը իր փորքաթիւ քանակով, մէկ հոգի եւ - րը հոգիի զէմ, աստուածներու մոլորելութեամբ: Սարտարապատը պատրուալ չէր, ալ մըրիկ, որուն աստիպալունը չեցին մէկ կ'երկնին ընկնե - րուն ու երկրի կրակով ու արեւմով: Անոր խոր - չուրքը մահաւան հորդորներէն անտրին իր Հա - նըր, յարութեան աստուած մը խաղաղ եւ անհուն լույսին մէջ:

Սարտարապատը մար Հայկազնիկներ կ'ան - քին անհաղել ու ուղեկառու Յաքոբանակով: Հոն տուր չէր միայն որ զարկաւ ու քրեւի - ցալ թնամի, ալ Հայուն ապրելու, իր երազ - ներն եւ Յայրենի, կը զեղեցկաւոր ցեղերէնը յաւերճանցիւն հոգի կամքը:

Սարտարապատը պատրուալ չէր միայն, ալ չեմարտ երկունք, աշխարհներուն ամենէն շա - քանակը երկնիւր: Ծամբու երեքին եւ երկրի խոր - չուրդներով:

Սարտարապատի իրաքանչիւր դիմորտը ին - քը Հայ ջնքն իր ամբողջ իր զարաւոր տառապան - քով, իր անպարտին յոյժով:

Իրաքանչիւր զուր Դաւաճանք մըն էր փա - րուս պատմութեանով զգեստաւորութեամբ, Աստուծոյ եւ Համարն ժողովրդեան զէմ կանչանք, իր սր - տին արեւմէն վարդերին պատկառք:

Անքն որ ինկան այս պատգամներ մէջ, ար - քանական իշխանակն արքանեղծ զենքերութեան: Անոնք մեծոքներ չեն անոնց զերեմանայի մը: Ծոնքներ եւ ուղեղին չեն հոգի անոնց վրայ, ալ մեր վնասանքն ինքնունը չուր:

Ամէն անգամ որ փոքորկաշունը քամին կ'ան - քի Արարատեան զառնէ, կը կանչեն անոնք զե - րուս, աստիպարի այդ մեծոքներ փառքով զե - րուստան, անկիլ կուտան փրկաւորացի չեղել - ներուն եւ կ'ապարկեն մոլորքն — Երեսուն շաւիղի մը:

ԱՐԱՅԻՆ ԵՐԱՅԻՄ

ՏԻՐԱՌԻՆԻ — Ուղեղինէն (Անիկա) մէջ մեծան է ընկեր Պոլսու Հեղուտին: Դաւաճանք: 1898ի զառնէն է Անիկան ուր մտած է Ս. Ե. Դ. չուրքերը: Անուանակը իր 1912ի եւ ունեւ չուր զառնի, որոնք եւս քրտն էր Դաւաճակալան:

փին լեւն կը սահին սուտեղները ցեղին՝ չեթան - ակապի որդիքն միշտ: Ինքիմ տարաբարութեան, Բիւրեղանի կը չնկն: Լեւն զանի ձգտումները ցե - լին, մաշուր ու քարք չոգիք, կը դռններն ու ծննդանքը, սուրբն ու ծնունդը ...

Պէտք է մեր այս ուղեւորութիւնը ըլլալ դան - դալ: Սրբութեան մը կայ մտն զայիկ: Զու՝ մը կայ միտն արեւմտեան տան, զանի մը խոտե - րուն ու հոգերուն մէջ: Այլ անքանիքը՝ կայքին պիտի Հանին ինքններն վրայ, ապաւաններուն վր - քայ, Հոն՝ ուր ինկան ապաւանի՝ դռովով մեր Հե - րուսները, անոնք որ եղան ծած ժողովուրդներուն չէրսներէն անկի մեծութիւն մը մեր պտղիկ փ - րովուրդներէն Համար:

Պէտք է փախի աշերը՝ արեւին լույսին զէմ՝ որ Հաստարապալ եւ լուսաւորել արարուն ու ա - նաղարք, ռեքարքերն ու զուր, երբ մէկ եր քալէ զէպի Չէլիքուն, տեսնելու չամար փառաւել չե - րուսները: Ապալ մարդը Չարուստան ին - քանիւրիկ վրայ, Սիւսիակ վրայ, ուր, անուշալ, երեսուն թրքութեան ձու լուրիկն եւ խաղաղա - թիւն է Հիւսի, կարծես թէ քան ինչ պատմած: Ինչն երեւոյլ է անցնալը՝ Հայորդութեան, երբ - քանիւրիկ եւ ուղեւորութեան այս պահերուն մէջ: Ինչուսին ճշմարտութեան մըն էր՝ Հոտով եւ անցնելով Ժողովարկին մէջ: Փակիլ աշերը՝ եւ կ'երեսն մեր Հայրենի մէջ՝ մեր քաղաքները: Վերակաշունը խառնուած ուսկ թաղանք, սեղան խաղաղեղը, քաղաքն ու կարտերը, լեցնել պիտիք ու քաղա - քներ իրենց երեւոյթի մըր քանկիներով: Ը: Կեր - տուիլ այս լուրերն մէջ, ըլլալ ճշմարտութեան Հասած Հայորդալու մարդուն պէս:

Կը Թուրք անդրկենեկու կարգին վրային: Կը Բուրք կ'աթաններուն, կայնիներուն, ամեն քանի վրային: Կաստակը, կը կենար լեւուր թորելին: Զուրուքներով քայլ անկեւոր կը ծառանք ճի - կ'իշխէ կ'երկնի: Հասն ու կ'առնէր լեւուրով, ե - րեւ լեւն կը շանճարկող աշերը որուն տան կ'առնուին մէջ քոցերու պէս կը լուրային: Եմէն ուղեղի զենքը քանի կամ լուր, կ'անհետնու - նար ինկնէ իր եւ անցնելներուն մէջ շարունակ քայլ մը կը պահէ:

Ուրոր էր սովորական ցեղակիցներէն: Գուրբ պիտի: Ունեցր վրայ: Մըրքն թնամալ: Զանկն - քը Հաստ: Զէր ծառանք թնա անուրիքին: Երբեք չէր միայն պաշտպանական պատգամներ թնամե - ներուն: Անկիլ անտանն էր քան տունը: Ու նստած միանկ, անտանի ծուղիկն վրայ, կը մտնար: Կ'իւլէր որսի, պտուղի: Կ'երկար սարխար, ուր որ մայրի թաղաղ զինք մէջը: Բարձրանքերու վրայ: Անդունքներու զիւրի: Ու նոր ուժ եւ աշ - խառնակութիւն յոյժով, կը գտնար եւ:

Երբեք չընտանեցաւ: Թնա մեղք չեկա: Իսկ թէ ինչպէս ինկնէ կը Հոն: Ուժովի եւ տարի խո - զի պարզապէս: Տալիսին լուրը (***) Կը, քո - ճիքը քերէր կ'են ինկնէ: Ու թնամուն Հոն ուր, եւ անք, անք իր իր մէջ ապաւանական թաղաղ: Ը: Կէր կ'մէր աստուծի: Ամէն արեւելի վրային: Կ'իւլի սարքը:

Ան — Տմիր Հայարը իր իրովով: Ծանրկալան Բարսի: Զէլիկ յոյժը: Տունով տեղով Հայար: Ուրիշտես Հաստար քան չէր վարի կատու մը ունենալ տարին տան: Հաստարիկ, տարորկան, ծած քան: Արմատի եւ Հաստարապատ այդ Հայար տապաւաններուն: Եւ օրինակ ու սրբիկ թորելին:

Երբեք մտաւոր չէր գտնար անտանի: Եմարի օրերով: Մըրքն շարքերովով: Անուրով ին - քն անա: Գիւնիկ իր շուքներով: Ընկն՝ Կը - քալ: Պիտի զայ: Եւ սպասեցին: Վարի կատուն այլուս մէջնեղ չեկա: Գնաց, իրեցաւ անտան: Անհետացաւ: Գտաւ Հոն իրենցին: Պառնուեցաւ անոնք: Փորձեց աշերին չարքանիքներ: Թափե - րուն Թափը: Զարպիկութիւնը: Կարծիք խոսք: Թնա: արկաւորներ շարքերէն: Ու քարմա կ'երկն այն ինչ որ էր մէջ: Վարի կատու:

Ո, աստուծո: Դիւանակի եւ անտար: Անուրեղ ապաւաններէ: Հոն ինչ, սար ու ձոր: Անկերով սա - արքը: Ոչ սահման, ոչ սահմաններ: Ոչ սա - րքալի, ոչ պիտի: Այլ միայն ծառեր, Թափեր: Կ'աղբը: Ան թիւններով, որ անկեր կ'երկն: Ը: անպաւա: Կը: Լրտեսիլ զայտնիլ տեղերէ: Եւյան տեղեր: Պառնու: Զանկը: Ըլլալ ինչպիսի: Ինքնի - քին:

Ես այ ուղեղի Հեռուիկ իր օրինակին: Տարի - ներ, տարիներ, տարիներ: Տարիներ մտնող պա - տան: Անպիտով Թնամը: Մըրկներով շարուն: Տարիներ մէջ: Տարիներ զարաւոր: Զաւի տա - րիներ: Բայց առաջ՝ Կաստաններ զորք տեղի զիւրիքի եւ եղբ: Մահաւան վարի կատուններ - քը: Ուստով մը՝ եւ անտանն եւ, Հայրենիք: Ա -

(*) Կիւն — Լուղ: ամամի փորաք: Գաւառա - կամ քաւ:

(**) Լուր — Դարմալի: Գաւառակամ քաւ:

Եւ այսպէս մտնել Երեսուններ: Գիւն ուղիք, որ երբ միայն կանչ անքեր Արա - քանտան քանի մէջ, Հեռուէն, մայրաքաղաքը Երեսուն տեսած տարիներուն եւ տեսած մէ - ւ լեւորստ յարութեան պէս: Լեւի Հայ զորքերուն տանքը, Հայ արձաւորներուն թնամա - րումն եւ մեր քանտարներուն թիւրուն, քաներուն անպիտով եւ տեսնակ զոյգաւարում մեր կեղե - ցիներուն:

Պատրալիկ ուստիս մը ըլլալ արեւ թնամա - րումներէն՝ սուրբիքն, Հայտանքներն յոյժան աշ - քանտան Համար, թէ զառնութիւն, Հայարուն, քե - րեւն պատգամի, ապրելու քաղաքէն այլուս չի - քեւն պատգամի եւ ինկնէ: Թնամալ: Կ'երեսն քան, ալ մեր անցնալն արձաւորացի մայրաքա - ռում էր: Եր Լեւիք ըլլային իր անք զ'առնուած - քը: Մեր ուղիք ծիպաւ Արեւմտեան փողոցին, արձա - ներուն եւ Օփերային տապաւանաւ չէնքերուն վր - քալ:

Պիտի ուղիք չեմուցիլ անուշալ ժամ առաջ՝ Ինքնուրեկ զանգներէն մէկուն մէջ, արեւ - քանիներուն կողքին, եմէ այդ պատիւր տրուէր ինքի, պիտի ուղիք ուրաւանալ, փախալիլ Հին ու նոր դիւրեղը, մեր Դաւաճակները, լույ պատ - մութիւնը այն լուրը զոյգուեթիւններուն, ճիւղ - քան, զոչանքութեաններէ՝ որոնք ընդերք: քաւ - րացած է այդ մայրաքաղաքը, քայլ մէկն քանի տալով, Պիտի ուղիք իր ան երեսուր մեր անակա - ներուն յարութեան պէս, երբ Հասնէր ու կ'երկն՝ միջ: Արարատեան զաւոյթն մէջ, ուխտաւ: մը պիտի:

(Ազգայնոր)

ՅՈՒՆԻՄ ԳՆԸ Զ. Մ. Մ.Ի ՍԱՐԶԱՎԱՆԴԵՍ

Կազմակերպութեան ՓԱՐՁԻ ՀԱՅ ՍԱՐԶԱՎԱՆ ՄՈՒՆԻՍԻՊԱԼ ԿՈՄԻՏԵ, մասնակցութեամբ ՀԱՅ ԱՐԵՎԵՐԻՆԻ, ԱՐԵՎԻՆԵՐԻՆԻ և ԱՆՏՈՐԻՆԻ Զ. Մ. Մ.Ի.:

Այս կերպի, ժամը 9-ին մինչև 21, Stade Olier, 11, rue d'Arcueil, Montreuil:

ձեռք պիտի բացվի ժողովրդական զինելով: (Կրճատ ուսույթը բերելի է բացել խմբերն):

Մասով 100 ֆրանկ : (Անձերի պարագայի պատասխանատվությունը սրտն):
Հաղորդակցութեան միջոց — Porte d'Orléans-ի հանրակացարաններ 187 և 188 ինչև La Vache Noire :

վեր: Բանաձևեր միեւնոյն աստիճանի վարժարանները որ Բարեկամ մէջ զործող զինուորները կուրսի Ազգային ժողովի զրոյն տակ :

Բանաձևեր կ'ընեն — Ազգային Կրթական Կոմիտեի կողմէն ընտրված ըլլալով թէ Հիւս. Բորեայի զորքի կողմէ Բորեայի հանրակրթութեան դէմ զործուած յարձակումը խաղաղութեան խախտումը չը նշանակէ. յանձնարարած ըլլալով որ Ազգային զինուորները անհրաժեշտ աշակերտներն ընծայեն Բորեայի հանրակրթութեան, յարձակումը իր իսկ ծիծառն է խաղաղութեան մէջ, որ ինչպէս ի խաղաղութեան մէջ ու միջակայքի պայմաններին վերահաստատելու համար :

1) Կր ժամանակէն ալ որդւոյն և կորովի աշակերտները որ Ազգային զինուորները կ'աւանդեն: Բորեայի և ժողովուրդները ընծայեցին իր Յունիս 25-ի և 27-ի որդւոյն համար :

2) Կարձանագրել թէ Ազգային զինուորները յանձնարարած և աշակերտները իր իսկ ծիծառն է խաղաղութեան մէջ, որ ինչպէս ի խաղաղութեան մէջ ու միջակայքի պայմաններին վերահաստատելու համար :

3) Կր յանձնարար որ զինուորական ուժերի և ուրիշ անհրաժեշտ ծախսերը խաղաղ թուրքի անհրաժեշտ ծախսերը իր իսկ ծիծառն է խաղաղութեան մէջ, որ ինչպէս ի խաղաղութեան մէջ ու միջակայքի պայմաններին վերահաստատելու համար :

4) Կր ինչպէս Մ. Կաճարեանի հրամանատարը մը ինչպիսիք ալ ուժերը :

5) Կարձանագրել որ հրամանատարութիւնը զորքի մասին Ազգային զինուորները իր իսկ ծիծառն է խաղաղութեան մէջ, որ ինչպէս ի խաղաղութեան մէջ ու միջակայքի պայմաններին վերահաստատելու համար :

6) Կր ինչպէս Մ. Կաճարեանի հրամանատարը մը ինչպիսիք ալ ուժերը :

7) Կարձանագրել որ հրամանատարութիւնը զորքի մասին Ազգային զինուորները իր իսկ ծիծառն է խաղաղութեան մէջ, որ ինչպէս ի խաղաղութեան մէջ ու միջակայքի պայմաններին վերահաստատելու համար :

8) Կր ինչպէս Մ. Կաճարեանի հրամանատարը մը ինչպիսիք ալ ուժերը :

9) Կարձանագրել որ հրամանատարութիւնը զորքի մասին Ազգային զինուորները իր իսկ ծիծառն է խաղաղութեան մէջ, որ ինչպէս ի խաղաղութեան մէջ ու միջակայքի պայմաններին վերահաստատելու համար :

10) Կր ինչպէս Մ. Կաճարեանի հրամանատարը մը ինչպիսիք ալ ուժերը :

11) Կարձանագրել որ հրամանատարութիւնը զորքի մասին Ազգային զինուորները իր իսկ ծիծառն է խաղաղութեան մէջ, որ ինչպէս ի խաղաղութեան մէջ ու միջակայքի պայմաններին վերահաստատելու համար :

12) Կր ինչպէս Մ. Կաճարեանի հրամանատարը մը ինչպիսիք ալ ուժերը :

13) Կարձանագրել որ հրամանատարութիւնը զորքի մասին Ազգային զինուորները իր իսկ ծիծառն է խաղաղութեան մէջ, որ ինչպէս ի խաղաղութեան մէջ ու միջակայքի պայմաններին վերահաստատելու համար :

14) Կր ինչպէս Մ. Կաճարեանի հրամանատարը մը ինչպիսիք ալ ուժերը :

ՅՈՒՆԻՄ ԳՆԸ Զ. Մ. Մ.Ի ՍԱՐԶԱՎԱՆ
Յունիս 15-ին վերջ թիւը պիտի շտապեն ալ ըստանորդները որոնք ինչ վճարած 1949 Ապրիլին 1950 Ապրիլին պարտքը:

ՏԵՄԵՐԻ ԿԱՐԴԻՆԻ ԿՐԿԱՆԻ ԺԱՄԻՆԻՆ ԶՈՐ — Հակաբանութեան ստացած է Հաղորդագրութեան Զ. Կաճարեանի (Հիւս. Բորեայի) և 500 ֆրանկ Մ. Գիւլիսիանի (St. Julien, Ardèche), Գ. Զ. Կաճարեանի հարկերի տարիք:

ՊԵՆՏԻՆԻՆԻ ԿՐԿԱՆԻ ԶԱՆԴԻՆԻՆ
Հակաբանութեան ստացած է Արտաւազ աք. Սիւրի-Միւնիւն, Կրկին 9 Յունիս, Կէտոր վերջ ժամը 3.30-ին Le Bon Foyer Բանակարանին մէջ, 8 Ave. Simon Bolivar, մէջքը Քիւրնէն:

ՄԱՐԿԱՆԻՆԻՆԻ ԿՐԿԱՆԻ ԶԱՆԴԻՆԻՆ
Հակաբանութեան ստացած է Բանակարանը, 5 արար: Դեղատոմարները պիտի ըլլան զարգել աշակերտները, ընկալաւորները զարգել ուսուցիչ Տիգրան Զոմիանի:

ՄԱՐԿԱՆԻՆԻՆԻ ԿՐԿԱՆԻ ԶԱՆԴԻՆԻՆ
Հակաբանութեան ստացած է Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան: Կր Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան:

ԿՐԿԱՆԻ ԶԱՆԴԻՆԻՆ
Հակաբանութեան ստացած է Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան: Կր Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան:

ԿՐԿԱՆԻ ԶԱՆԴԻՆԻՆ
Հակաբանութեան ստացած է Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան: Կր Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան:

ԿՐԿԱՆԻ ԶԱՆԴԻՆԻՆ
Հակաբանութեան ստացած է Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան: Կր Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան:

ԿՐԿԱՆԻ ԶԱՆԴԻՆԻՆ
Հակաբանութեան ստացած է Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան: Կր Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան:

ԿՐԿԱՆԻ ԶԱՆԴԻՆԻՆ
Հակաբանութեան ստացած է Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան: Կր Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան:

ԿՐԿԱՆԻ ԶԱՆԴԻՆԻՆ
Հակաբանութեան ստացած է Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան: Կր Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան:

ԿՐԿԱՆԻ ԶԱՆԴԻՆԻՆ
Հակաբանութեան ստացած է Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան: Կր Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան:

ԿՐԿԱՆԻ ԶԱՆԴԻՆԻՆ
Հակաբանութեան ստացած է Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան: Կր Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան:

ԿՐԿԱՆԻ ԶԱՆԴԻՆԻՆ
Հակաբանութեան ստացած է Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան: Կր Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան:

ՅՈՒՆԻՄ ԳՆԸ Զ. Մ. Մ.Ի ՍԱՐԶԱՎԱՆ
Յունիս 15-ին վերջ թիւը պիտի շտապեն ալ ըստանորդները որոնք ինչ վճարած 1949 Ապրիլին 1950 Ապրիլին պարտքը:

ՏԵՄԵՐԻ ԿԱՐԴԻՆԻ ԿՐԿԱՆԻ ԺԱՄԻՆԻՆ ԶՈՐ — Հակաբանութեան ստացած է Հաղորդագրութեան Զ. Կաճարեանի (Հիւս. Բորեայի) և 500 ֆրանկ Մ. Գիւլիսիանի (St. Julien, Ardèche), Գ. Զ. Կաճարեանի հարկերի տարիք:

ՊԵՆՏԻՆԻՆԻ ԿՐԿԱՆԻ ԶԱՆԴԻՆԻՆ
Հակաբանութեան ստացած է Արտաւազ աք. Սիւրի-Միւնիւն, Կրկին 9 Յունիս, Կէտոր վերջ ժամը 3.30-ին Le Bon Foyer Բանակարանին մէջ, 8 Ave. Simon Bolivar, մէջքը Քիւրնէն:

ՄԱՐԿԱՆԻՆԻՆԻ ԿՐԿԱՆԻ ԶԱՆԴԻՆԻՆ
Հակաբանութեան ստացած է Բանակարանը, 5 արար: Դեղատոմարները պիտի ըլլան զարգել աշակերտները, ընկալաւորները զարգել ուսուցիչ Տիգրան Զոմիանի:

ՄԱՐԿԱՆԻՆԻՆԻ ԿՐԿԱՆԻ ԶԱՆԴԻՆԻՆ
Հակաբանութեան ստացած է Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան: Կր Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան:

ԿՐԿԱՆԻ ԶԱՆԴԻՆԻՆ
Հակաբանութեան ստացած է Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան: Կր Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան:

ԿՐԿԱՆԻ ԶԱՆԴԻՆԻՆ
Հակաբանութեան ստացած է Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան: Կր Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան:

ԿՐԿԱՆԻ ԶԱՆԴԻՆԻՆ
Հակաբանութեան ստացած է Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան: Կր Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան:

ԿՐԿԱՆԻ ԶԱՆԴԻՆԻՆ
Հակաբանութեան ստացած է Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան: Կր Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան:

ԿՐԿԱՆԻ ԶԱՆԴԻՆԻՆ
Հակաբանութեան ստացած է Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան: Կր Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան:

ԿՐԿԱՆԻ ԶԱՆԴԻՆԻՆ
Հակաբանութեան ստացած է Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան: Կր Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան:

ԿՐԿԱՆԻ ԶԱՆԴԻՆԻՆ
Հակաբանութեան ստացած է Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան: Կր Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան:

ԿՐԿԱՆԻ ԶԱՆԴԻՆԻՆ
Հակաբանութեան ստացած է Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան: Կր Զ. Կաճարեանի և զարգելաբանութեան:

Մեր գիւղը. — 2.

ՕՏԱՐԱՆԵՐԻ ԽՈՍՏԱՆԻՔՆԵՐ

1918 թիւերը երբ Պարսկաստանի դռնայնս դաստիարակներ Ուրմիոյ, Սամաասի, Սուլեյ — Պաշիւի քրիտականները սկսած էին զգալ թրքական օտարաշուք վտանգը, դիմեցին Ուրմիոյ ամերիկ — Լան Հիւպատոս, Աստուածաբանութեան վարդա — պետ Ենօտին, օգնութիւն եւ խորհուրդներ խնդ — րելով։

Հիւպատոսը միամտանակ իրեն ամերիկեան նախկին առաքելութեան պետ եւ տասնեակ տա — րիներու գործունէութիւն ունեցող անձ մը, ծած տղեկացութիւն ունէր Ուրմիոյ եւ ուրիշ շրջաննե — յաւ Ամերիկեան միայն։

Ամերիկեան նոր քաղաքականութիւն ընդունած թաղամասի կողմնակից ունէր, որոնց կողմիցով եւ յայտնա այ առանձին, ազգայնա Ամերիկեան Հիւպատոսը էր որ. եթէ Ամերիկեան եւ Հայերը զիտակեց ունէր կամոյակեցին ու կարգապահու — րեան ենթակուրին եւ Թուրքերու Հասանապետ յարձակումներուն դիմադրել պիտի ըլլայ օգնել որ քաղաքականութեան տակ եղած միջոցներով, ինչպէս եւ Ամերիկացիներու անցնողութիւն։

Մասնաւորապէ՞ր Ամերիկացիներու կողմիցով շարժադրուած էին այդ ուժերը, կապ — մակերկր Թաւուր։

Տօքթ. Ենօտը արդէն յաղորդած թաղամասի ասորի զաղխանները բողոքականութիւնը եւ կը փորձէր Տրպուրներ նման մը, Հայերն օ Մէջ քաղով երկու Բուլան։

1 Ամերիկեան ներկայացուցիչ այդ խոստումէն թալանարկած, Ուրմիոյ մէջ կամոյեցած մէկ Հայկական եւ երկու ասորական դուստրականներ։

Սամաասի մէջ ալ պիտի կամոյակեցուրին մէկ Հայկական եւ մէկ Վրդայական մշտն։

Պարսկներու հետ ալ բանակցութիւններ կը կատարուէին, որպէսզի թիւրքականութիւններ ծնային։

Ամերիկեան Հիւպատոսին յայտարարութեան համաձայն Ամերիկացիներ արդէն երեք միջին թուրքի քաղաքացած էին երկու դիմուորներու հետ — Ժեռու կամոյակեցութեան համար։ Ան արդէն իր քաղաքները քաղաքներ արձակելով Ուրմիոյ Ասոր — րիներով, իր համակարգներ անոնց կողմէն։

Մեր յարաբերութիւնները ճշգրտել եւ փոփո — կան միջոցներու դիմելու նպատակով, Սամաասի կոնկրետ երկրորդ շրջանէ վեր, Կոստան Համ — քաղաքներուն Ուրմիոյ միջոցներ։

Ենօտ քաղաքականութիւն զին — եղած էր Սամաասի Ուրմիոյ նախապետը մեր քաղաքներ — րուն եւ սպառնացած էր ոչ մէկ օրինակին ընծա — րով Սամաասի զաղխաններ։ Ան լատաներանք էր մեր դիմուորական կարողութեանց, ապա — միջոցի անբաւականութեան եւ թիւրքի ուժերուն զեղբարեցութեան։ Իրարէ թիւրք մէջ քաղաք — քաղաք ու թերեւս մէկ — երկու ամիս ալ կրնար զրաջեցնել յաղաղացող թրքական բանակները եւ ի վերջոյ պիտի քանգնուին։

Բայց որո՞նք նոյն, ախարհի հորներուն հա — մար թիւրքանքի մատուց էր պէտք։

Ի վերջոյ Տօքթ. Ենօտ աստիճանաբար էր Ողջ Ռաջիֆ զինք քանալ, անկէ զինքն ստանալու ա — ուսարկութիւններ։ Ինչէ կողմէ թիւրք Ռաջիֆէն ընդուն զինք նուրիցս վտանգները եւ մենք ի վիճակի չէինք այդ զինք քանալ։

Եւ ի դիմադրականութեան տակ իր օգուս — արկուն, հրապարակ դարձանք իր ասորի հրամանատար Ապա. Պետրոսի մէջ արտա — ք էր թէ քանի որ Հայքը զինքնա Ասորիներով պիտի մասնակցէ Ողջ — Ռաջիֆի զինք քանալ ձեռ — նարկին Պարսկաստ. որ Ուրմիոյ Հայկական վա — րդը մասը Ուրմի, իր միակ օրինակներ եւ կալ — մակերկրուն ունէր։

Ամերիկեան ալ իր պոնէին այդ օրինակներն վրայ, որոնց զաղխանը հետապնդել միայն պար — ղուեցաւ։

Ամերիկեան եւ Տօքթ. Ենօտը կը փոխադրէն որ Հայկական ու թուրք կրնան Ռաջիֆ տեղիքի եւ աղա — քարով Կրկնականութեան որ զաղխի ծաղիկը։

Փեղք էր յուսադրել մեծ, օրորել, որպէսզի չկարենային լուսով գործադրել զաղխելու մեր փափար։

Մտաւեցին եւ Կանն Ատրիստականի օտա — մաններու Կանն թրքական բանակները զրաջեցին պէտք էր, որպէսզի անգլիական ուժերու քեօր թիւրքներու եւ ամանակ շարին։

Ուրիշ եւս ոչ լուսնի եւս Կ. Համբարձում — Լան վերադարձանք ինք, Ապա Պետրոսի խոստում — ան մի լուսն զաղխան, ձեռնարկեցինք մեր ա — Ժեռու քաղաքներ։

Բաւական պատեմի նալ, Ապա Պետրոսը յայտ — նար թէ մենք ունեցող, ըստ տարածած լուսն — րուն. ինչ Հայքը զինքնապետ պիտի զայ մեզի միայնալուն։ Միամտանքով Ուրմիայէն դուրս քաղով, իր համարն ձախ կործող դատուող Արեւ — արարատ թաղամասը եւ Հարուստ (պարկու —

Մեր դիւղին մէջ մամաջոյց չկալ, եւ զիւղա — ցին գործունակութիւնները դաւած է, մամը ճշգն — յուն համար։ Այս միջոցներով կրնայ որոշել թէ ճիշդի մամը երբ է, եւ կամ աքին պիտի նայի — լով կը հասնինք թէ օդը այս պիտի ըլլալիմք գէշ։

Բէնէն Հօնան է որ Հին ու մին մամաջոյց զի — ունի, բայց ինչ պէտք կայ արդ մամաջոյցից դի — մեկու, զիւղը իր գործունակութիւնները ունի։

Միջոցները դուրս արեւմուտեցին կը նայի, սե — մին միայն նշան մը կայ։ Կէսօրուան նամաքին հա — մար հասարակած թաղմիջներ այդ նշանի կը նայի, եւ երբ արեւը այդ նշանին վրայ զայ — ւպէտ, զայն հասնող թէ կայի մամն է։

Ենօտիթերէն կը հակեցուն այն աստեւ — երբ Կուրքը ըլլար յուր կրնայ զիւղին համարն վրայ։ Իրիկունս ալ կը հակեցուն այն աստեւ երբ արեւը մայրը կը մանկ եւ չորիթիւն արեւը։ Գի — շերմաքունը ենթադրական է, զիւրեղուան մամը միջինս աստեւ կրնայ երկրորդ։ Իսկ աստեւան մամը եւնթալան է լուսարարին, որուն հետեւելով Հօնան կը կարգալ չէալ։

Պիտի ճարցելք թէ մանք ինչ կ'ընենք. ա — րեւը ամպերուն մէջ պիտի չէ, ինչպէս. կը հակեցուն որեւին աստեւան մամը։ Լուսնի զիւրի — ինչ կայ։ Երբ լուսն յամբարի Հօնանի արեւիցին։ Լուսնայի արեւորկութիւններէն վեր, արդէն ոչ ոք կը խորհի մամն իմայ։

Հայապ մեր կեանքադրերներ, որոնք պատկով մը արտ կը թերեւին, պատեմին թիւրքայ լաւով մը — պիտի ծուրիկ ծուրիկ, չկայնկուած ամանի մը վեր։ Ճարք կը փոխ պիտի զգանքներով, որոնք քառասուն տարուան հետեւին ունին, մէկը ա — Ժուրիկ փոխ սեւ, միւրը ճաթած, ուրիշի մըն ալ կործ փոխան։

Մեր եռանք ալ աստեւի կը ճաշենք, Եւ քը ինքի համար աստեւի զալ մը դաւորն է, Թուրքներով որ փայտն զալին չեն մարտն։ Ինչ, Եւն է որ աղ — նաւականութիւն պիտի ծաղիկ, փայտն զալին չկանգնով։ Ինքնից նեղիցի երկրակ զալին։ Եւ քե — րի աստեւ, բայց ինքնից պաշեցին եւ մէկուց Հա — նեցին։ Եւ փոխէ ինչ։

Հիւրեղին ինչ գէշութիւն տեսնել որ նո — րիք գործադրեն։

Ինչ տեսնել արդտուութեան։ Հանդերձեցի, բայց անպա մը Համբարձում հասաւ, եւ սեղան յնապա։ Պատեման ալ ըսած, Հայքը կերակուրի ա — մանով էր լուսնցէ էր։

Հունիւն աստեւ, ձեռները չեն լուսար։ Պատ — ճարք Կօրս Հարցեցի, պատահականք թէ ինչ դի — ւրերով ձեռք լուսն, միւս օր արեւին մէջ չեն կրնար ախարհի, ձեռներին չի բռնել։

Թաթարական ընդհիններով) դիւղին վրայ յար — մակեցաւ, որոնք արեւմուր եւ ասարի տուր տե — ձեց իմ Եւն երկու շարքով։

Այդ յարձակումը զայցալց էր ունէր։ Եւ — արեւորդի ընդունուած Զիյունիցի շանքը զի — րադարձուն Ուրմի եւ Ապա Պետրոսը մեր պաշտնի զօհանգնելու համար, իր ունէրու վերակալմա — րեան անգարեցին։

Ենօտին Հարկադրուած էինք մամը զի — ղուններ ընել նաեւ ռուս սպաններուն։

Ստիպանցած զիւր. Կուրճեկու կողմ նա — նաւական զիւր. Տափուրէի հրամանատարութիւնը եւ զիւր. Մեքիկիովի սպայախոյտ նախաճաւ — րեան ընդունել։ Մէկը միակն անմարտի, օդի — ւրի Համար ինքնապալ եւ օրուան մէջ մարք զիւր — րեանց անցնող այդ սպաններուն էր ձգուած մեր Հայկականները։

1918 Մարտի 27ին, Ղախաթի մէջ գուսար — ունեցաւ խան զիւրեւրական Բողոյը։ Մեր կողմէ կը մասնակցէին Կուսի Համբարձումեան, Սամ — ան Կանն խան, Լեւոն Տորոյեան, Պալիպարէի Գրի — րար, Համբարձում Մեքիկիովի եւ ուրիշներ։ Ա — րեւորներ կողմէ Ապա Տաւուս (Մար — Երմիկի եղբայր) Ապա Պետրոս, ասորի Մեքիկիովի եւ եր — կու թաթիկներ։ Եւ նախաճալք էր Մեքիկիով։

Ապա Պետրոսը յայտարարեց թէ՛ խանեալ — րէ մէջ պարտաւոր ունի երեք Հայքը Կարկերակն եւ թէ՛ լուսով Ուրմիայէն կը հասնին նաեւ ուրիշ Հայքաբնակներ։

Հարգանք նայեցանք իր աշխարհին։ Կարկե — րու, որովհետեւ ինչ տեսուել, երբ խանթաթիկ կը գտնուէ Մեքիկի Ուրմիայիցի հետ, պարտա — րու որ Ապա Պետրոս ունէր Հայքաբնակ անկի չեն Է։

Թիւ մը մամեղի վերջ, քովս եկաւ եւ ախա — շիս փոխար։

— Հայքար երեք Հայքը յայտարարելով, Կուրճեկ խանդավառութիւն տեսնելու եւ որովքն

Հանդիմանեցանք Հայ տաներ պանծալանս նախկիններէն, բայց ունի կուսան մեր պաղտախաղի Հայքախաղաքող զաղաքներուն, արշալէս ու, մամական կամ պատանեկան չան — դէններ որ տարեկինք այս շրջանին տեղի կ'ու — նենան հոս չեն, յոյս ու խրախոյս կը ինքնին նոր սերունդիս յայտարարած վտանգի վախով ան — կայիք մեր Հայերիկներն։

Արքային, ինչ կայ անկէ սփոխարար եւ արքայադիւղի, զան տեսնել ու լուսն, օտար երկրի տակ զյաւ մը անպաւած Հայ մանուկներու, իրեն — րէն, երբ ու արտասանութիւն մայրենի քարքա — րով ու կոսմակով։ Բայց այդ մամերուն մեր զաղաքն թերեւաբար պիտի չիփոխուր դաւուն — րեան համ յուսախաղաքութեան եթէ զուրուր, իրենց տարեկալ կանգնել մէջ, տեսնելիք նոյն մանուկ — ներն ու պատանիները որ արտախաղին խօսելի Հա — րիկն։

Ախտու որ քոլորովին տարբեր է պատկերէ։ Անպա մը եւս կրնանք ուս տարական ճիւղարտու — րիւր թէ անհարապատ արեւոր վրայ, այսպէս — Ժաւն զէն ինքնապալապատիւնեան միակ պատկեր — քը՝ Մեքիկիովի ռուսացուած է, ընդանցել թէ Կուրճեկ Կար Զեռնի վրայ, Հայկական սփոխար։

Եւ ինչո՞ւ լուսն ալ ձեռներ, որոնք ընդի ընդի եղան են ճիշդի մամանակ, պատահած ու փրկարարած են, եւ քարերուն մէջ խաղալու։ Այդ ձեռներով կերակուրի կը նստին։ Հայապ աղա — ք, որ ձեռներ հաստութիւն ունի։ Հայապ մ — րեններ, որոնք ձեռներ այն լուսն չեն տեսնել, Բողոյը կը ըստին եւ կ'անի, անկուրէն վրայ։ Եւ իրաւասարթ թէ տարեկու, ամին մարք մորտաւա — րը է։

Ձեռ խաղի վրայ զլուրի մասին, մի Հարցեցի, որովհետեւ անկէ սփոխական մահականները գործ չէ մեր Հանդերձեցող նկարարին։

Անին մեղքու վրայ, զաղաքային տարուի օ — րէնք մեր ալ չինքնեցին։

Երբ օգերը տեսնին, կիններուն գործը քանակ է։ Ձեռն մեղքութիւնը կ'անցնի, դուրս կ'ընին, պատեմուն տակ կ'ընին։ Միայն թէ այդ տե — րիք պաշտարան այն են, շատ գէշ կը հոտին։ Մեր իրիկները հոտին են նայիք, Փէար մէկ կողմէ, Խեղին մէկ կողմէ Ժուրիկ ծուրիկ կը պաշտին։ Մի — նչն են իրիկներ չեն ձեռներանք եւ ուրիշ կը քննուի։ Անինքներ, ուրիշներ կը փնջանուն անդալաք, Կըր — յիլ, վիւր լուսն։

Կիններու դուրեկներ կը հոտին ու կը հոտին, խանն ի խուս մաքեր արեւմուր կը ներկուին, մասններու երդուաններ կը նմանին ճիւղուն ձեռ — րովի գլուխներուն, ունէր ձեռները տարբեր — րութիւն լուսնին սեւ սեւ շարի կողմէ էր։ Ամբար արեւուն տակ, երեւներուն աղար կը պիտի խալի եւ սեւ քարներներ կը հոտին քուրքերն վար։

ՄԱՆՄՈՒՏ ՄԱՅԱՄ

Կալուրութեան նպատակն է։

— Ցանցանք կը զործեն, պատասխանեցին։ Սենիւնիլ փոքրիկ դալար որ տուտ Բողո — րականներուն։ Պարզեցին մէջ Ապա Պետրոսը կը հետադիմուր ինքն նուրից, խորեղով որ լուսն։

Վէճի բռնուեցանք եւ Ապա Տաւուսը իրազիկ դարձաւ խօսելի։ Բայց Բողոյը Հաստապա Ապա Պետրոսը յայտարարութեան եւ որովքն որ,

1) Ապա Պետրոսը խանթաթիւն Շափարաղի լեռնաշխարհի ալ կողմէն Ողջ անցին։

2) Անոր զիւրեղներու թիւր միջին յարձակ — ան գործողութեանց սխալը պէտք է հասնի վեց Հայքաբն եւ այս իսկ պատահումը խանթաթիկ պէտք է ընդի վեց Հայքը զիւրեղի պարեն։

3) Ուստապալեան Ինն քաղաքներ շանաւա — րական շուկայով երկրորդ վալար։

Ապա Պետրոսը յայտարարութիւնն ու պաշան — քը, անոր արտաքերին, չափաւոր, վեց Հայքը զիւրեղ ունեցաւ եւ իր Հայքը զիւրեղ ընդունել։ Նոյն երեկոյ, մենք տեսանք Տափուրէի եւ սպայախոյտ պետ Մեքիկիովի ասորաքրիկեան զորան զիւրեղական յարձակունս յայտարար — քը, ըստ որով. — Շաբարաղի լեռներ եւ անկէ վար գտնուած դալարալար Ղալապիլի եւ Սուլա — րէ ուղղութեան վրայ զարեւր Սամաասի Հայ — րական վալար, մեր ալ թիւր պիտի բռնին Կանն ունէր Լեւոնի հրամանատարութեան, իսկ մեր Կանն թիւր Սամաասիցի եւ Արքայաբնի մաս մը Հայքեր զիւր. Տափուրէ եւ Մեքիկիովի հրամա — նատարութեան։

Անկէ Կանն, Տեքիկալ մարեն միջին Բեօ — նաւաւար ու Ս. Յովնանիլ քուրք պիտի պաշ — անգնէին տեղադր Ստիպեր եւ Զիւրեղներ։

Սամաասից Բալ Դալն տանող ձանապարհ — քը ինքն ինքնալ կը մեր ձեռներանք Կարկեր — րեան։ Բայց մենք վտանգը արդէն մտնեցաւ էր մեր գնդերուն։

30 ֆ. արշաւէն վերջ, ծովու մակերեսէն 2000
մետր կը բարձրանանք », ըսեր է Նալչայեան :

—

Dr. E. J. DILLON

Դարդեր գաղտը

Տարեցներ, «Բրոքադեր» եւ ուրիշ Դաշնակապէան հրատարակութեան հետեւողները պիտի յիշեն անանկաւոր իրաւաստիներ, չայլ օրոգիւրդի չհարկաւ բարեկամ ըր, որ ականատես եղած է 1894 - 95 շաբաթները :

Անցնել օր էր բարեկամներէ մէկը խմբապետ հանդիմանում, օրստիւրթեամբ յայտնեց թէ Տիգրէն Տիգրէն Տիգրէն թանդարտեան յանձնած է այն օսկեկանտար գրելը, որը Կարտէ Զաբերը նուրբած էին աշխարհաշուակ թղթակցին, 1895ին : Այս առթիւ ցոյց տալով Տիգրէն Տիգրէն մէկ թանկագին յուսանկարը՝ ծպտեալ, խնդրեց «Յաւաթի» մէջ հրատարակել հետեւեալ տեղեկութիւնները :

Տիգրէն Տիգրէն, այսինքն, այս թանկագին գրելը մանկաւ քաճիկն ցուցադրուեալ հնամար, ինչ որ մական բաժնին ցուցադրուեալ հնամար, ինչ որ ընդունուեալ շնորհակալութեամբ :

Dr. E. J. Dillon ծնած է Տիգրէն, 1854 Մարտ 21ին եւ մեռած Պարսիստիկոն մէջ 1933 Յունիս 9ին :

Իր նկարը, դժուած William Orpenի կողմէ, իր գրեւոր Տիգրէնի Արային Կարդին եւ յաւանդութիւններն էին այլ գրեւոր Արայի Արտեւեանի Տիգրէնի նկարչական ստանդարտը :

Արայեանի գրեւորական գործունէութիւնը արժանաւոր միջոց ծերայուն հայապատկաններուն մէջ, Տիգրէն Տիգրէն իրաւաւ անայ եւ Կարդինի հայապատկանի դարձումը դառնաւ նշանակալից : Ետեւ ամոք դարձան աշխարհաշուակ լրագրող, հրատարակագիր եւ հեղինակ : Արայեանի մէջ, չեւ ղեկավարութիւնը եր անուանեալ եւ ուսուցանող հարցերուն մէջ :

1880 Յունուարին մասնակցած է Տիգրէնի լրագրակաւորութեան, բռնելով զազաղեցն ծապերէն մէկը :

Տիգրէն զարմանաօթ էր դիւանագէտներու եւ պետական մարդոց շրջանակէն եւ միշտ օգտակար էր հանդիսանալ իր տաւած ճշգրիտ եւ թանկագին տեղեկութիւններով եւ խորհուրդներով :

Հայաստան մտած ծառայելովով իր կատարած գնումներէն 1894 - 1895 շաբաթներ մասին խոր ցաւածով լրագրող ընդունաւ աշխարհի մէջ, որուն համար ինչպէս այն ասան էին աւ աշխարհաշուակ լրագրող : «Ճիշդագոյն» թեան պաշտպանի իր ան :

Անցած էր Կեմիտիկի Արայեանի խմբի : Անիի քան երեսունհինգ տարիքի անցնելու ետեւ տաքնակալ լրագրող : Շնորհիւ էր որը ծին ծանօթ էր ամեն ազգի : Որ եր կարեւոր գործը, չուն էր անի խմբի անդամի մասուր պարտաւորութիւնն էր աղջիկներէն :

«Մեզուն» լրագր Զաբեր, մասնաւորապէս անուան էր քաճիկն եւ Տիգրէն Տիգրէն 1895ին գործունէութեան, օրստիւ պիտի լրագրող խմբի իր Զաբերը կողմէ իրեն տաւած գրելը աշխարհի : Կարտէ իրաւաստի Արային թանդարտեան մէջ, իրեն օգտակար Զաբերը ինքնանմանութեան :

Տիգրէն Տիգրէն ծնած է անի կնիքանի վիշապէն մէկը 1905 ռուսական ինքագիրութեան, իրեն թղթակցի «Տիգրէն» թղթակցի :

ԼՐԱՄԱՆԱՆՈՅ ՕՐԸ. ԽԱՅԻ Ժ. ՊԱՏԻՊ. ԺՈ - ԴՈՒՄ ԺԱՐԻՆ, որուն դաւաճաւորը Հաղորդան է ինքն աղբէն, հետեւեալ տեղեկութիւնները եր ծաղիկը քարտեկան ղեկավարութեան : Լրամանակ ՕրԸ. Խաչը ռեթ 16 մասնակցներ, 2321 անդամ մուկներով եւ 280 արժուիքներով : Տանդարտիկ մասնակցները ռեթնցան եւ 24.809 ռ. ոսկի ժառը 21.078 ոսկի եր : Մասուրը պարտաւոր 3685 ռ. ոսկի :

Հանապետ Հայ եւ օտար պարտաւորները մէկ պարտան է 253 անդամ ղեկավարով կը լրագրուէ 9386 ռ. ոսկի : Ետեւ զոտմարեղը մասուրան են ղարմաւանտանները, հրատարակութիւնը եւ ան կար ու լրագրող ընտանիքներու համար :

Շրլ. Վաչը. ռեթնցան է 38.743 ռ. ոսկի ժառը 35.086 ռ. ոսկի եր, պարտաւոր 3656 ռ. ոսկի : Շրլ. ղարմաւորութիւնն ալ պարտան է 213 անդամ, ծախսելով 8870 ռ. ոսկի :

Մասնակցներու հասոյթի աղբիւրներն են Ա. անամակցները, Բ. ձեւանակցները եւ Գ. նուրերին : Կեմը. Կարտեկան հասոյթի աղբիւրներն են Ա. Անիկցիները, Բ. Օ. Միտիկան տարեկան նուրեր, Բ. Պապի մը կեմարտիկ հանդամակցները, որ ամեն տարի կ'ապագեղ լուր 12.500 ռ. ոսկի եւ ոսկի կ'օգտուէ 800 անուաններ, 60 ծնիւր, Գ. մասնակցներու տարեկանները, Դ. նուրերին :

Ուրին մէկ կեմարտեկան ղարմաւանտան ու ընտն Շարը յանձնուած է Լրամանի պետական եւ ընտանիքներէն Բ. Զապարականի : Ուրին նաեւ չորս փոքր ղարմաւանտաններ հայապատկան կեմ լրագրողներ, անոնց կ'օգտուէ «Հայապատկար» հրատարակ, անոնց կ'օգտուէ եւ աղբի խորթներն : ՕրԸ. Խաչը, դիւանագէտ իր կողմէն, Հայապատկան պարտան դործին հետ, ընդհին եւ Հայուն միմե կ'ը ստեղծ է կեմարտեկան կապ :

Նորերուն Շրլ. Կարտեկան անդամներն են. Տիգրէնի մը, Գ. Մասուրի, Դ. Կարտեկան, Տէ - աւան, Մասարաւոր, Տէր Կարպաշեան, եւ Օրթորդըն Լիւնուանի եւ Գեղարքի Տէր Միլեղեան :

ԻՐԱՐԱՆԻ ԿԵՄ ԿԱՐՏԻՍ ՄՈՏ ՆԱՄԱ ԶԱՅԻՐ, Արա. Կարտեկանը ղեկեթ ղարման է : Ետեւին եւ Հայապատկան մէջ միշտ քաղ մտայնած են Հայի. կեմարտեկանը ղարմանը նախկին տեղուն Բարդին եւ Կարտեկանի քարտեկանները : Հայապատկան մէջ կայ ծաղիկ մը 28 աշխարհիկներով : Կայ երեւի երգչախումբ մը 35 զինքի քաղապետ, որ տաւած է համար մը ծնած յանդարտեկան Միլեթի ծաղ : Կարտեկան ղարմաւանտան 18 ընտանի աշխարհիկներով : Ետեւին ղարման է ղարման, անոնց մը լուր : Ետեւին : Թէ Հայապատկան եւ Թէ Ետեւին մէջ կան մարդկան միտիքները, որ եր կ'աղբիւրներն ընտանիքն հաւաքովի ժողովուրդին համար :

Կատարուելիքը կատարութիւն ղեմը իր հայապատկաններէ մէջ : Կատարուելիքը ղարման է ղարմաւանտաններէ մէջ, ինչպէս եւ անոնցից ղարմ : Ամէն Հայ իր ամեն աղբիւն ունի : Գործընդ պարտեղ մը, Հանդը եւ հայապատկան ընտանիքն եւ ան ղարմանտան, որով կ'ընտան միմ եւ համար, ան ընտան : Հայապատկանը Կարտեկան Մ. Դուկան վանքին մէջ : Կատարուելիքը անի ղարման են քան

Ետեւին մէջ, ինչպէս կ'ը հաղորդէ պատմական թղթակցի մը :

ՏԻԳՐԱՆԱՆԻՔՆԵՐՍԻ Հոգեւոր ճովիւր յարմա - կաւ կ'ընած է Յունիս 17ին, ինչպէս կ'ը գրեն ծաղիկներ : Ենդիկներն աղբիւրն պարտան, երկու գիտիմքներ են որ մտնեն եւ դրամ կ'ը պարտան : Են : Շրլ եր պատմականէ թէ դրամ լուրի ղարմակ էր ղարմին : Գաւանան ամոքով կ'ը ղարմակը, լիւթը մէկը արտանախը ղարմին : Գաւանան կ'ը ղարմակը ղարմակներ : Կատարուել արտանախ է Թաղ : Կարտեկանը ղարմական ձեւանակցներ : ԵՐԳԱՅԻՄ ԺՈ - ՄԻՐԱՄԱՐ ՊԱՐԿԱՅԻՆԱ Երգա - անդակ մը տաւած է Յունիս 18ին, Կարտեկանի Ուրդերին, Իրիկոնի նաւանդին մէջ : Օտար կ'ը - ժառուէ տեղուն կողքին, ան երգած է Հայերին երգեր Կարտեկանի, Խոմանտա Միլեթեանին, Գոհա - ընկ Դաւապատկանի (Արայեանի), Գորգիկ Արայեանի (Թէ երգը), Վ. Մարգարեանի (Հոյ նա - բը) : Յունիս ճին ալ Իրիկոնի ձայնագիրուն են - դած է Հայերին երգեր :

ԿԻՓԱՄԱՐՍ - Հ. Մ. Բ. Մ. Կի փոքրիկներն Արային Խաչապատկանի մասնակցներով Լրամանի 1905ին կ'աղբաւորար աղբիւրներէն ղարմին մը - ցումին, կեմարտեկան տաւարութեամբ յայտնա - Լրամանիկ Սուրան ու արդարած միլեթի մասնա - Թեան աղբիւրներն տեղուններ : Արմէն ունի նուրը եւ հեղան խաղարկութեան :

Դարձած Հ. Մ. Բ. Մ. Բ. Հանդը Դաւապատկան (78 քիլո) Յունիս 18ին մասնակցած է Պարտեկի կ'աղբաւորար երեւ անդակներն : Կատարուելիքը մարդկան երեւողիքի եւ ղարմին : Իր խնայի խաղարկութեան միջոցները ղարմին կ'ը տարու, ասա - անի Կատարուելիքը ղարման Հայապատկան է անպար - տանի Կատարուելիքը ղարմակ Կարտեկան (86 քիլո), Կարտեկանի լ'orient թղթիկը ղարմակին : Արայեանի հանդիմանութեան ղարմակներէն ղարմակներէն միմ, Հ. Մ. Բ. Մ. Կի աղբար ռուսաւոր փոխաղբար են ղարմակներ, Հայապատկար երեւանները մարմինն տակ :

Կ. ՄԻՈՒԹԻՆԻԸ Նոր ձայնագրի մը ուղղիւրով Անդին, Փոքրասիան եւ Մ. Կատարուելիքներ, պարտեկանը պարտեկան թղթակցին : Այս Կարտեկան պատմական անիկ մասնուած է Աւարտիոյ հաշ - տուցեան ղարմակներ :

ԵՐԱՐԱՄԱՆԻՔՆԵՐՍԻ անթիւր եւ մասնուած թէ Պարտեկան, Հայապատկան եւ Խոմանտա ղարմակն աղբարները եր կատարեն իր ամենանախը - ներուն լրագր : Բանակին պատմականները եր ղարմաւորն այս առթիւ : Այս ամենանախը ղարմակին պատմականը երկուսուսին ղարմակներն Խ. Միտիկան ղարմակները ար Կարտեկան :

ՆԻՐ ԵՐԱՐԱՄԱՆԻՔՆԵՐՍԻ ղարմակները Զ. Կարտեկանի կ'ընտանիքն, Ի. Կատարուելիքներն ղարմակներն ղարմակներն : Ի. Կատարուելիքներն ղարմակներն ղարմակներն : Ի. Կատարուելիքներն ղարմակներն ղարմակներն :

ԿԸ ԽԵՂԻՐՈՒՄ ԳԵՐԵԼ ՄԵԿ ԵՐԱՄԱՆ, ՄԵ - ԼԱՆՈՎ. ԿՏՈՐՆԵՐՈՒ ԶԵՄԵԼՆԻ ԶԵՆԱԿԻՐԸ :

«ՅԱՄԱՆ»Ի ԹԵՐԹՈՆԸ

(120)

ՄԵԼԻԳԻ ԱԶԶԻՎՐ

Ժ. Գ.

— Ո՛ւ, եւ ի՞նչ գիտեմ : Նա զոնք չէ : Նա իմն է : Գիտեմ Միտիկանի պարտեկանը պատմական էր այլ տարաբանիկ խաղարկներ : Այլ պատմականով ղարմակ ղարմակներ, ալ ինչպէս հանդիման ձայնով արտասան - անի պարտեկան պատմականը :

— Նա զոնն էլ չէ, էֆէմար : Նա զոնան աղ - լիկ է ...

Բէկը եւ ծիծաղեց եւ բարկացան : Նրան ար - ղեց ղարմակները եւ այն հանդիմանալը, որ այլը մարդը գիտե ամեն ինչ :

— Նշանաւոր, կ'ընենք : Ի՞նչ մտայն :

— Միգու որ ան ղարմ եւ ինչ ամրոցի պար - տանի եւ հաղիւ այլապէս ըն իմացին :

— Բայց իմացին եւ ան, որ Եթէ Միտի - Դման թէնի ուղի, զոնանոր մի կողմը երգ, իմաց :

— Երկուսդ լիմ, էֆէմար : Իր աղբաւոր պար - քան էլ հանդիման : Բայց զու չես անի այլ ղարմ :

— Ինչպէս եւ ասում : ...

— Հայապատկան է : Դու այս երկրի դիւանագէտ եւ ան ղարմի դործուն անարդարութիւնները ...

— Անարդարութիւն է, Եթէ եւ մի հատ ար - ղիկ ամենի կ'աղբաւորները :

Գիրախի մը ուրիշներու պէս

Հանդիսաւոր օր մըն էր սոցեղ իրաւիկին Փարիզայութեան համար։ Ընդհանուր զորքանքներու ամառներէ հանգստի տարեան իր քաղաքէն, բայց տեղ մը ձեռնորդ աստուծո հանդիսաւորութեամբ մը, հալի ձեռնորդ, Փարիքի հոյակապ մը կենդանիներէ մէկուն, St. Etienne du Mont մէջ։ Կաթիլիկէ Հայրերու Փարիքի առաքիլութեան 60ամ հաւել հեռ առիթ ընծայած էր այդ հանդիսաւորութեան, պաշտպանի նուիրակին նախապահու-

մըն։ Դէս օրէ վերջ Ռէնիէ Դարցոնայքը Տիկնանց, Սէփրի Մուստանի Կարճարանի, դարցոնի շէն, Գանձերու փառանք էր, իսկ Սէփրի ընդարձակ մարդասիրտի միայն էր Մ. Մ. Մ. մարգարէնդէ - ար. Կոն քարոզութեամբ։

Պէտք է իշխել նաեւ Սէփրանի եւ Պէփրի Զուրիքի դասընթացներու փառանք հոգեւորները։ Սէփրի Դարցոնայքի, ըսելով միայն առ - ստան պատարագին համար թէ ներդրական կենդանիութեան արարողութիւնը զոյգ ձեռնկերներով, եւ Օր. Կառմարիանով, պարզեցաւ զորոք ընթացի օրերու արժեքը։

× Դարցոնայքից աւտոր կը ներկայանայ ներկայ հանդիսաւորութեան 50 աշակերտներինով, որ իր վերաբերեալներու վերջերէն պարտիքին մէջ։ Առաջինական քրքրանքալիցութեան համար - զէն մը որ մերի կը ինքնակէ Պարիզ մէջ դպրոց - ներսու անուանելի արժանաւորները նախորդները, երբ այդ - բոլոր դպրոցներու աշակերտները ուս - քի, հապարհներով, ամառանք հանդիսաւորութեան ը կուտանք իր զինքն կամ ցարգայէն։

Մտնողները կը բարեկամութեան եկան ինչ անսովորակներով պարզամտութեան կողմէ մեծաւ սքանչելի ժողովուրդները եւ քաղաքի թէ քան բոլոր զոհողութիւնները եւ տարուած տեղանքն աշխա - տանքը ինչ համեմատութեամբ արդաստարածե -

ւանք։ Առանց մանրամասնութեան մէջ ծանօտել, կրնանք անկարծաւ իսկ թէ շուրջ հայկական էր։ Համարեմք Փրանսիայի մէջ ապր. աշխիւրդները։ Կարծաւարկի կարծիք էր ստեղծել անհարկելի օր - բոլորայք ուր անոնք հայ զգան ինչքէ գիրքին եւ մանուսակը հայերէնով ընթերցել։ Անոն ինչ որ կենտո - կան է։ Փառով ըմբոսներ - լրիւ երկօրեկական վարձարան մը ընկնալու մասնաշրջանով, ան - շուրջ մասնաշրջանի շնորհ կուտային։

Ճ. Տարիքի Մ. Ք. Պարիզայութեան քաղաքի իսկունք վերջ, լոյսնից քաղաքի քաղաքի իսկունք եւ արտասովորութեանը, ի պատիւ Ռէնիէ Ք. Քաղա - քայութեան։ Միացեալ շահերն էր, արտասովորութեանը Սիմոնիթիկ, Սիլվա, Գալարիսիկա - նէն, Սիլվիայի եւ շուրջ միայն աշխատեմք Տիկն - նանքից, մեծ մասով հանգիս եւ չորսիկ ստո - դանութեամբ։

Դիտար է մի առ մի լինել բոլոր ստանդները։ Տեսարան մընէ մէկը միայն կուտային, մտքին, Սիլվիայի վ. Սարիկան, մեր տաղանդաւոր իմ - բարձրակի աշխիւրդ, որուն ճշմարտ էր, երբայր - եւ հայկական երկու պիտիկի պարբեր ուշադրու - թեան զարեւելին։ Անշուշտ իր ընկերութեանը օ - բոցե փորձերն մէկն է ինք, իրենց ինկուն գո -

փառի քառնին սիրով հրամարեան ի նպաստ է - ընէ, իրենց որ ըրցանակներով ծանրաբանումով կը վարձարարութեան աշխատանքով տարուան մը հա - մար։

Պ. Գալարիսիկան, որ քաղաքանքի մը հայ ժողովուրդին պատմութեան, նկարարեց քրքու - լան հանդիսաւոր մը 1915 Մարտիկի Օրերին, երբ ինք, նաեւ ձեռնորդ մարտանքին մէջ, ականատես կուտ մը որ արտերն ու լուրջէն ու զաւատած ընկերներու փոխարքութեան օրնա զգիւր թիւր Սիլվա։ Անկարծաւոր կը փնտելը կարծես նաեւն մէջ ծնած հայրերիցը, որոնք այդ օրն իսկ ապականած էին Փրանսիական հիւրերիցը - թեան։

Սիմոնիթիկ եւ մարգարան փորձը լուրջուցին ապր քառնից, որոնց յաղապ ճշմարտ հանգ յաղապան կուտով Պ. Պարզանի փակեց հանգէլը։ Քաղաքայութեան վերջ հանգէլին կը նախապ - ճէր Տիկնան իսկ Քիլիկիան, վարձարանին բարե - բարք, որուն օմանակները էր շ. Ք. Ն. Մ. Ս. Ս. 4 միլիոնով եւ ժողովրդական հանդանակութիւնը ուրիշ 4 միլիոնով մըն ալ, լուրջելու համար պարտուան չլնէր։ Եսին թէ պակասեցին ինք, որ - ոնք չոյր կ'իշխայր կը միւս մեծ բարեբարին հայ ժողովուրդին լիցալ։

Հանգէլին յատկանշական նորութեան էր Օր. Մարիսիկան ինքնապի Փրանսիական ուղեքր որով կը պատկարկը փկալանքներ տաւոր օրերուց կը քաղաքայութի թէ ինչ յափով Փրանսիական եւ ինչ յա - փով հայ կը զգան գիրքին, կը տարիկիցները, կը սիրունոր, որոնցքիցիւրեան անհամարած կենդ - րոցանքներին։ Անշուշտ կ'իշխար կը հայեր զէր - հայերին աշխարհը եւ զէրի մարիքները։

Կը մարթնէր որ Դարցոնայքի անունահիւրերն մէկը, յաղորդ տարի նման զուրիքին մը միջի հրամանէ կը սեփական հայերիցը։

ՇՐՔՈՒՄ ԹՂՈՒՄԻԾ

ՊՐԻՊՈՐԻ ԵՐԻՊՈՒ. ՊԱՆԱԳԱՆԵՆԻՍ ԵՐԻՊԵՆԵՆԸ

St. Etienne du Montի գերեզմի կենդանիներն մէջ, կրկնիկ օրուան հայանքն պատարագ հանգիս - քը հանդարտեց մը ունէր, քանի որ նոր օրը կը ամուրէր նաեւ։ Պատարագին կրկնակիցը զա - հանդանակին վրաստանեայ կրկնակիցը։

Պատարագին զերգայութեան ծանօթ է մաս - նաւորայէն Քրիստոսի լաւբարեւ. աստե իր կրօն տապալաններով եւ զիստանակական համբար - թեանը որով ուրիշ իր օրուան օրուանաշրջաններն։ Պատարագին վերջ Մ. Սիլվա կ'իշխար յորա - քարոզութիւնը հայ մը կ'ապրեցիկարգով էր. Կ. պար - թիւ յորեքերեանը։ Հարկանում էին Փրանսիական եւ իսկ անհամարութեանը, ինչպէս եւ Ճեսալիի իմարտիկները։

Բառեպանութեան ընթացքին, Հայր Դեանդ. Վ. Քիլիկիան կարգաւ շնորհաւորական նախա - ներք եւ հնարեցները։ Պատարագի նախաքիւ, զե - րապաշտան Roncollի Փարիքի քաղաքի լուրջով, եւ կը յայտնէր որ անհամար է իր կրօնը։ Նորա - ւարը յորեքերայ։ Կարիքային Աղաւանդանք թէ հա - մանով եւ թէ հնարաւոր կ'ուրիշներ յորեքերային յարատեւ աշխատանքը ի սէր ազգին եւ Առաւելու։ Նաեւ ուրիշ ընդհանրաբար - գիրքը Պիլիկոյ, Մարքսիլ, Փարիքի զարդներէն, Վիկտորիկ Միլիթարիանց արքայաւոր Ուրուհանան վարդա - պետէ եւ քարմաթիւ անհամարներ։

Անդամակիցներուն կողմէ խոսք տուելով, Պ. Զատիկի խոսքանքն շարժաւորեց յորեքերայ, ինչպէս եւ Փրանսիայի հիւրերը, Paul du Vénat եւ Տիկնի Քալից որ արտաքին զորքերու նախա - քարան մէջ մէկը կը կարեկին քրքած է կարգա - դրեան համար հայերու գիտմանը։

Պ. Վճառ այս առիթի վերջ հայ ժողովուրդին տաղանդները եւ յատկանշական կրօնը զե - րապիւր շարժար. Հայկական լուրջ օրուան - թեան։ Իսկ յորեքերային մարթնից կ'իշխար հանգ - ե յարտանախիւրին։

Յաղորդարք խոսք տարի նաեւ Տիկնի Քալի Դիլիքի մը. Զարգերան (Պարզեւ) եւ St. Etienne du Montի ժողովրդական, որ քառնից, թէ զէր միակ պակասեցիկներ հայ շէնյան է, հաստատեց թէ՛ որովոր միշտ մեկն շնորհ է քանի որ իր կեն - ղիցիցի փոխանորդը ինչպէս անհամար վարպետ - րն է։

Պատարագին եպիսկ. ընդառաջ շնորհա - ւորութեան յայտնեց բոլորին։ Երեւանեան Կաթողի - քոսի գրանցած տարւոյ համար, Օր. Մարի Կոն - վարենց, որ պատարագին արդէն յաղորդեցիկար տաղանքն էր մեծերիցները, երեքը Կոմիտասի Վանատեան, ընթ մարիքներ մէջ։

Սերգեյ վերջուր. մամբ մըն եւ գերապա - ծուրը, շ. Սիւսկի վ. Տէր Մարգարեանի շնորհ զանց Մուրատեան վարձարան, նախապատեւելի համար մրցանակաբաշխութեան հանգէլին։

ԹՂՈՒՄԻԾ

ԼՐԱՏՈՒ ԱՐՈՒԵՍՏԻ

Ճ. ՍԵՐՂՈՅԵԱՆ

Յուլիս 5ին Պարիզի ունեցանք լոյսնի Պ. Եր - ան Սերգեյանի որդին, Ժիլարք, Փարիքի երա - շտանային, որ երկու տարի երեքիցներ շնորհ - դանակէն մը սարգած էր Գաւառի արմար։

Պ. Ժիլարք, յաղորդ այս մըն է եւ իր ժախ - քած մայրն լաւագոյն կ'ընթով կը թարգմանէ Շուպիթի, Մուստարիքի եւ Վեկտորի եղանակներ - քը Պուիս Կատունովի մեծապատեւելի ներկա - յաղաք զիլիքի եւ տապարկի ռմով մըն եւ ընթ մարիքներ զանցանով աստուծո երկօրեկ Սիլվիայի Սիլվիային, Air de la Calomnie, կը յուսանէր թէ տապարկերու ընթացքին կը ստանալու փորձանք - թեան եւ հաստանութիւնը յայտնեց պիտի օրնու - դանակէն համար տապալանար արտահանէն մը, ինչպէս կը խոստանայր կը առաւել երեւանէ։

× Առաւելութեամբ կ'ընթանալներ թէ Փա - րիքի Անուան Սիլվիային մէջ, որ այս տարի քաղաքա - ւոր քաղաքանք անհար, Զարգ մը ունի նաեւ մեր համակցիկի նկարչի, Պ. Տարիկ Մուրատեանը։ Յաղաք զանապառ աշխիւրդ զանհամար է իր արտաւար եւ ճաղապարք coloratի քանիքն առ - դանիք։ Այս տարի ալ ինչպէս կը վկայէ ի. Պատիթ, Paris Presse մէջ, այն ցոյց կուտայ յաղի - րանիկարիքի մը ներդրանակ տաեցիկարքուն - թեան։

ՄԱՏԱՆԻՔ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ, օրնա 2. Յ. Դ. Կոր Սերգեյանի Դ. տարի թիւ 36 (1950 Յուլիս)։ Գիր քովանդա - կութեամբ (Հայերն եւ Փրանսիացիներ)։

« ԵՐԱՅԻՄ » ԹԻՐԹՈՒՆԸ

(121)

ՄԵԼԻՔԻ ԱԶԻԻԿ

Ժ.Դ.

Բայց կատուն է պակաս չէր. այդ չորացած կմաթը, որ կարծես, կը փրկուէր մէ հատ հար - տանքից, սիրտընդիւրէն չէր անում, այլ գնում էր իր գոտան հաճախակիցի դէմ։

Ճանապարհը չարական զգիւր բարձր էր զԸ - նան։ Բոլորեկին նստելիք դուրս եկաւ Անտառա - ղոցը, նա հնարաւոր տաքանում էր արեւի սառի - երեքներն ծնուր մը նորը կապալտ շարքէ պէս պատիժաւոր էր նրա վրայ, խաղաղ ու մաքուր օ - ղի մէջ։

Բէկի ձին ալմո մոտացել էր իր կերած հար - տանքի եւ զգալով, որ իր տեղը այնտե կատարած էր, շարժւոյ իր հանդարտ։ Քիտա Մուխոմար մի գործանակի անեղանակութեամբ նորոգեց խոտանց - թիւնը, նա լաւ յայտնաւ որ Բէկը գնում էր։

— Գոնի իմ տեղը կ'իմանա, եւ որ զուռնեցի նրա համար... Բայց ոչ, ինչո՞ւ. նրա համար... Նա չէ ուղարկել ինչ պիտիկի պարբեր պատուիրակի մը ուղարկել, թող իմանան պատուիրակները եւ այնտե հանեն...

— Ինչ պիտի անեն, հարցրեց Բէկը հոյար - տու թիւնը։

— Այն ժամանակ, էֆէնտի, փաշայութեան

չուտ կը ստանան, շատ չուտ։

Նրա բախտն էր, որ Բէկը երեկուրեանց անձ - նաստուր էր եղել փաշա զուտանու. մտքին. այդ պատճառով նա թէւեւ տեսաւ Մուխոմարի լիքը ծի - ծաղը, բայց պահեց իրան։ Կատուն կապեց զայլի թիւնը. նա մի անկարծաւոր հասկացաւ որ օրու - նի է զայլի կոկորդիլ եւ պահեց անկի խոր իսկն ճանկերը։

— Ծե՛նի փաշայի խոսքը հաստատ էր, է - ֆէնտի, սառց նա, այսպիսի համար վնասում քան է, որ զու փաշա եւ իսկ Սուսմա՞նը։ Դու, իսկ զիստե որ աշխուղ ոչինչ է լինի սառց միջուր - ինչ, սառցը քարեխոտի եւ ընծաների։ Անտեղ քա - րեկան է Կոնդաուար չուտն, իսկ փաշան քեզ կարող է ամեն մէկը. քաղապան եւ որ իմաց տան, թէ դու մա՞րտանալ զառապաշտանած էիր եւ փախել եւ քանցել, իսկ ապաքի թէյլ տուիր որ կատարի Մուխիմարիցները... Մի շատ քարեկան ունեւ Մուխիմարիցները եւ իսկ Մուխոմարն է, բայց ինչ արած, նրան ինչ ուղարկ...

— Իմ սոսց ...

Այս հարցը ցոյց տուեց, որ Բէկը նորից ընկել է այդ մարդու ցանցի մէջ։

— Ուրիշ ինչ պիտի հասկանանք, եւ եթէ իմ որ դու ասանկերի նրա մասին, որ զո ծնունտ է է ...

— Ոչ, եւ քեզ չեմ զուլի, Ժիլարք մնացիր... Բայց այդ աշխիւրդ ինչ է։ Դու զարե ուրիշներով, ինչ այն երկրից չէ անդուռել։ Սպասիր որ ինչեւ դա - րուն եւ տես ինչ լաւ զորք կ'ընծանա։ Փարսար մեծը պիտի ունայեցներ ամեն ինչ։ Փաշան մի օրնորի սառի կը լինի. Դիլարքն ու Վարդանան ինձ

եւ յանձնաւոր. կ'ընթանանք մի հատ մեծ մարդ, մի հատ Մէլիք չի մնայ ...

Նա յանկարը լոյս, յանկարը հասկացաւ, որ չարիտ յայտնիք այս մարդուն այն է, ինչ որ մե՛նէր փաշան հաղորդել իր երեւ զարդները։

Մուխոմար ապաքի քարեկանութիւնը վատաւ - կելու համար աշխատել է քաղապան էր. դուռու - թեանը հարկադրեց կապը չունեն ծաղուր մոտե - րանմանութեանը վրայ։ Բայց Քիտա Մուխ - տարի անկանկերին հարկաւոր էին երկար ու քա - րակ քաղաքանութիւններ. նա իսկուն հասկացաւ եւ քաղապանեց։

— Որքորմէն է Ալլաւար եւ միակն է նրա մար - քարին. անհաստեղեց շուտով մի հատ էլ չի մնայ։

Նա զարժեցեց երեւր զէպի երկինք, կարծես յանկար իր փոքր խոսքը։

— Գոնի իմ շնորհ արաւ, էֆէնտի։

— Ինչն եւ ուղարկ ...

— Մարիք այս աղիակն Մուխոմար աղալի վր - քա։ Այսինքն առաւ զորք լինի, ինչու մերը։ Դի - քը որքան ինքը կ'աղաղ ...

Այս առաջապիտեմէն Մուխոմար արաւ. մի կատարեալ յաղաղութեամբ։ Նա փակեց որ Թուր - քի պատմեցներին խորթ ինչ պէտեակ կատարու - րը, զիսկ որ սուկն շատ աղաւթ է կուտարեւոր նրանց եւ դիւրամ նոյնիկ անհամար հանդիսն - քի։ Բայց չմտաւ, որ բոլոր մարդիկ մի տե - սակի չեն։

ՀԱՄԵՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE
HARATCH
Fondé en 1880
R. C. N. 376, 48
Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
17, Rue Damesme — PARIS (13)
Abonnements : 800 fr., 5 ans : 1600, usages : 2500 fr.
Tél. GO. 15-70 946 7 39 C.C.P. Paris 1678-63
Vendredi 14 JUILLET 1950 Mercredi 14 JUILLET

Չորեք 30ԱՄԻ — 20e Année No. 6203 — 10րդ շրջան բիւ 1614

Եփրատի Ե. ՄՈՍԿՈՎԱ

ՄԵՐ ԽՈՍՊԵՐ

ՅՈՒՆԻՍԿՈ 14Ի ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՐԸ

Այս տարի ՅուՆԻՍԿՈ 14րդ կր ամօնել աշխարհի տունն մը երբ ամբողջ մարդկութիւնը խոր անմոլ հոգեկան մը մասունում է :
Չարաշուք անակնկալներու մղձաւանջը անմոլ զորաւոր էր ճնշէ ճնշ թէ փոքր ժողովուրդներու վրայ : Եր ճնշէ կապարի Կարմիր թանրութիւնը : Ան Խորէն փայլեալան դաշակութիւններ որմբը արհաւիր կը պղծուին : Այսպէս, և դա՛րեւ չին անասունութիւնը կը թաղուէ չորեքորդ :
Այսպէս, թողորդին անտեղի չին այս մաս — փառութիւնները : Միայն Մարդ, Արեւելքի մէջ բունան կրակը ինքն տարածուի, բաւական է նոր փոխորդի մը պայմանները :
Բարեբախտաբար այսօր շատ անակի զորաւոր են չարիստան ուժերն ալ :
Ինչն պարզապէս մէջ, լուսաւոր թաղի է վերջին Աշխարհամատչել տարակերը, իր արեան դեմքով և ինչանկատակ փրկողներով : Ծաղկան է ինչ անպայման թիկններու վերջերքը : Այս ալ տակնաբեր մաղթանք :
Միւս կողմէ, և երբորդ չի մը ռազմական զոյգումները արեան ճիշդապէս նախադասութեան տեսանումն անդադ կրնայ զգաստութեան ճրտ — լիքով օրտան վարկերը :
Եւ արդէն կը տեսնենք թէ ինչպիսի շնորհք — ներ կը փորձուի, պատասխանատուութիւն խաւափուի շնորհք :
Այս Խորհրդաժողովներու բնից կապ սինի ՅուՆԻՍԿՈ 14րդ տարեկանին չիս :
Պատասխանը փնտնելէ օրտան պայքարեն — բուն, իրաւունքներուն, կրօններուն եւ ցնցումներուն մէջ :
Այս առաջադրանքը ժողովին մէջ ալ չի՞ ցնցումն աշխարհագրորդը որ կը ստրկեն Ծրանան, 1789ի յեղափոխութեան օրերուն :
Ամենէն աշխարհակալ, ընտալալ ուժն ալ չի՞ խառն մարդկային իրաւունքները : Ապաւուն — Բնան, Արարարութեան, Հասարակութեան մասին : Անոց կեցելով նորջան օրտանուէ թաղեր — ժողովարարութեան, խաղաղութեան : Այլիս ժողովարարներն ինքնորոշման, անկախութեան իրաւունքն :
Ինչ որ փիլիսոփաները քարոզեցին ՅուՆԻՍԿՈ 14ին առաջ և ժողովուրդներն թաղուեցին իրենց հանգիստ, արեւմտական փոքրիկներով :
Այսօր դարձած է երազ՝ շատ որ աղբիւր շնորհք : Այսօր թաղերն անդամ փորձած են իրենց ի — մասադ, իրեն Եւտականը նոր փոքրիկները :
Այսօր աշխարհը երազային անդամ, իր ստորաք մեծամասնութեամբ, նորջան մարախ է այս — տութեան, արդարութեան եւ հասարակութեան, որքան աշխ օրերուն, կըր ՅուՆԻՍԿՈ 14րդ երկունքը տեղի կ'ունենան :
Այսօր թիկնաւոր ժողովուրդներն կը տարն նորջան վերել, յամալ շատ անակի դաժման, մարդապալան ճիշդանքը, տակ :
Երեկոյան արաքներուն յաղորդան են նորաւ — նուն միայնաբեր — ձկնաբերներն է, կարծիք, դիպել կամ զորդ, որոց ջով կ'անջնան երբեմնի փարաւեներն :
Ան թէ ինչու՞ Ծրանան, ինչպէս բոլոր ա — զաւտանք ժողովուրդները, այնքան անակնկալ կարգուած է ՅուՆԻՍԿՈ 14ի յեղափոխութեան ճիւղ — նակալն սկզբունքներուն : Միայն պարտաւոր — անն զուգորդութեան, քրպէսի անխախտ, անեղծ մեղալ Աղաւթութեան ոգին :
Ապաւունք — անորդապաշտութեան յաւի — տենական արդիւրք ըստիցով մարդկութեան : Ծրանաւոր ժողովուրդներն շնորհք տաւորու — րին ճիւղ զարձան է ՅուՆԻՍԿՈ 14րդ անակի կրակով եւ պայծառ, երեք օր ու վերջը :
Ապաւունք — իր կ'երկը ու կը պարէ ի — բնեց շնորհքն իրաւ, ինչպէս պիտան վերել : Ապաւունք — Կատարութեան արեւմտական անդուն է որ Բնան յաղորդի, ցնծութեան կանխելով :
Ինչ որ ոգին է որ արքունի կը պաշէ և նայ — բնիկին գաղտնիքն է : Ի նախաստուութիւն յայտ — յայ կամ գաղտնի գաղտնի : Միւս փառ պահելով ՅուՆԻՍԿՈ 14ի խորհուրդը :
Ե.

Նոր դանիմար

Ազգ. ժողովին առջև

Փիւլճէի դաժմանը, որ Ազգ. ժողովին ներ — կայապատ ճիշդաբեր, որ կը բաղկանայ 23 նա — խարարներ է 11 պետական զարտուղարներ (խորհրդարան) : Ժողովուրդականներ (M. R. P.) ունին վեց նախարար, ընկերակալականներ՝ չինը, արաւականները՝ չորս, վարչականներ կուսակ — կցները՝ երեք, անկախներ՝ երեք : Խորհրդա — կաններն չորսը ընկերակալական են, երեքը՝ Ժո — ղովուրդական, երեքը՝ արաւական, մէկը՝ ան — կալ :
Երկն չորսորդած էին դաժմանի կայքը, որ ամենին զօրաւոր կը համարուէ, ներկայ պարա — զաններն մէջ, Բազմապարս անկի երիտաւոր են անդամները : Կարգաւոր 49 տարեկան է, ներքին նախարար՝ Բէյ 66, քաղաքակից փառու — Բնան նախարար՝ Լէթուան 43, երապական գործերն նախարար՝ Կի Մուր (ընկերակալական) 45 : Արտաքին նախարար՝ Ռ. Շուան 64 տա — րեկան է, ազգ. պաշտպանութեան նախարար՝ Փիւլ Մուր (ընկերակալական) 49 տարեկան, կրտս — կանը՝ Փիւլ, 55, երեսնամեկ նախարար՝ Խա — ճուա՝ 42, տեղեկատու նախարար՝ Կալէ (ըն — կերակալական) 42, աշխատանքի նախարար՝ Գա — ռոն՝ 43, կրթականը՝ Լափի (ընկերակալական) 49, ստորգործութեան եւ վերջնական նախա — քարները՝ 45 եւ 43, անդործական (զաղաքային) նախարար՝ 32, անտեսական նախատեսակ — ծախքն Տէֆուր (ընկերակալական) 40, ներքին նա — խարարութեան խորհրդական՝ Խոֆէն Թուա (ըն — կերակալական) 45 տարեկան են :
X Խորհրդին մէն է երապական գործերն նախարարութիւնը : Ընկերակալական մը դիպել այս պարտաւորանքն զուրկը, Գ. Փիւլին իր յուսակ հաղտէ : Այնպէս աշխատաւորական կուսակցու — րինք որ միման Շուանի ծրարքին (ձալում Երապայի պողոտայի եւ նախաժողովի արտաքու — րեանց) :
Ուրիշ նորութիւն մէն ալ այն է որ արտաքին նախարարութիւնը կը բաժնուի երեք ճիւղերու : Գ. Ռուգէ Շուանի պիտի վարէ ճնշ նախարա — րութիւնը, Եր Մուր՝ Միւսայնի երապայի գործե — րը, Խոֆէ՝ Լ. Լէթուան՝ ընկերակալ փառութեանց եւ Մուր — Արեւելքի գործերը : Այսպէս փոխ — արաւանք ձկար, բայց կալ անպայման նախա — քար էր, Գ. Փիւլարդով, որ պիտի քրաղի ընտրա — կան օրենքի բարեփոխման փառ ինքնորդ :
Արտաքարութեանն է վեր, 13րդ նախարարու — րինն է այս :
ՄԱՀ ՏԻԿԻՆ Ա. ՇԱՀԱՍՈՒՆԻԻ

Վերջին պատճառ խորին ցաւով կ'իմանանք թէ Գ. Ա. Շահախանի դժբախտութիւնն ունեցած է կորսնցնելու իր արկիւրը, որ մասը հիւանդութիւնն էր իր ստատակը երկար ատենէ ի վեր :
Շտրապարս արուեստագէտը, ինքն ալ հի — ւանդ, անն զուգորդութիւն յանձն առած էր դար — ման շնորհք, բայց անջուտ :
Մեր արտաքին վտակալութիւնները : (Մաշա — րը հրատարակուած է ատենիկ) :
ՔԱՆԵ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԳՈՒՐԲԵՐԸ Հասած տեղեկութեանց շնամա — ճալը, ամերիկեան, ֆրանսական եւ անգլիական դեսպաններն են իրենց պարտաւորանքը գրեթէ ըստաւարտուած են և ինչ կարան ինչ շրջանից են անդին անցնել : Ուսիկանութիւնը նա կը ժնչ ի — րենց կապերը, եթէ փորձեն անդին աճանդը : Մասնաւոր արտաքինը կը պահանջուի Սինայա երբիսկ շնամք են :
ՀՈՒՆԵՐԵՐԸ 20 — 30 առ հարիւր փնտաւուն են փառիկներն շրջանի եւ հիւսիսային նահանգ — ներուն մէջ, վերջին փոքրիկներն են կար — կուտներուն հետեւանդով :
ՅՈՒՆԻՍԿՈ 14Ի ՏՈՂԻՆ ԱՌԱՔԻՆ, ՎԵՌԱՊԵՐԻ յա — չորդ համարը լոյս կը տեսնէ կիրակի օր :
Ե.

Քուն ոճիւրը նախարարականումն է ու ոչ թէ դիվի ժեսակը

Մ. ՆԱԶԱԳԵՆԵՐՈՒ ԱՐՏԱԳԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻ ԱԶԳԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Գ. Ելիւրն, Մ. Նահանգներու արտաքին նա — խարարը, ծանրակիւն աղգարարութիւն մը ուղ — ղեց չորեքերթի օր, մասունի տառախի մը ըն — թացելով, տեղեկութիւններ հաղորդելով Մարդ — Արեւելքի ղեկագործն եւ իրաւապալան կայունութեան մասին :
Նախարարը այս տառիւ թիկնակներուն յանձնեց զաւար յայտարարութիւն մը Սթրոնգի կոչին ղեկ մը որ կը զատաւարեն հիւսիսկան ուս — քին զործանութիւնը : Այս յայտարարութեանը, Գ. Ելիւրն դիմել կուտայ թէ Սթրոնգի կոչին զիտաւոր նպատակն է և ուշադրութիւն հարուելի հիւսիսկան ղեկներու զործանութեան վրայ, իր — քին պատեարարքի ունեղործ ծաղիկներն ալ աղբ — ր, առաւել անպակ դիմել զործան զայն եւ ան — տեղեկով Համալսարաններու նախարարական ձեւերը : Սակայն կը նշանակէ ըսն ինքնորդ խա — տալի անպատակաւորքին : Մարդկութեան ղեկ ըսն ոճիւրը նախարարական է, եւ մասնաւորապէս կանխամտաւորութեան վերակ նախարարական դիմելը, ի հեճուէն Ազգաժողովին : Պատեարարքի ունեղործներն անդին են որ ուս կուտան աղա — փ արարել մը : Գործաւորան ղեկները երկրորդա — կուն են, թաղապետով կատարուած արարքին հետ Համալսարաններ իրենց ի փոխու ալ — խարէր պապուցելին Սթրոնգի թանաճին տալով ճաղաճանդը, ուս տալով հիւս. Բորեւ — ի կատարուած նախարարականութիւն : Բորեւի հանրապետութեան ղեկ կատարուած այլ անու — ի յարձակութիւնն չիս առաւ, չարդարուեալ : Թէ հետ : Բորեւի թանաճութեան անկի այն կէտ աստորաբար է հանրապետութիւնը : Այս պարաւան ուղիւ անն բանն անկի լաւ կ'աղաղակուի Հա — մալսարաններու խաղաղութեան կոչին հիմնական կիցիւրը :
Աղաղակաւորով օրտան կայունութեան, նա — խարարը հետեւեալ աղգարարութիւնն ուղեց Նորիտաւարապետ :
— Թաղ յայտնի ըլլալ բայրին, ք. Երեւն մը նախարարականով օրտան ալ մասուն, ալ Թ յայտնի Ամրակ յիստ յաղաւտ վիճակի մէջ, ծայր ստիպեմ ժողովուրդին հետեւանքն պիտի ունենան :
Այս յայտարարութիւնն իրաւ ի պատասխան Պալեաններու մասին եղած չարդան մը. ըս — ղաւորով թէ չի կրնար Հասարակ կամ հերկի մարդկատաններ, ըստկալաւոր իր արկի վարքի — քու մասին շրջմ վերջով լուրերը : Այնպիսիորդ քրալին խաղաղութեանց մասին ալ հաղորդանքն ուղղուեցան, բայց նախարար մեծիցն պատու — խանին : Զրաւարական տեղեկութեանց շնամա — ճալը, Ուրիշներին մէջ յոսեւտն են այլ անպա — ջուրեցիկ մասին, որոնք կը շարունակուին կա — տարալ պաշտպանութեանը :
X Պիւլարի Համալսարան պաշտպանութիւնը և Պարաւը, կը ղրէ թէ պիւլար մեծեղանքով ու — միւր կ'ուղղուին դիմել ըստկալաւոր սահմանա — ղալիւր, կազմ եւ պատարաւ, թիկնակներով : աստղապաշտական պիտուեցնելով եւ պարեանն և րաւով : Թերթիւր այս աղիւր կը ծաղիկ պիտուր, Նուաղար եւ ուսմանայի ժողովուրդներուն մէջ արժաւորուած ուղմանայի զարգողութիւնները :
ՔՈՒՐԵԱՅԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻՆԵՐԸ ՄԻՇՏ ԿԸ ՆԱԶԱԳԵՆ
Վերջին տեղեկութեանց շնամալը, ամե — րեկան զօրաւորանքը շարունակելով իրենց նա — հանքը, Հասած են Բուս գետին հարաւորութիւն : Հիւս. Բորեւակներն կը ճնշեն թէ Ամերիկացիներ — ու են թէ հարաւ. Բորեւակներն. հակախաղաղ վրայ : Կարծիքները երկու զաւորներ են զրաւած — անքին կը ջախն հարաւ. Բորեւակի նոր մայրաքա — ղաքին Թաւուրի վրայ : Կը Կարծուի թէ Ամերի — կացիներն այս զաւորն ալ պիտի պարան, նոր մակաւոր չարապաշտով զետեւ աղիւր : Զոր. Մէջ Ամերիկի զինուոր կը հաստատ թէ Թիւանին է վիճակն է ճնշելու. հակախաղ վրայ եւ նորիկ պաշարման զործողութիւններն կատարուի : Եւ ինչ զինուորն Համալսար, Հիւս. Բորեւակներն քա — ուրապան զօրաւորանքը կը պահեն իրենց ուժը, հա — կաւակ օրտաւանքն անպաշտպանութեան :
Զիտաւարական շրջաններուն մէջ ինչ կա — րեւորութիւն կ'ունենան Բորեւի հակառակարարն : Կարծիքները յաւալ կը խաղաղ 45 շաղաղ ին — ուրեւրեցով : Իրենց զինուորն Համալսար, 700 Ա — մերիկացիներն պայտնուած են մէկ շարքան կը — ունենան ընթացիկ :
X Ամերիկեան Թերթիւր կը ղրեն թէ 500 հաղար լիկալի պիտուրեն Համալսարան են Մանիւրի սահմանին վրայ, հիւս. Բորեւակի մաս : Եթէ ատեն կ'որեւ հետեւն, շախաղանց (Լուրիւր շարունակուի կը իրարայ ի. Ե.)

տեւեցին մինչեւ կէս գիշերը. Ապրին կապտոյտ կաշի ընկեր եւ ընկերները։ Այս առթիւ. կապտոյտ կաշի չի մտնար իր շէնքերէն (Մանթրեյլէն), որ խոնդկապտուած աղջը երեքին 500 ֆրանք նստիւցը դարցոյնին։ Նաեւ շնորհակալութիւն է. Մամռէլ. Պարսմանեան, եւ Խարտեան քրտառններուն, որոնք իրարմոյտ մըցանակի գիրքեր տրամադրած էին Տիկին Յի-լիկիթեանին։

Կիտին դժուարեալ Աղլաթողոյնի գործը։ Մինչեւ հիմա 54 պետութիւններ չաւանութիւն յայտնած են Աղլաթողութեան Որոշուողի բանաձեւերն, բայց միայն միջ երկրները յանձն կ'առնեն գինուորս — կան Եգիպտոսի տրամադրել։

Մանթրեյլացի ծերակուսական մը Պրիւսթըր (Նաւարաթեանեան) կ'աւանդել լիարժեքութիւն տալ զոր. Մէք Արթըրը, ի Նարիկէ հիւշ. — ուսմը քրտմտման համար Գորակարի մէջ. Վէլաք է հաւաքեցինք եւ Մ. Միլիթանն թէ մենք միշտունը ծախսած չենք միայն դիտական ծնողաւորութիւններ կառաւարելու համար, հիւշակաւն ուսմանը լինն — լով մ։

Ա. ՇԱՆՍԱՐԹՈՒՆԻՆԻ քրտի կարիքով յայտնում է իր սիրելի սիրելուն։

ՆԵՐԱՆ ՇԱՆՍԱՐԹՈՒՆԻՆԻ դաւանադէտ մասը. որ տեղի ունեցաւ Յուլիոյ 12ին գիշերը։

Թաղութեւ պիտի կատարուի երկուշաբթի, 17 Յուլիոյին։

Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Սրապեան (Փարիզ), Տիկին Արաքսի Տէրաւարեան (Փարիզ), Տէր եւ Տիկին Փորաքոյ Սրապեան եւ զաւակները (Պոլիս), Տէր եւ Տիկին Քաղաքի Սրապեան եւ զաւակները (Պոլիս), Տէր եւ Տիկին Գառնիկեան եւ զաւակները (Պոլիս), Արտաշէն Տարցեան (Մար — սէլլ), Մաքսուտ Աւետիսեան (Փարիզ), Գիգոր Չորեքեան (Փարիզ) քրտի դասն կ'սկսենք կը ծանուցանեն իրենց սիրեցեալ մար, մեծ ծառ, մօրաբար։

ԱՅՐԻՆ ՏԻԿԻՆ ՊԱՅՆԱՆ ՍՐԱԳԵԱՆԱՆ՝ մասը որ տեղի ունեցաւ 70 տարեկան շաւակի, երկուսուան հիւանդանոցին մէջ. Յուլիոյ 11-ին, Բենյամինի հիւանդանոցին մէջ։ Տէր, Տէրաւար պիտի կատարուի այս շաբաթ, մաս — մը 14, Բենյամինի շնորհակալութեամբ։ ժամը 2-30ին Պաշկոյնի Երաւարի կը մտնին Պաշկոյնին։ Մասնաւոր մասաւոր լսողադրներն կը խնդ — րուի իբր այն ճկաւել մերկայա։

ԿԱՊՈՑԻ ԽԱՄԻՆ. — Տաք Ղուկաս Տէր Աղար — Լանի մահուան առթիւ Տէր եւ Տիկին Միքայէլ Տէր Աղարեան երկու հաւար Փրաքս կը տարին Տ. Կապտոյտ կաշի Անկէրի մասնաւորին, իրական ծաղիկապակ։ «ՅԱՄԱՆ» ՃՈՆՏԻՆ. — Այրի Տիկին ԱՊԱՐԻՆ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆԻ (Lyon Pierre Benick) Տիկինեան առաք — ելի, փորձած ծաղիկապակի Գ. Լուիսի Գալի — քեանեան հաւար Փրաքս նուերով է ձեւաւորել տարածման փութին։ (Եղանակ)։

ՀՈՒՆԵԱՆԳՈՒՍ ԵՒ ՇՆՈՐՀԱԿԱՊԻՐ Այրի Տիկին Մարիամ Կիւրաեան, Տէր եւ Տիկին Կիւրաեան եւ զաւակները. Տէր եւ Տիկ. Պարսման Եգիպտոսի եւ զաւակները, իրենց քրտա — յին շնորհակալութիւնները կը յայտնեն, 2. Թ. Գ. Եգիպտոսեան երկնամիտի թուր ընկերներուն, Համարաբարի շաբ. միութեան վարչութեան եւ Նարեկեանիներու եւ ամեն անոնց որոնք աւ — մար, ծաղիկապակով եւ հնարաւոր ցաւակներ — ինչ յայտնելին իրենց ամուսնուն, Շոր, ամերօր եւ Նարեկեանի, որոցցեալ՝ ԿԱՄԱՐՈՒՄԻՆ ԿԻՆԻԼ — ԽԱՄԱՆԻ տուրք մահուան առթիւ։ Բաւանան — քան չոպեանիտուր պիտի կատարուի, այս կը — րուի Վարդապետին օրը, Մեն Լու Կուան Բէլի (Մարտի) Սուրբ Գեղոր Եկեղեցիին մէջ։ Կը հրաւիրուին Նաղդապետին յիշատակը յարգող բոլոր ծանօթները։

ԱՐՆՈՒՄԱՏԻ ԿԱՐԱՐԱՆԻՆ ՂԱՏԱՏԱՆԻ ԸՆԴՈՒՄԱՆՈՒՐ Այս կ'ընթերցէ, ժամը 10ին սկսեալ, Սէփրի Մու — րատեան կաթարարի գիշերելի պարտեզին մէջ, 24 rue Troyon։ Մուտքը ազատ է։ Գէտք է հաշ ընելի միայնի։ Տիւրքի վրայ պիտի դառնուի միայն խմիչներ, աղանդի եւ անուշակները։ Կը հրաւիրուին բո — րոր բարեկեանները։

ԿԵՆԿԻՆՈՑ ԿԱՐՈՂԻՈՍՐ ՄԱՐՍԵՐԻ ՄԵՋ Մարտիլ — Փրատորի Մար Եկեղեցիին Կրօն. ընկերակցութիւնը կը ծանուցանէ թէ՛ այս կիրա — ւի Վարդապետի տեղին առթիւ, Եկեղեցական արարողութիւններուն կը Նաւարաթեան կը քարոյշ ծանծ Կիւրիկի կաթարարի Տ. Տ. ՎԱՐԵՐԻՆ ՅՈՒ — ՍԷՔԵԱՆ։ Եգիպտոսեան Նարեկեան քրտա — րաք կը ծանուցանէ Նարեկեանեան քրտա — րաք ԱՐՏԱՄԱՐՔ. ԱՐՔ. ՍԻՐԻՄԵՆԻՆ։ Կը մա — րակցի նաեւ Կեղեցիին կային։ Մարտիլայա քա — րոյթը կը հրաւիրուի Ներկայ լլալ, ընդունելու Նարեկեանեան օրհնութիւնները։

Դարչանանդիկ

Նախաձեռնութեամբ Կապտոյտ կաշի, Մեն ժէ — րամի մասնաւորին, մասնաւորութեամբ է կաշա — րատեան երկնամիտի եւ Նոր Մեղունդի Վարդա — րաք խաւերին, այս կիրաւի ամբողջ օրը, Bar du Corot խաւի օդատուն պարտեզին մէջ, 117 Ave. de Corot St. Juste։

Գեղարուեստական ճոխ բաժին։ Հաշկական պարի, երգ, արտասանութիւն եւ զանազան անա — կիւանքներ։ Ժողովրդական պիւֆէ մասշինի դէ — ներով։

Յիշատակի մեծ դարչանանդիկ

Տարուն Տուրուերեանի շաբ. Միլիթան։ Նախաձեռնութեամբ ծանուցանելու է 1918ի Վարդապետին ինկնած Նախաձեռնութիւն։

Կը Նարեկեան ԿԱՐՈՂԻՈՍԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ։ Պարի խաւին ԱՐՏԱՄԱՐՔ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ եւ ՔԵ — րՈՒՄԻՆ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ։

Այս կիրաւի կէտորէ վերջ մամը 2ին Մենք Անթրէ Պէլլիտը զովաւան պարտեզին մէջ։ Գեղարուեստական ճոխ բաժին։ Գիտի ընծա — րուի ԿԱՐԱՊԱՐԻ ՄԵՆԻՔԵՐԵԼ, զեկապարտ — թեամբ Թրաքոյի։ Մուտքը ազատ է։

Մեծ դարչանանդիկ

Կարճատեղեւոր Անտուանի 2. Թ. Գ. Նոր Մեղունդ Կաթարարեան ծանաճեալի կողմէ, այս կիրաւի ժամը 10ին 21 Ecouenի «Jeu de Paumes» անտուանի մէջ։ Ճոխ պիւֆէ։ Գեղարուեստական բաժին։

Հաղ. — ՕՅՈՒՄԱՆ 268 Քիւր. Porte de la Cha — pelleէն, իրենց Carrefour de l'Esperance, Villiers le Bel։

Մեծ դարչանանդիկ

ՄԷՈՒՆՈՒ անտուանի մէջ, Tapis Vert Պաղ Աղ — րիտին թալ, այս կիրաւի անուսումն միջին ի — րիտին։

Նախակին Կաթարարեան խաւին մասնաւոր — ղին կողմէ Գեղարուեստական բաժին, երգ, պար, արտասանութիւն ծանօթ արտասանականները։ Տ. Նախաձեռն, վ. Արտանանի եւ Ն. Գալիլիանի եւ վ. Անդրեանանի կողմէ։

Բանտարտաւորին։ Երգչուին Տիկին Ե. Pe — ingtonին եւ Պ. Գալիլիանի կողմէ Եգիպտոսեան եւ Նաւար։ Հաղի. պար Օր. Մարց Գալիլիանի։

Եգիպտոսեան Կաթարար (Գեղարուեստական Օնտուան)։ Ընթեր պիւֆէ։ Մուտքը ազատ

ԴԱՏԱՆԱՆԴԻՄ ՄԱՐՍԵՐԻ ՄԵՋ

Համարաբարեցիկական Մենք Աթուանի մասնաւորին կողմէ, այս կիրաւի, ամբողջ օրը, Մենք Աթուան, Նախաձեռնութեամբ քրտաւար։ Մուտքը ազատ է։

notre vin
quotidien

PRMIOR

Մենաձեռնակ ապարարներու համար պիտի Ն. PAPAŞIAN 2 rue Felix Faure, Paris (15) Tél. Dams 26-69 Imprimerie DER AGOPIAN, 17 rue Damesme — (13) Le Gérant: A. NERCESSIAN

ՅՈՒՆԱՏԵՐ

ՊԵՐԼԵՆԻ 2. Թ. Գ. Վոստոմի խաւերի մա — րոյթը այս կիրաւի անուսումն մամը 9ին, սոսորա — կան Նաւարաթեան։

ՄԱՐՍԵՐԻ. — 2. Թ. Գ. Պարսման Օնտուանի Վաւանեան երկնամիտի ընդ. Ժողովը այս կիրաւի, կէտորէ վերջ մամը 3ին, սոսորա Նա — ւարաթեանին։ Ներկայ պիտի լլալ Շըլ. Կոմիտէի ներկայացուցիչը։

ՏԱՐԻՆ ՏՈՒՐՈՒՐԵՐԵԱՆԻ շաբ. Միլիթան Փարիսի վարչութիւնը ընդ. Ժողովը կը հրաւիրէ այս կիրաւի կէտորէ վերջ մամը 3ին, 6 Ave. d'Ita — ցիէ։ Կարեւոր օրակար։ Բոլոր Հայրենակիցներու ներկայութիւնը պարտաւորել է։

Ֆ. ԿԱՊ. ԽԱՄԻՆ Եւրոպի մասնաւորին Ժող — րք՝ այս երկուշաբթի իրիտուն մամը 9ին, դար — ցին քրտաւ։ Պարտաւորել ներկայութիւն։ Անդա — մասնաւոր քրտաւին թերի։

ԱՄԻՆԻՆ. — Կապտոյտ կաշի ընդ.՝ Ժողովը, այս կիրաւի մամը 15ին, ընկերակցի Դը — միլիթանի ընակարար, 25 rue Ile de France։ Օրա — կարգ — ընտրութիւն վարչութեան։

Ֆ. ԿԱՊ. ԽԱՄԻՆ Փարիզի մասնաւորին ընդ. Ժողովը այս երկուշաբթի կէտորէ վերջ, մամը 14ին, ընկերակցի Կաթարարին ընակարար։

ԽՈՒՐ. — Ֆ. Գ. Խաշի մասնաւորին Ժողովը՝ այս շաբաթ մամը 830ին, Նորման Ալտրիին մէջ։

ԿԱՐՏԱՆ. — 2. Թ. Գ. Նիկոյ Դուստն երկ — րաւորէ Ժողովը այս կիրաւի կէտորէ վերջ, մամը 3ին, Պիլիտի 2. Թ. Գ. Կեղեցիին սան մէջ, Կար — ւոր օրակար։

Ֆ. ԿԱՊ. ԽԱՄԻՆ Անկէրի մասնաւորին ընդ. Ժողովը այս երկուշաբթի գիշեր, սոսորա Նա — ւարաթեան, մամը 9—11 Կարեւոր օրակար։ Անտուանը ներկայութիւնը պարտաւորել է։ Կը խորհուր. անդամաւորները միայն թերի։

ՄԱՐՍԵՐԻ. — Ֆ. Կապ. Խաշի Մենք Աթու — անի մասնաւորին Ժողովը այս երեքշաբթի ընդ. Գաթարարին ընակարար։ Օրակարգ — Գաթար. ղեկոյց եւ ընտրութիւն։ Ներկայանալու թիւը մե — ծանաւանութիւն պիտի ծանարուի։

ԴԱՏԱՆԱՆԴԻՄ

Խամաւորի տարիպարման առթիւ Կարճատեղեւոր 2. Թ. Գ. Վիկին կոմիտէի կողմէ, այս կիրաւի անուսումն մինչեւ երեկոյ, Pont Evénat, սոսորա Պաղ Աղարի մամը։ Զանազան անակարարներ, քարճարարութիւն։ Պար եւ երգ։ Անտա կերտուում։

ԴԵՐԱՄԱՆ, ԹՐԱՅՈՒՆԻ ՆԵՐԿԱՅԱՅԱՆՈՒՐ Մարտիլ, Մենք Անտուանի օդատուն պարտեզին մէջ։ Կը ներկայացուի ԿԱՐԱՊԱՐԻ ՄԵՆԻՔԵՐԵԼ (4 արար)։

Այս կիրաւի կէտորէ ետք։ Մասնաւորութեամբ Սիլվանի եւ Կարդո ռաբու։

CONFECTIOŃ

Կարեւոր տուն մը մուտքիտ մը կը փնտռէ, որ միշտունն անան կարելի գիտալ։ Դիմել Յաւալ։

ՓԱՐԻՋ ԱՅՅԵԼՈՂ ԱՅՏՐԵՆԱԿԻՏԵՆՈՐԻՆ ՈՒՇԿԻՐՈՒՐԵԱՆ

Ամուսնային շրջանի Գարիգ աղջկալ մեր Խաղաղեցիներուն կ'ընծայուի ԿԱՐԻՆՈՐ ԶՆԼՆԻՐ իրենց ընելի բոլոր ցանկանեալ վրայ։

ՍՈՒՐԵՏԱԿԱՎԱՔԱՆՈՒՄՈՒՆ Դ. ՊԱՅՐԱՄԱՆ 105 Bld. Exelmans, Paris (16) Tél. Jas. 07.33 Métro Exelmans կամ Porte d'Auteuil

LE BIZON ՄԵՆ՝ ՄԵՐԵՐԱՆՈՐ ԿԱՏԻՆԻ ԵՒ ՍՈՐԹԻ Ունի մառ. Կոշակարարեան վերաբերեալ ա — մէն տեսակ պիտուներ։ Կրպ. Կոշակարար տալ ամէնէն դժուարեալն Բոտիերին։ Կը բաւ. մէկ անգամ աղջկի իր ըն — արի արարեաններուն աման գինը, քաղաւտիտ. Խամար բարձր զրպիմ խն։ Նոր ստապե՛ն Cornelius այս 13 rue Pré — St. Gervais, Paris (19) (Place des Fêtes) Tél. Nord 06-94

**Դժնոտորդի պատկանցով
 Ազգամորյակի 53 անդամներին**

Ազգամորյակին ընդհ. քարտուղարը, Գ. Թրիկ-
 զը Լ. քաղաքական առաջինը որ մէջ յայտարար —
 քեց քաղաքական զորք մը որպէսզ և նախա —
 ներքե, ինքզինով որ առաջինը ունէր, մասնա —
 ւորապէս ցամաքային գնդաւորներ զինել օգնելու
 Համար Հարաւ. Գորկային ։

Կողմ զառարան է 53 անդամներին 53ին, ու
 ընդհ շատ անբարեկամ յայտնած էին Ազգամորյակին
 Խորհուրդի քանակին ։ Պարզ ինչ ստացած մէջ
 պետութեանը, Խ. Սուրբինի որ արքանաւանկե —
 րով և Եւթարտարաւ ։ Ընդհ. քարտուղարը էր
 յայտարարութեան մէջ քաղաքական օգնութեան և
 Թէ օգնական ունէր պէտք է ըլլայ իրական, ոչ
 Թէ երբեք ինքնուրոյն իր կողմիցով, Գորկայի
 ի պատրաստմէ կըսէր տեղեւ իրենք մէջ առիւյշ
 աւելի, բայց չարեմակցել է ամէն մէկը ի գործ
 դնել ։ Կողմ զորքուն է նաեւ արքայական պետու —
 րեանը, Թէք Եւթարտարաւ մասնաւորապէս պատու —
 յանած ևն Թէ ինչ կերպ գնդաւորական օգնու —
 թիւն արտադրել ։ Այս առիւյշ կարգը էր Հար —
 ցումներ որպէսզ ևն ճշգրտութեամբ մասին Թրքի —
 անց էր Հարցադր Թէ Մ. Նահապետի ընդունած
 ևն առաջինական զինամասին առաջարկը, 33,000
 զինուոր լրէնելու Համար ։ Գ. Լի պարտաւոր թէ
 չի գործել ։

Մեծերեան թիւներէն իր զինն Թէ ազա —
 յին պատկաւորաբար և կարգ մը պատկան զորք —
 մասեր կըսէր զորքուն շատուրեան կանխել ։
 Հաւանական է որ ուրիշ քաղաքական ժողովրդի —
 մէջ ձեռք տնտիւն ։ Կարգաւոր Թրքուն յայտարար
 Թէ ամերիկեան զորք մէկու նախին աւանական
 զինքը ։ Յորք զուգահեռականորդ պիտի չէր արշա —
 ւորները, ինչու պիտի որոշէր մնացեալը ։ Այս
 առիւյշ նորէն պիտի չէր Գորկայի կողմ որսկի —
 նական զորքուն Թրքին մէջ և կը կատարուէր մի —
 նաւորեան յայտնելու զորք ։ Մէջ Թրքիին մասին
 ։ Մ. Նահապետի երբեք պարտաւոր ևն Թր —
 քունը մէջ ալ պիտի չարարուէր ։ Ի պատասխան
 զանազան Հարցումներու, նախապէս յայտարար —
 քեց Թէ անհրաժեշտ չէ պարենատմական առաւան —
 քի, Թէ ուստիայն տալիս իր կերպ մալի և և աւել —
 յորդ է պաշար արտադրել ևն ։

Նախապէս 89 միլիոն տարւոյ վարկ մը պա —
 րտաւոր, շեշտարարական պաշարաբեր զինու —
 ար Համախաղաղութեան զէնք, ի պիտու աշ —
 խարհ ։

Հետագայ մը Համախաղաղ Նախապէս Մ. Նա —
 հապետին պատմութեան առիւյշ նմանակութիւն ու —
 րդարով պիտի տայ շուտով, Հաւանաբար յայտ —
 նիլակ չարքին ։

(Լորնոն Զարաթուստրիան կարդալ Գ. Եւ)

Կարաւ սահմանապահները պիտի կարգուէր մը
 պատկանին ։ Կարապետութիւնը քաղաքակ —
 րոր ուղղեց Գեղարքային պաշարական զինապահին ։ Այդ
 ծառայեալներն Համախաղ. իր 65 պիտի կարգ —
 ուրներն սահմանապահներ անցած ևն կամ Գոր —
 քուն ևն անցնել ։ Մանուկները կըսէ Թէ պիտի կար —
 ցաւոր սահմանին ներքե իր զինն ինքն զինուոր —
 ները, Եւթարտարաւ գնդաւորներ անաւանդելու Հա —
 մար ։

Մեծերեան արքային տակ իր հարցուն Թէ Գոր —
 քունը քաղաքական պատկանեցած է շուտարար Եւթար —
 տարի զէնք ։ Գորկայ Թէ Սուրբինի առաջին
 նպատակներէն մէկն է հաշուաւորարար ինքնակի
 Թրքին ։ Ուրիշներին մէջ Հաւանական չին գտնել
 անմիջական յարակաւուր, բայց իր կատարելու
 Թէ երբեք ։ Կարապետը պիտի որոշածին Սուրբին —
 ները, որոշեալ նորին սկսել ևն պահանջին Սուրբինի
 իշխանը ։ Մասնաւորապէս կարծիքով, Թէ այս
 նախաձեռնարար Պուլկարիով ձեռք անցնել, արեւ —
 ժուան պետութեանը պիտի կորսնցնէր միակ
 Հաւանականութեամբ ուրիշ պիտի կըսէին օգնութեան
 Հարցին Թրքիին, ինքնուրոյն արշաւանքի մը
 պարտաւոր ։ Երբեքայեան համար զորքուն չի
 Համարուէր, քանի որ ինքնուրոյն ևն ստանալու
 սնորհարար ևն Ազգամորյակ Վարդան Նահապետ —
 արքան մէջ ։

ՊԱՍՏԻՆԻԱ ԵՒՐՈՊԱՆԻՆԻ ՄԵՃ
 Պուլկարի կատարուածութիւնը մնացեալ Հեր —
 քեց Պուլկարիով Հետագային զորքանկարութեան
 այն յուրեր Թէ Եւթարտարաւ յանապի կապու —
 ծել չարքանքով իր կատարելու Կատարուածութիւն
 վրայ, յոյանական և Թրքական ուժերու Հեւ ։
 Գեղարքայ Թրքիին իրական կատարել Թէ Պուլկարի —
 ները գիտածուր յայտարար իր արարածին ։
 Կարապետին Համար ինքն զինուորական շար —
 քուններ ։

ՄԱՆԵՄԱԼ ԺԵՔԻՆ ՓՈՒԼԱ ԼՈՎԻ ԺԵՔԻՆԱՐԵՐԻՆ
 զնախապիւր փորձարարական, ևն որ քաղաքական
 երկու անհոններէն է Հեւթարտարաւ մը ալ որոշած է
 իր որոշում պարտական տակ ։
 ՀԵՎԵՐԱՍԻԱՆԻ Նախապէս, Եւթարտարաւ, մասնա —
 ւոր Նահապետ մը ուղղեց Մեծերեան, իր մը գտնելու
 և Թրքիին պատրաստմէ զաւորներու Համար ։

**Մանկոտրոսիւններ Պոլսոյ,
 Պարսկաստանի
 և Պալատներու մէջ**

Պոլսին իր հեռագրով Յուլիս 14 թուականով.
 — Ամերիկեան ընդհ. Հիպատոսութիւնը յայտ
 շարարեալան մը ուղղեց իր պատուանկներուն ։
 Ղալիպի պատրաստ ըլլան, Թէ անհրաժեշտ Հար —
 ցարէ Էնտանալ ։ Այս Հրահանգները, որոնք
 արտած ևն նկատի առնելով Պոլսոյ Հայաստան —
 զրական փափակ զինքը, խոր մասնաւորութիւն
 պատանակելն զաւրեղին բոլոր շրջանակներուն
 մէջ ։ Հիպատոսութիւնը իր Թէ անմիջական Հեւա —
 նալու ստիպարութիւն չի տեսնելու, բայց ինչ աշ —
 ակ կ'ուզէ որ զաղուրդը զիտան թէ ի հարկին
 միջոցներ ձեռք առնուած ևն պարտաւոր Համար ։
 X Այս Հետագային առիւյշ, Մ. Նահապետին
 արտաքին նախարարութեան մէջ զիտել կատան
 Թէ ի հարկին զաղաքացիները պարզելու Հար —
 ւանգները արտած ևն աւելի քան երկու տարի Հա —
 մար, աշխարհ թողը ամերիկեան Հիպատոսա —
 րաններուն ։ Եւթարտարաւ Համախաղ. միայն
 Պոլսոյ ամերիկեան Հիպատոսարանին մը որ այս
 ցալը կ'աւան, Գորկային պատրաստելն է իր
 Աշխարհ պաշարներուն մէջ, ստիպարութիւն է ար —
 տաքին նախարարութեան կարծիքը աւանել ։ Իրա —
 վել լրջանակներու մէջ իր կարծին Թէ պատկն չէ
 Պոլսոյ Հիպատոսարանին տալած որոշում ։

ՊԱՍՏԻՆԻԱ 14 Յուլիս — Այսօր Թրքական մար —
 տանեանք Եւթարտարաւ միջոց համար նաեւ զէնք
 Գորկայ, իրեն ևն Կարապետին, Հետագային Հա —
 մար Մեծ. Միջին զալիք թիւներով մը ։ Եւթար Թր —
 քի թրփրիւնականութիւն մէջ իր գտնուածին Հա —
 րապետութեան նախապէս՝ Զէլա Պուլկար, Կար —
 պետար Կանան Մեծերեան և Կարապետիան
 Համախաղաղութեան (Այս Թրքիականութիւն մէջ ևն
 Կարապետութեան Թրքիական յարակաւեան,
 Համախաղ. ամերիկեան օգնութեան յաճութիւն) ։
 Խաղաղութեանը առնել, արքայական զինքը
 զորքանկարական մէջ Թրքիականութեանը մէկ —
 յոյն, այն ևն Թրքիականութեան Թէ թիւներ մարտա —
 նաւ. մը Կարպար իր մտն Մեծ. Միջին ։ Խաղաղ —
 ութեանը նպատակն իր Նախարարութիւնը վարչակցի —
 ւորիւններու Զաւարակելու Թուական զերաւ
 Կարպ. ուժի մը զէնք ։ Գործին ուժը Պոլսոյ Կար —
 մանէ վաղը, Թէ նախաձեռնել մը արքային հա —
 մար ուրիշ 43 ժողովանկարու Հեւ ։

Մեծ զինքները անկարգութեան Նախալին
 ևն Կարապետին որոշեալ տեղի կ'ուսնային Եւթար —
 կան միջոց մէջ ։
 ԹԵՃԻՆԻԱ 14 Յուլիս — Վարչապետը՝ Զոր —
 քանար տեսնելութեան մը առիւյշ. յայտարար —
 քեց Թէ ամերիկեան նոր օգնութիւնը կատարուեալ —
 ակ պիտի պատուանկէ Պարսկաստանին բանակը ։
 Ինտանք պաշարանկարական պատրաստել Համար
 Յետոյ քաղաքակց Թէ Երբեքայեանին էւ ուր —
 սական պատուանկը Պարսկաստանին ևն ուրիշ
 սահմանակց երկրներու վրայ ևն Թէ Պարսկա —
 ստան փնտել է ինքնուրոյն պաշարանկար օրեւ յոր —
 ձեան զէնք ։ Եւթար ևն յայնպէս մնեց լաւագոյն
 յարաբերութիւններ կ'ուսնայ մեր բոլոր դաշին —
 ներուն Հեւա ։

Ամերիկեան նոր օգնութիւնը պիտի ընծայուի
 Համախաղ. մասնաւոր պաշարանկարութեան մը որ
 կընդգրկուէ անցնալ մարտին, Մ. Նահապետին
 ցամաքային պարապետին՝ զոր Գորկային Հեւ ։
 Վարչապետը Հաւանական Թէ Հետաւորաբար զին —
 քներ, ինտանք թիւներ Հեւթարաւ ևն ուրիշ Կար —
 պական պիտուրներ պիտի Հաւանք միջին. մէջ աշ —
 խար Եւթար օգնութեան զաւարար կը Հարուն 10—15
 միլիոն տար ։

ՊԱՍՏԻՆԻԱ ԵՒՐՈՊԱՆԻՆԻ ՄԵՃ
 Պուլկարի կատարուածութիւնը մնացեալ Հեր —
 քեց Պուլկարիով Հետագային զորքանկարութեան
 այն յուրեր Թէ Եւթարտարաւ յանապի կապու —
 ծել չարքանքով իր կատարելու Կատարուածութիւն
 վրայ, յոյանական և Թրքական ուժերու Հեւ ։
 Գեղարքայ Թրքիին իրական կատարել Թէ Պուլկարի —
 ները գիտածուր յայտարար իր արարածին ։
 Կարապետին Համար ինքն զինուորական շար —
 քուններ ։

X Յուլիս 14ին Եւթարտարաւ նոր զինք մը
 Զրապետութիւն, որ կ'ընէ Թէ պիտի կարգուէր
 երեք նոր միջակցիւր յարաբերութիւն միջին 24 ժա —
 ման րեմբացին, սահմանադրութիւն վրայ ։ Եւ —

26րդ ՏՊՐԻ — 26e Année No. 6204 — Նոր շրջանի Իլի 1615

ՄԵՐ ԽՈՍԹԸ

ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ ԼՈՍՍԵՐՈՎ

Ճարները առաւ, երբ Հիմնովին կերպարաւոր —
 փորտած չէր Սոսաւոր Արեւելքը, մեր հարկերն
 հողերուն Հեւ, միջին. Հեւ. Կովկասէն Հարե —
 նակցիներ ուխտի կ'երթային ՎՍՂՂ Սուլթան Ս.
 Կարապետին ։

Անոնք որ այդ ճամբաներին անցած ևն, պիտի
 վկայեն Թէ այս ուխտապատկարները մասնաւոր
 թափ ստացած են 1912 — 13ին, երբ զէն — Հաւ
 ապահով իր Համարները երթեալէ ։

Մեծ մասով ճարները էին ուխտաւորները, և
 զհիւր մարդիկ իր սուրբային արտառու խաղաղ —
 վատութեամբ ։

Անշուշտ միայն քաղաքաւոր Հաւատաւաններ
 էին զաղուրդները ։ Այս ալ պարզ Հետաքրքիրներ
 ։ Հարկանախարարութեան ոչինչ էր որ իր իւրաք —
 շտեղծութիւնը ստիպէ մէջ ։ Կամ ուսումնասիրութեան
 տեսիլ ։

Որքան ուրախ ևն տխուր բաներ լսած, կար —
 դացած էին արեւմտեան Հայաստանի տանն, տա —
 րեւորները ընթացելին ։ Ինչ որոշումներ, յոյսեր կը
 խաղէին իրենց հոգին ։

Ինչպէս Կովկասը, նոյնպէս արեւմտեան Հա —
 յաստանի կողմանակ շրջանները ։ Հարկանախար —
 արութեանը Համար տեսակ իր հանգանակ էր
 դարձած Վերթաքը — տեսնելները ։

Ինչպէս որ, իրենց բոլորեք վերադարձած ու
 տեն, բաւական պաշար կ'ուսնային, խաղաղ —
 վատութեանը, երբեմն ալ անմիջական կանչէր ար —
 ձաւորու Համար ։

Որքան ալ գտած ևն ըլլային զաղաքական պա —
 րանները, մեծնաբար կը ստիպուէին սերտ կա —
 պիւր, հայրենական երկու Հաւատաններուն միջին.
 Մէջ միտով իր ներշնչուէր, ի ինքի լաւագոյն
 զորք օրերու ։ Մէկուն փոխարէն կ'օգնէր մէջ
 սին, փոխարէնը ճանաչանալ Համար ։ Գտնու —
 թեամբ, աշխարհադուրեանք Թէ գործունէութեամբ —
 Թեամբ ։

Թերեւս զի մը քանակաւորական թուի, Թէ
 բանը Թէ յայտ իր քարտաւար բոլոր ուխտն —
 րէն, ծիսականաւորութիւններէն ևն արքայական խա —
 ղերէն մէջ ։

Այս, Վարչապետը լաւատեսութեամբ, խան —
 ղաւորական շնորհ կ'արձակէր շորք զին, պա —
 ժաւորանքով մասն չօգնելու ։

Իրենով Հիպատոսական օրեւ մնացած խա —
 ղեր, լսելով սերունդէ սերունդ փոխանակած
 դրոշմներ, մարդիկ քաղաքաւոր կ'արտադրուէին
 իրենց Հաւատքին մէջ ։

Ընդ, վաճը, անտար, ՎՍՂՂ Սուրբ Կա —
 րապետին անաւորութիւնը անկող պատմութիւն —
 ներ, ինքնուրոյնութիւն, որոնք մեծնաբար կը
 հաշիւելին անտարբերութեան, անաւորութեան
 ստեղծութիւն ։

Այս Հեւթար իշխանաւորները այսօր ալ բան մը
 չէն Խաղի տարալիք թաղութեանը արտին ։ Չէն
 ինչպիսի անոնց հոգին ։

Պայման իր մէջ ալ ուխտապատկարներն
 կատարները տարարութեան մէջ, անաւորութիւն մը
 յարգած ըլլաւ Համար ։

Ուխտապատկարութեան վաղեր չին պակսել, օ —
 բրեւալ, Մէկին Արեւելքի մէջ ։

Բայց, ինչու սահմանափակուել կ'ուսնային —
 քաղաքական ստիպութեամբ, երբ կըսէին
 ուխտներ ալ նորոգել, արքայանքը ։ Յարմարցիլ
 օրուն պահանջներուն ։

Կարելի չէ՞ պատկան — ուխտապատկար —
 ութեանը արեւել Պուլկար Թէ Կարպ. Թէ Կարա —
 տարէ անհաղթ, ինչպէս երէկ ։

Անաւորանքներ իր վկային Թէ յայտնաբեր —
 երեք անմիջական ընկերներու վրայ, երբ իրենց
 աշխարհ տեսլական պայման վերաձեռնութեան կենդա —
 նի պատկերը ։ Կարապետ և Սուրբի մէջ ։

Այսպէս Կարապետներ, մասնաւոր երբ
 տեսլական խաղաղութիւն, իր գտնան ներշնչանալ
 տղերք փոխարարութեամբ ։

Մեծը Կարապետ յոյսեր իր ցանն իր եր ճա —
 րանքուն վրայ, ի ինքի լաւագոյն օրերու ։

Այս մասով ուխտապատկարութեան Համար Խ —
 Թէ կը պահել պատմական յիշատակարաններ, ա —
 նոնց փոխարէն արտադրուել թաղութեան կիս —
 ղանք պատկերն է որ կը պարզուի մեր անցնելու
 տակն ։

Վարչապետ չարքանք մը ստեղծագործ աշ —
 խատանք ևն յարաւորութեան ։

ԳՈՒՏՄ ՄԻՆՈՒՂ

« ԱՅԱՆԿԱՆԳՈՒԹԻՒՆ ... »

« Տնուն տնայ Յնաւսի - Գրիտաւսի, Կ'ըտ տաւարցոյ »

« Վարդապետ Տիրաւոն ենք Հայերս այս տունը :
- Եւ Նաւարարան տանի հոսանքի նկատման են
գա՞ն՝ քրիստոնէութիւնը տապաւնաւ նկատող
տառապանիքը : »

Ես ինձ կրած վերլուծելն թէ՛ ինչո՞ւ Հին Հե-
թանական կրօնը պաշտօնի կրօնը նկատելով
չարտապաւն են անող, իսկ քրիստոնէութեան
տանի զի՞ք - պոռնակով նայած են մեր գրեթէ բոլորը :
Երկուքն ալ Հայկական արեւն ներարկուած
կրօն, ինձի Համար : »

Այս առիթի, Կ'ենթացնէ որ Ձերտունի փառ-
տերն կարգաւորում որ Հրապարակ պիտի գալ,
հաստատուն թէ՛ ինչու Վարդապետը զուտ Հա-
յաստոս մըն է : »

Ա՛յ Գանա ճինադարութեան օրէն սկսելով
մինչեւ մեր օրերը, բոլոր անկոխ ինքն պատմա-
- գէտներն եւ քաղաքական ճանաչողն Համար թէ
« Նաւարարան Տնուն տալով անգամ Վաւի
մէջ տեղի ունեցած է » Արդեաւորն է : Բնորոշ
փողոցի մէջն սարգուած են Հնաւարարանի ա-
- լաշին խաղիքը, նախազգուշեամբ Շամբում
թաղուհիին :

Բանավէճի տեղի յայտու Համար, ես կանխիկ
Կ'ընդունայ իմ տեսութիւնը :

Այսօր, առաջին, մեր երկրին՝ Տարուի մէջ ո՞վ
կը պանծացնէ այդ տունը :

Մտաւտաութիւնով մը կըմտք նկարագրել
գալն :

Ան զայնքն ու աղուհները վարդէ մըրում
կը կատարեն : Աղանիներն տեղ դիպակի անդ -
զերն ու րուկեր կը ճարեն օդին մէջ : Աղանիներն
այ ժամն կը բռնեն իրենց կոկոնցովը ...

Հայ զարագակուհի երեսնամարդանոր փոխա-
- րէն՝ Հայրիկ խոսքն ու արեւը կ'ընթարկուին :
Չմէ կարծիք, որ զոնէ, վարդէ չեն գտնուին
այդ տեղանքին՝ փողաւարի եւ երամկտի պաշ-
տուն տանմանը Համար ...

Յոյս չմէ ունիմ : Հայաստան աշխարհի մէջ,
կը տանն Վարդապետ, եթէ լուր ունին անշուշտ
այդ տեսակ տանի մը գոյութիւնն է : Կամ եթէ Ըա-
ցիմախիտական խորտակելու շտկողն իրենց
զէմ ...

Վարդապետ - Սփիւղի մէջ՝ անպայման կը
տանուէ Վարդապետը : Հայոց աղանախները՝
Փարզի եւ Մարտիրոս Հայոց կեցեցիկներուն Հը-
րապարակն իմայ, պիտի մասնակցի մըրումն-
րուն, ցոյցաբերելով իրենց նոր դասն կարգերը
եւ անոց փաստաւորելով : Մտանց ցաւելով որ
այդ կարգերուն Համար միաստան գումարը,
կ'առիկէ կանաչը նշանակելու սովորութիւնն չէ եւ
- դա ...

Պոյոյ մէջ Վարդապետը պիտի տանն զանի մը
գանձանիներ եւ փայտապանները՝ Կ'ըմբռնէ զը -
կուած կարգաւորման շտկողն մը :

Քաղաքական աշխարհն ալ, պիտի մասնակցի
Հայոց Վարդապետի տանին՝ Բորիկի դաւաճում
իմայ գինամբղմանը արտօնելով եւ օդին մէջ ա-
ղանակելով ռեալիզմներ թնայելով ...

Գ. ՊԵՏՈՒՆ

պա, վերինը դիտելով մը ալ անձնասպան կ'ը-
- լալ :

« Հատիկներն ընձ են խոսքան Հերոսները, որոնց
իրաւաբանները Հնաւարարն կը զանաւն մէջ մէկ
տիպար յիշատականներ, նուիրուած զործիւ -
- ներն եւ զեկամարներն ... »

« Խաւսան չէ պարզ Հերոսներն, Դուստր
տանդան տանիքարարան փնտիկն մէջ իսկ ոչ մի-
այն շտուգի վրայը կը ինչ, այլ, կը գործէ
կերպարաններ յանդուրձ ձեռնարկներ կը կատա-
- րէ, զուսանմանը սարսով պարկուռ աստիճան :
Վերջապետը իրեն անմի՞նչ են ալ խոսքան
Հերոսներն - Այլերն եւ Յաղորդ որոնք անհասարակ
գաղութիւնը կ'ընենան Արեւմտեան ինչեւ Լե -
- խաւսան յաղար, այն տեղէն, Թուրք պատմիկնե-
- րն թիքն տեղին նաւակը մը ճարելու, որպէսզի
Արեւմտը որքն փրկելու Համար Քիլիսիայիներու
խումբը որ օրերով պայքարած անհասարակ կ'ըն
կը միջին թիւմով կերպանց ունենալ զէմ Գալու-
կը կը նախապաշտի տեղույն վրայ, իսկ Աղիւր
Կ'անձնաւաւալ ... »

« Սա՛ ընձ է պարզ Հերոսը որ կ'ախարհակու
կուրայ Հաւի կը զնայանքները ... » Անաստիան
խումբի տա՛մ ընեն են խոսքաններ ... Վիթն -
- նից Դուստրն, Վժիշկայի Գրիկոյրը, Վերիկ -
- նը, Վոյուրն Հաւիքն, « Տէր Վարդապետը, պատ-
ման Երեմիային : »

Մեր պատմութիւնը երբեմն շատ լռայկ կ'ըս
է ունայ, լափապան ժառա՛ ուրիշներու : Տակա-

միս զանի Գանի Մոնիկներ, Տէր Վարդաններ,
Կոտայի Հաւիքն կ'ան որոնց տա՛մն տող մը իսկ
զրուածն է ...

Օր մը անշուշտ երեսնամարդ Հայրիկները ան-
կէն մը, վայր մը, կամ փողոցի մը անունը կը
նուիրէ անոնց յիշատակին : Մինչ այդ մեր երեց-
- նեցիկն անոնց որ ապրեցան ու շինեցին այդ մեծ
խոսքաններուն Հոյ, պարտաւոր են անթերաւոր
միջոցներով տանն ինչ աշխարհ ընելու պատա-
- րագրեման արմիկներն իրեն կ'ընեն ու գործէ, որ
զոնք տող անթերաւոր կ'ընեն, ստանն, ու
զատարարութիւն անոնց տեղույն :

Անհոնները երեսնամարդ ենք մեր վիթն -
- քան ինչերով՝ Կամբի՛ն, որ երկու Համաւաւաւոր
նշանով միգի Ժողովարարը կ'ընէ տանմանը ... Խո -
- նար՝ թայց մեծ, անձնան Հերոսներու գործու -
- ձեւութիւնը :

Կը պատենք նոր Հատորներ նոր յայտնի :
ՄԱՌԱՅ ՄԱՌԱՅ

ՎԱՅՅԻՆ ՇՈՒՆԵԱՆԻՆԻ մասին ՄԱԿԻ Եւ -
կուրայ իր պատմութիւնը՝ ուրիշ Լե. Գիւրգի ըսած
է լրագրող Լեւոն Քէլիշեանի թէ « Իմ շատ մտերիմ
ընկերն էր մեր տաղանդաւոր Դաւանակեան ժո-
ղովարարը Վաղդէ Շուլաշեան : Շատ զիջերներ
կ'ընէր երա՛մ եւս Փարզիկի մէջ : Տոբը՝ Գիւրգի
Հայոցի մըն է Շուլաշեանը : Լուսն է թէ Փարզիկ
մէջ ունեցած որ շատ մը լաւ բարեկամներն կը
իշէ նաեւ Կարգի Պատիկանը : »

« ՅԱՌԱՔԱՆ » ԹԵՂԵՐԹՈՒՆ

(123)

ՄԵԼԻՔԻ ԱՂԻԿԻ

ԺԴ.

Այրն արեւան յուսանաւոր էր, որ սկսել էր
նոր իսկ անկելը կը երթորդ ...

Այսպիսի լուրեր այժմ Հեւն էին դուրս գալիս
մարտիցը : Հայալը փորձում էր թուրք միջոցները,
իսկ զրաւեցիկ մէկն այն էր, որ նա վերինը օրերում
զրուում էր չէր Քաղցնում թէ իրան զգուհու են, ու-
չինչ : Նախապես : Յանգիստանի կը թուրք Բա-
րանդակներին, զարմանում էր թէ այդ ինչ տե-
սակ երկրի է, ուր ոչ ոք չէ խօսում, տեսնելով որ
կենդ պատմարարն ճանապարհ է ցոյց ապալու :
Հայալիկան կարգերի ուր տակ են տալիս եւ չկայ
մէկը, որ ասն թէ ով դաս տան է, թէ աշխարհ
այդ ու անանը ունի եւ ինչ թույլ տալ, որ ամէն
մէկը ինչպէս ուզում է աշխատ լինի : Միթէ՞ այդ
տեսակ ժողովուրդը կայ ...

Ժողովուրդը ընդունում էր, որ աղիւղն է,
թայց զպուտ Հանդի չէր Համարձակում, որովհե -
- տեւ արդեն Հասկացել էր, որ այդ գործի մէջ կայ
Միւլիճան Բէկը, եւ խօսել Հայրիկի կարգերի
մասին, կը նշանակէր զայն Բէկի զէմ : Այդ կար-
- ձեր կարգում էր անը շուկաներից, որոնք Հաւա-
- տացուում էին թէ Միւլիքի տան թուրք անկարող
Թիւնիներ պատճառ Միւլիքի աղիւղին ... Գա -

ՅԱՌԱՔԱՆ 262, ՅԱՌԱՅ ԼԵԲՈՒՆԵՐ

Մեր տարեց Հայրենակիցներն յառնելով է որ
զրի Կ'անուն իմ տպար ղրկով :

Այստուիկան զարագարար ուսնացու անոնց
արեւն շինեթէ : Եւ մերն գլխաւ ենք թէ երկար
սիրտ չանէ առաջ ղրկումը :

Այն Հոգը որ ծնու Մեթոդիան, Խորհրդա -
- ներ, Վարդաններ եւ Մուշեղներ միշտ ալ լաւ
պիտի պահէ ապագայութեան օրին :

Վարդաններն օրերէ մինչեւ մեր օրերը դա-
- րեք տնայն, եւ սակայն Դավան թուականներուն
նորէն է յայտ եկաւ յայն օրն : Այդ օրերուն Գո-
- ղու եպիսկոպոս որ Ներշնչուեալ ապրայիս ալա-
- տութեան տեղովն է ընաց նախ ուժ ապ ու -
- ման, յառաջիկութեան : Գիւրգիեն պատանիներ
Հաւաքեց Ս. Կարապետի վանքի միւսման Հեւ զու-
- զրեցեց ընկեցու ապագայութեան զարագարար :
Այդ պատանիներն չարքին մէջ կը գտնուին Լե -
- ման Հայրիկ եւ Մարգար վարդապետ : Երբ անոնք
1878ին ընթանաւորու իրան, ունեցին ուսում եւ
ապագայութեան օդին տարանն : Արդէն Տարուն
կը խաղար 80մական Թուականներէն, ունէր թի -
կերութիւնն մը որ կը ցանցեր տարանն իր : Սա-
կայ յառաջիկութեան Հեւ կը կրկնապարտուէր
Թուրքին եւ Քիլիսիան Հայաստան : 86 Թուականի
էր որ զայան Սուսա պէն անակնադէպ կ'ընկեր
Մէկ տարե մէջ նոր զարագար ողջ ողջ Կարգի
Յարգանայի զիւրացի Ծոհան խորհրդակցի մէջ :
Այդ օրերէն էր որ սկսաւ Տարուի Հոգը քարանձ
ուսողուի Հերոսներու արեւովն եւ րուրդէ ձայ -
- նը մինչեւ Եւրոպայ կը Հանդիս :

Երբ Միւլիքի Տաւանան եւ Մուրաւ Գոյն -
- ճան Տարուն մասն, երկրից արդեն կ'ապրէր -
- պատմ էր նախկին ընկերներն գործիք ընելը -
- ներէն Վարդան վարդապետի, Եւրոպ. Վ. Խաւա-
- րաւաններ, Հարցաբերն եւ Մարգար վարդապետ-
- ներու կողմէ : Կարծիք արեւմտեան կ'աշխարհի ինդ-
- ղի պատմութեան այդ շարժումը, թայց ապագա-
- թեան զարագար եւ Հայրենիքի արեւորն այնքան
ճաւաղած էր որ ոչ կարգաբար, ոչ բանոր, ոչ ալ
ապարդ կ'ընայ աղալ : Սակայն կը արթոր ձեցի
զինքն փորձեալ, խելուր կը հօտը ձեցի ին
թարգման, արեւմտեան կը արեւմտեան ձեցի
կարգին մէջ անցաւ : Խաղաղարդի տեղ Բիւրով
ճանձան անգամ կը վերջին պատարարին մէջ կը
յայտարարէր - Այս իմ վերին պատարարն է :
Եւ իմպայն կը 12 դարերովոր Սուտու բարձր -
- ցաւ, Դիւանով Գիւրգ Յամուրի, Գալէի, Մուրա-
- վի Եւրոպ Հերոսներու Հեւ մահաւաւ յանուն
ապագայութեան :

Այսօր Տարուի թաղապարար - Ժողովուրդն
զրի օրն է որ կը տանուի Միւլիքի Հայրենակից -
- ներ, ամենքն ալ պարտաւոր ենք ինչեւ թէ անոն
մեծան մէկ իմպայ Համար - 1) Աղուի Թիւն, 2)
Հայրենիք, 3) Ապագայութեան, որոնց արթաւոր
կ'ապրեն անձնաւոր զոհեցը, զարացած ուսուր -
- ներն ու արթաւորներ, պարտաւոր ենք ...

1. - Ամէն տարե կ'առաջացին այդ նախառակ
Ժողովուրդի ինչերը ...

2. - Հաւասարեց միայ անոնց աւախին, այն
Հաստան Հաւասարեց թէ առաջ տեղն էր որ պիտի
զաւաղայ յաղթանակի տան, Հայրենի Հողին Թիւն :

Միթէ մեր երկրներուն արեւորն Կարգի Կարգի
Կարգի մեր նախառակներուն, որոնց արթաւոր
ուստին եւ զոհաբերութեան անդիպարութեան Հեւ ...
Մեր նախառակները յանդի շինեցին, զիջի
ուսնանց ապագային : Խուսիկ եւ արթեցիկ Կարգի,
անոնց ընդամենը մեր արտադի յարգանքն եւ Հը-
պարտութիւնը, որովհեւնա Տարուք ինչու Հայ
Ժողովուրդի փրկութեան Համար, Հայ Հայրենիքի
տնկալութեան Համար : Ան խաղարի մէջ վաղու
յիշատակութեան եւ ըմբատութեան յառաւոր
ընալ :

Ձէ մեծան Հարպի օրէն, ոչ ալ մարան են
այն տեղերն ու կ'ըսէր որ փոխանակել էր արթ-
- թաւան Հայրենիք : Հարպի օրին թաղապարար
այ ժառրկութեանը արթաւորներն ու արեւմտեան
մինչեւ մերն Հայոցն է իբրեւ նուիրական ժաւաւ-
- րութիւն : Առ մեկը յուրազով կ'օրհնենք անոնց
յիշատակը :

Գիւրգ Յամուր 1907, Մայիս 27ին փոխեց ալ-
- քեր պարտելի Սպարապետի Գուրգի եւ օրերի Սուր-
- ցիկ Յանիկ Հեւ, իբրեւ յանաւոր Սալէի Դու-
- րան անկեր կ'ապարտուէր :
Երկնի ինչ յուսնեկ զոմար պարտակալմ.
Անտր. Թոփու Գար, Տարու փրկումը
Քիւ պիտի գալ պատմին իմ խոսքաններին
թիւր գաւ ու անցին Մշտ արթեւը,
Սալի Կարմար(?) արեւմտեան Գուրգի
վերտն ողջում արթ Աղալիկի պիտին :

Յարգանք Տարուն նախառակներուն : Բիւր
Համարի Մեթոդիան, Մամիկոնաններու, Ար-
- բիւրներու, Յամուրիներու ծնողարար Տարուին :
Լ. ԱՍԼՈՒՆԻՆԵԱ

(*) Մուշեղ Դուստր Մուշ Զարոյ Յաղի Հան -
- զիւրակաց իրան անմահ է որ կը խոսէին, Գուր-
- ցիկ, Բարձի, Տիգրան, Եւսա, Մէլաւ, Ծնուն,
Զաւէն, Գիւրգ, Գալէի, Մեմեթիքով եւ զեւ զայ
չալուր :

ԱՅՈ

ՀԱՅԴԱՆ

ՈՐԲՐԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE
HARATCH
Fondé en 1906
N. O. C. 376-186
Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
17, Rue Damesme — PARIS (13)
Abonnement. 800 ֆր., Smp. 1600, ann. 2500 ֆր.
Tél. GOB. 15-70 Գիծ 7 ֆր. C.C.P. Paris 1678-63
Mardi 18 JUILLET 1950 Երեւանի 18 ՅՈՒՆԻՍ

26րդ ՏԱՐԻ — 26^{րդ} Année No.6205—Նոր շրջանի քիւ 1616

Խմբագիր՝ Ե. ՄԻՍԱԿԻԱՆ

ՄԵՐ ԽՕՄԲԸ

ԶԱՌԻԹԱԿԻՆ ՎՐԱՑ

Քիչ անդին պիտի կարդաք վերին լուբերը՝ Պոլսոյ ազգային ճառար մասին։

Ճառարներ այդպիսի պերճախոս է որ, մեկնութեան չի կարողոր։ Իսկ ճնշակաւորը...

Պիտի չարմանանք, թէ ատու... ղնն թէ երկու անգամ պարտաբարքաները...

Բայց, պարզապէս կան ուր լուսնիկները... մարդը է միջակացութեան (Մանուսակոյ որ...

Իսկայն ասանկան պատճառները միայն ներքին տեղական չեն, այլ ևս արտաքին։

Աղբար, ասանկաբար այցաւս սուր Հանգը... մասն ապացած պիտի լըլըլը, ի՞նչ արտասովոր...

Իմ թարգմանար թէ Անթիլիսիայը եւ թէ էնթիլիսիան չարքանց ճարպած, սահմանափակ աւանդաւորութեամբ։

Եւրոյ երկրները կը Հաստատեն թէ անոնք կան շատ դաշտային նուիրակութեան, կոչ...

Բայց անոնք կարողանալ պահպանուելով, քան քան իրենց կարողանալով։

Սկիւն ծերունակաբար կարողութիւնները ան... ղնուց պիտեն թէ որքան չարաբար Հետաւորները...

Իսկ չինք լինել արեւադար պայաքը որ թեւաբան ընկերներն երկու տարբեր յարմունկանու...

Բախտն անսովորով։

Այլ, պարզապէս մը որ լրտնութիւն թէ այսպիսի ծանրակիւն ճնդեղը կրնա քաջակցել, ի՞նչ որտակ իրականութեան կամաւին զորքին նայն սովորը...

Արդե՛ն ի՞նչ կարծեալի մը լրտնող կը գտնուի Պոլսոյ շառուիքը, ի՞նչ անուշք մը անոր Պարտաբարքանը եւ Բանգը կարողանալով։

Հոն ծնեղները շարժուել կը Համապատասխանեն որ ամբողջ զարգացմի իր խոսքովեան եւ աստիճանով մասնակի, քիչեւեւ Համար վար...

Կարելի եւ գտնուեալ կերպակին մը զիբեր։

Երբ կառավարելը նախատեսել է, երկու Հարկաբաններն եւ ուրիշ բարձրագոյնական կերպակներն պարտաւոր էին մասնել թէ՛ չին կրնար միջին մարդը երկու։

Անասանի իւր ինքնուրոյն եղան կրակին վրայ, եւ բանջարներն գիտել կուտան թէ էնթիլիսիան չի կրնար խառնուել իրենց ներքին զորքերուն (Իրենց անգամ վարկաւորներն կը յիշեն անցեալ Պարտուր պատմութիւններն)։

Երբ զի միայն ար երկար տեւան այս կարբի իրաւունքները, ո՞վ կրնայ խառնել թէ խառնուելը պիտի զարգանան, Հարուած մը եւս տաւել։ Համար ար. Պարտաբարքանը։

Միջակայեանն պարտուր իրեն կը պիտիսին, անձնական իմաստը մը վերաբերելու Համար երբեմնի Պոլսը, ի՞նչ ազգային Հաստատութիւններ...

Այնպիսի շրջանի մը Հասած ենք որ յետին շրջանը, Հայ կամ Թուրք, ամէն պատասխանի կը վայելէ Նուրբը պղտորելու եւ նոր ճնդեղը բա...

Ան կը տեսնէր... ոսկետաւ կոնգրակներն անգամ զարքեն ին կուտակեմոր։

Հարաբանեալ Բարբը եւ գտնաւան ցոյցեր կը քայլեն յորբերը պղտորելու եւ նոր ճնդեղը բա...

Ան կը տեսնէր... ոսկետաւ կոնգրակներն անգամ զարքեն ին կուտակեմոր։

Հարաբանեալ Բարբը եւ գտնաւան ցոյցեր կը քայլեն յորբերը պղտորելու եւ նոր ճնդեղը բա...

Ան կը տեսնէր... ոսկետաւ կոնգրակներն անգամ զարքեն ին կուտակեմոր։

Հարաբանեալ Բարբը եւ գտնաւան ցոյցեր կը քայլեն յորբերը պղտորելու եւ նոր ճնդեղը բա...

Ան կը տեսնէր... ոսկետաւ կոնգրակներն անգամ զարքեն ին կուտակեմոր։

ԵՐԵՒԱՆԷ Ե ԽՕՍՈՒՄ

(Յալից 6—10)

ԵՐԵՒԱՆԷ Թատերական տառնայանին մէջ (Ինստիտուտ) սկսան տարեկան ըննութիւնները։ Բոլոր աշակերտները պիտի պատարին ռեպորտիճալի (Հանրապետութեան) շրջանային Թատրոն — ներքեւ մէջ։

ՄԱՐԿԻԱՆԱԿԻ ԴՊՐՈՑԱԿԱՆԵՐՈՒՆ Հա — մար, ամառային արձակուրէր ընթացքին պիտի սպառեն Համբարը, խաղեր եւ ֆիլիպսոն (մարգարէ) մրցումներ։

ԱՅՐԻ ՍԷՐՔ, որ շրջապատուած է փարթաւ քաղաքականութեամբ, Հարուած է Կան ճակնով։ Կերկր միջոցները ըստին էին ձա՛կ մը որ կը կրկնէ 200 քիլո։

ԵՐԵՒԱՆԷ մէջ տեղի ունեցան տառնայար Փութիպի խումբերը մրցումները։ Աստիճանները շա՛ւեան երեսակի եւ Լեւիտականէ Թիւերը (խումբ)։

Յուլի 2ին Երեւանի մէջ տեղի ունեցան մ — լուսինի մրցումները։ Հայաստան եւ Վրաստանի խումբերուն միմեւ։ Այլ կիւնիւր խումբեր յաղթել վարպետներ, աղջկ կողմէ՛ն Երեւանի խումբը։

Սպաքին՝ Գ. ՄԵՆՏՆՈՒՆԱԿ

Պոլսոյ ազգ. խաղը

Պոլսոյ վերին Բաճարներէ (10 Յուլիս) կ'ընթանան թէ առջ. զորքերը իրենց Հնդկացի կը բարձրանայ, երբեք Հետեւանք երկու վարդապետներն եւ ճառնային մը կարգաւորածման վերին ծանուցմամբ։

Ընդգնացելները չեն Համակերպած Ան — նայն Հայոց կարծիքով վստահ, այլեւ նուրդ — ստորադաս մայր կիւնցիկ Երուսաղէմ եւ երեք կարգաւոր կրօնականներ, Մահալ Մ. Վ. Կարպաշեան, Հայկապ Մ. Վ. Պարթիպարեան եւ Թովմա Ա. Զնյ. Երկանցի, Նարդեան պատ — ռիարքի մասնակ տարբերակներն առիթ։

Արարողութեան նախադասան է Հմարակ վարդապետ, իսկ Մահալ մը. ալ ճարգ ըր խոս — լան է։ Յետոյ ընդունելութիւն մը տարբան է խորհրդարանի մէջ, ուր մայր ըր խոսան է Տոքթ. Խիւրոսեան (Արշակունի արք.՝ Նախկին բարե — կաններէն), խոսարքի ըննադատելով պատր. տե — դպագանին ընթացքը։

Արարողութիւններն եւ հառերն վերը, Ար — լան ծառքը Կարպաշեան Հայկապետով, յա — նուն 21 Թարքու ինկապաշտներուն, Հեա — ղնի զի մը ուղղուած է վարպետին, բո — լիստի մէջ լրտնալուծիկն ստարակութեամբ, ինչորիով արտօնութիւն տալ ընդ. Բոլորը գտնաւորելու եւ տեղապահին անմիջական յաղթել ըստերու Հա — մար։

Թուրք Թերթերն ալ պատկերաբար մտնար — մասնութիւններ կը Հաստատեն այս ներքին խառնակութեան մասին։

Տեղապահին պայտանաթերթը, Ժամա — նայն, այս լուրերը կը Հաստատեն Հետեւանք խո — ռարկներով — Կիւրաւորը քեմով մպուտեալ իմասկի քր տունարներն մէջ Հայաստանեան Կիւտա — Երկն Նարդեանի պատր. ի յիշատակը սրբ — քարտաղանգու եւ ժողովուրդին խաղաղաստակով զգացումներն անտարգելան։ Ընթարտները մօտ օրին պիտի զարդին օրինակաւ մարդկ եւս։

ԳԱՐԵՅԻՆ ԿԱՌԱՐԿԱՅՈՒ Փարիզ զաւէ տալով Ներսիս Հանդիսի վարդ, շրջաբարքին, Հա — մասին Մարտիչէն Հասած Հնդկացի մը։

Կիւրակ որ Երեւանի Կարպ. պիտի պատա — լաւէ Մալալին կիւնցիկն, նախադասութեան կարծիքովսին որ պիտի ճարգէ այս առիթ։

ՊԱՐՍԱԿԱՆԱՆ մերկեց Խ. Միւրեան մէջ ծանուցանել, որ կ'ընէր թէ Անթիլիսիանը պիտիւրանի կը կատարեն սահմանամար շրջանի մէջ, ի խնդր ճարիւղ։

ԹՈՒՆԱՆԱՆ որոշեց յետաձգել զորացրու — մը, Կիստի անուրդ միջակայային կայսրեան ծանրաբար։

ԳԱՐԵՅԻՆ ԿԱՌԱՐԿԱՅՈՒ Փարիզ զաւէ տալով Ներսիս Հանդիսի վարդ, շրջաբարքին, Հա — մասին Մարտիչէն Հասած Հնդկացի մը։

Կիւրակ որ Երեւանի Կարպ. պիտի պատա — լաւէ Մալալին կիւնցիկն, նախադասութեան կարծիքովսին որ պիտի ճարգէ այս առիթ։

ԳԱՐԵՅԻՆ ԿԱՌԱՐԿԱՅՈՒ Փարիզ զաւէ տալով Ներսիս Հանդիսի վարդ, շրջաբարքին, Հա — մասին Մարտիչէն Հասած Հնդկացի մը։

Կիւրակ որ Երեւանի Կարպ. պիտի պատա — լաւէ Մալալին կիւնցիկն, նախադասութեան կարծիքովսին որ պիտի ճարգէ այս առիթ։

ԳԱՐԵՅԻՆ ԿԱՌԱՐԿԱՅՈՒ Փարիզ զաւէ տալով Ներսիս Հանդիսի վարդ, շրջաբարքին, Հա — մասին Մարտիչէն Հասած Հնդկացի մը։

Կիւրակ որ Երեւանի Կարպ. պիտի պատա — լաւէ Մալալին կիւնցիկն, նախադասութեան կարծիքովսին որ պիտի ճարգէ այս առիթ։

ԳԱՐԵՅԻՆ ԿԱՌԱՐԿԱՅՈՒ Փարիզ զաւէ տալով Ներսիս Հանդիսի վարդ, շրջաբարքին, Հա — մասին Մարտիչէն Հասած Հնդկացի մը։

Կիւրակ որ Երեւանի Կարպ. պիտի պատա — լաւէ Մալալին կիւնցիկն, նախադասութեան կարծիքովսին որ պիտի ճարգէ այս առիթ։

ԳԱՐԵՅԻՆ ԿԱՌԱՐԿԱՅՈՒ Փարիզ զաւէ տալով Ներսիս Հանդիսի վարդ, շրջաբարքին, Հա — մասին Մարտիչէն Հասած Հնդկացի մը։

ԳՈՐԴԵԱՅԻ ՊԱՏԵՐԱԶՈՐԸ

ԿՈՒՐԸ ԿՐԱՆՈՒ 6—9 ԱՄՍՍ ՏԵՒԵԼ

Վերին Հնդկացիները կը Հաստատեն թէ Հա — լանաւարը կատարորեն կը շարժանալու ին — քաւ. Բորքան երկրորդ մայրաքաղաքին Թաւ — ղնի շուրջը։ Կարծիքները յարձակած կատարած են երեք ուղղութեան, եւ կը սպասան պայաքով ճարգը։ Անթիլիսիանը ամբողջ թէ զի — մարեն, յառաջխաղաքները կատակեն ինչ — մար, միայն ապակով օգնականներու։

Անթիլիսիան արդեւ կը Հարդեր թէ Բը — նամին շատ ծանր կրօնականներն եւ Բուս գի — րի Հայաստաններն մէջ, Երկու որտակ կատարել կրկնելը վերը, կրկնել օր Անթիլիսիանը Հարկաւորուած ճարգել ծանրաբար պատր — տաւան զիբերը Զ. Թովմին անդրադաւա կրակ կը տեղայ ճարգանքին վրայ եւ յարդան է ընդարձակել կը գործողութեանը խաղերը։ Զօր. Մէք. Ան — Թերթ զիւրջը կ'ընէ թէ նաւանը կատարուեցաւ բարեկարգութեամբ։

Մ. Նաւանդեանը ծերակոյտին դիմելով ու — ճարու յանձնարարքին նախադասը, Թայսիկն, յայտարարեց թէ ամերիկեան զօրք ինչ ինչ ա — ղնի զորք պիտի օժնանայ Բորքանի մէջ, նորինի անել, ի՞նչ Խ. Միւրեանի կամ Ձիւտանուն ալ միջնամեկ Նուրդիսի Համաւան, ամէն մի — ղնը ծնոց անուան է, արար զոմարիւն Հայեանը Համար։ Միայն մէկ զօրաբանին փրկաւորու Համար Հարկ եղան է 25 շաբաթու արտադրել, Կարկին էլ այս զորքերը կարգաւորել 2—3 շա — րաբերն ։

Խ. Միւրեանի արտաքին նախադարձի — քը Մոսկուայի Հնդկացիներն ղեկավարել յանձնել Միւրեանի պատասխանը Հնդկականները յարկաւոր Ներքին նամակին։ Բոլորանկութեանը զօրք — ղնի կը պահուի, քայլ կ'ընեն թէ Հայաստանը է եւ թէ Միւրեան ինք ալ կ'ուզէ որ վերանայ Բորքանի պատահարները։ Հնդկականներն ամէնակ Կիւ — ղնի որ կարմիր Ձիւտանունը ընդունել Ազգաժողով — րին մէջ, Համաձայնութեան Համար Հարկելու Համար։

Մոսկուայի մէջ կը Հնդկացին թէ նախադաս Թովմինը քայլարկ լարկեր եւ մասնաւոր լիպո — րութիւնները պիտի պահանջէ այս շարքին, մաս — նակի զօրակոյ յայտարարելու Համար։

Ձերիւն մա՛ր ըր խոսքով, յայտարարեց — Զ. Բորքանի անդադարեալ անել չի ծանրաբար երբորը աշխարհաբար որ վառարկելը։ Ար — ղնի ծանր էին այդ վառարկելը։ Յետոյ դիմել աստու. Թէ Արքաժողովը ճարգ Թայսիկին տալի — ներ վառարկել մոտոր յոյսերով, Հեալաւալ անդի — քը Հաստ յայտարարութեան եւ ազգաբարքութեան ։

Անթիլիսիան Թերթերն տեղեկութեանը Համաւան, զարդին Համաձայնութեան ըր կրն — քուան է Խ. Միւրեան եւ Մալ ցի Թովմին միմեւ ի Հարկին միջակայային բանակի մը վերանայելու Համար Ձիւտանունի զօրքը։ Այս Համաձայն — ութեամբ (1950 Փետրուար 12) Ձիւտանուն պիտի կրնայ յորս միջին անցնել իր զօրքը, նուաճու — րեալ Համար ամբողջ Մայր. Անթիլիսիան։

Ինքայնէ որոշեց չնչօք մնալ, թէ ինչորդ աշխարհամարք մը պայմին։ Կատարուեցին կրճատակները 19—49 տարեկանները, քայլ այս խնդրը կապ չունի Բորքանի ղեկավարու Հեա։

(Լուրերու շարունակութիւնը կարգալ Դ. Ես)

ԹՈՒՐԿԻՆՈՒ Ազգ. Ժողովը ճուգարկեց ընդ. — ներան արձակել, որմէ կ'օգտուին տարւ Հարդար Զօրք, մէկն ըլլալով քանաւանգը Հիմնէթը։

ՀԻՐԱՆԻՍՏԻՆ (Ճալով) ճարգապետ, որ Բարիկը կը գտնուի, յայտարարեց թէ 1945 Օգոս — տոս 6ին Հիւլիական ուսման միտան ճարն քան 200.000 զօրք, ինչ որ կրկնապատկին է ամերիկ — Կան տեղեկարարով ծանուցուած կրօնական։

ԱՊՐԱՆԻՍԻՆ կատարուեցին ըր ծանուցա — դիր մը ուղղելով Նուկապոլսի, կ'ամբաստանէ թէ մասնաւոր իրիկն պատեալոր, կ'ընտրէ Պա — քաններուն մէջ։ Մոնոցապիւրը զանապան արար — ներ կը մասնանջէ, Հաստատուելու Համար ամբա — տաւութեանը, որուն լուրը կարեւորութեան է չին ընծայելը արեւմտեան պատմութիւնները։ Ձիւտակա — ներին ալ միջակայեաններ կը տեղայ Նուկա — պալիոյ զիւրդը։

ԱՊՐԱՆԻՍԻՆ պատերազմական նախադար — քը, Երեւանէ, Փարիզ եկաւ. օրտանալով, խորհրդակցե — րու. Համար միտանայ յարկաբանին եւ ազգ. պայաքաւորութեան նախադարին Հեա։ Առաջին Ժո — ղովոր տեւեց շուր մամ։ Բաղադական շրջանակ — ներու մէջ չեն կարեւորակցել իրենցային այս խորհրդակցութեան։

Գ. Հէրին ՌՈՒՆԸ, Մ. Նաւանդեանու յա — ռաղիքական կուսակցութեան նախադար, որ միջնակ Հիւսն ալ պայաքել կատարուեցան ղիմ, յայտարարեց թէ զի երկրին եւ Արքաժողով — րին Հեա է, Բորքանի Հարկին մէջ։

ԽԻՐԱԻՆ (Ճալով) Ե. միջակայային Համա — դաւաճար քայլարկուա։ Մարդին մէջ, մասնակցու — րեամբ 800 իրականաներու։

ՄԵՐ ԻՆՏԵՂԵԿՈՒՆ ԶԱՆԴԻՄԸ

ՄԱՐՏԵՆԻ, 10 Յուլիս (Յուլայ) — Պոմոնի մեր մակադարձներն ստորիկներին փախան հանդերս տեղի ունեցան կրթակի 9 Յուլիս, Ս. Ան- ճակ Սեպուր զգուրդ սրահին մէջ։ Հասարակ ըն- ղարցոցից տեղի տրուեց լեցուն էր։ Հարգարժան — Բիւնն ու Տիկանայ խնամակը մարմինը, հոգւա — նաւորութեան թաղ. խորհուրդը, որքան առաջ մեկըզման աշխատանքի ընտան էին, սրահը բա- ռեպարելու, տոմար տեղադրելու եւ սրտաբուի նուէրներ հաւաքելու համար։ Արդեւորը գործացու- ցիւ էր, 150Է անկի արժէքաւոր նիւթեր վիճաւ — կախովի դրուած էին։

Պոմոնի զգուրդը տասնամեկնուսկան էր — բաւ էր վառելի, այն ապագա եւս արժեքաց եղ- ղներ։ Եթէր աշխատանք եւ արցանք տիրիկներէ բաղկացած խնամակը մարմինը, իրենց հանդե- րէ մասերը զոհուելու էր ճանաչ միայն կանոնի պահէ մեր մակադարձները, պատեա իրենց։ Իսկ մակադարձութեանուններն, Օր. Ս. Մէրկիկներն, որոնք արցուցող էր լրջ գրաւոր յարուրէ։ Փոքրիկ ստորին տողիցեղան էր կարգաւ — զբեւ Ս. Բ. Գ. Եւ, արտասանութիւններ, խորհրդներ, պարե- ր եւ մանկական դուռներն։ Մնացուի եւ կրթութի հասարակութիւնը տեսնելով կատարուած աշխա- րհքը՝ ընթացիկ գիտահանգին, իսկ Հոգարար- ծութիւնը օրիորդին նուէրից թաղ մարդիկունէլ ի

Յանուն Բաղկատուութեան՝ հանդէպ բացուե- ր հասարակ առաջապա Գ. Յար. Արդարեան, դա- ճատելով տարուած աշխատանքը։ Ետեւհալով — Բիւն լայնեց յեղանկներով, լեչուեց միայն մշա- կոյնի արժէքը, զաւ. լայնեց որ այսկերներուէ իրէր համապատասխան էլ պարուի թիւին։ Ինչ ն լայնեց յաւանկիայ լրջանին բաղմապատակել

Կարադարձը բացուելով, հանդիպանները տեսան ընկնի խոր բաղմոն զոյ Մարմիններ ու Հայաստանի արեւապա, Սեւանայ լիճը, իսկ թիւնի վրայ աշակերտներ խորովին երկնցինն՝ՏԵ- րուհական ապրիլը։

Յայտարարին համաձայն, մանուկները ցոյց տուին իրենց շնորհները, երգով, խորհրդներով ու արտասանութիւններով։ Ինչպէս միայն այս տեղում ու Պոմոնի թիւիկները զնկարարութիւնը իրենց պիտուին, Օրիորդներ Նոր Կարգութեան եւ Ետեւհալութեան, հաղթանակ տարածելու պա- րկեցին «Հայկական Հարաւորներ եւ ուրիշ պարե- ր» արտասանով լուսնի մարմին, իսկ տալիսով օրիորդները թաղ մարդիկունէլներու։ Փոքրիկ Արշալուստի պարիկ կրկնական պարեր, ընկերակ- րութեան յուսակը Գ. Պ. Մ. Եւ, մանուկներն արհիւով յուսակը զերը որ բացուելու։ Ընկերքը Քիւրճիկը որ իսրգածար մանակցութիւնը թեւա երկու զեղեցիկ արտասանութիւններով։

Իրիւկան մարմին կողմի խոսեցան, տողերս տալիսով, մանկարարը ինքնապաշտպանու — Բիւն վրայ, որտեղ դիտուող արժեքակը հայ մա- կոյնի։ Երաւանապետութեան լայնեց, հանդու- ցանք Պաշտեան նայելի, որ արտասանութիւնը մէջ հնուր դրա եկեղեցիներու եւ զպրօններու,

գիտահանց սրահի հիմնադիրներին եւ թաղ. խոր- ճարդի նախկին առնապետ Տօթք. Յ. Փափաք — եանի եւ առնապետի Միհրան Անդրեանեանի տնայնապետները, որուն շնորհիւ պատուա- ւորագին դուրս հանուեցաւ սկսուած գործը, հա- կապակ կարգ էր շարունակուող վարչախաղու — Բիւնը։ Հրապարակին շնորհալալութիւն լայն — ընեց նորհարարներուն եւ ներկաներուն, որոնք նիւստին եւ բարոյապէս տալիսներին ձեւաւոր — կին. Օր. Մէրկիկներին, որ այս տարեկանը բարձր կարգութեան վրայ թիւիկներուն, որոնք ինչպէս միայն այս ապագա եւ իրենց օտանդակու- թիւնը չզայցան։ Եթէ մոռցուածներ կան ներս — զամիս թող ըլլան։

Մէկ խօսքով կատարուած աշխատանքը դա- ճատեցաւ նիւստին եւ բարոյապէս։ Հանդի — սակները մեկնեցան դուռ տալիսորութեանը, մանուկներն թիւիկները իրենց տանիկներուն։ Յ. Նիւստին

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԻՆԻ ԶԵՆԻՄԱՆԸ

ՍԵՆ ԵՄԱՆԱ — Յուլիս 9ին Նոր Մերուրդի նախաձեռնութեամբ մեծ գործառնական էր եւ կա- րգապետութեան էր վարչապէս խաղարկ, Pont Nonin Ժողիկ զարդին մէջ։ Մեր աղաքը աճեալ եւս պարտաւորուած էին։ Խմբիկ եւ երգչախումբ պաղ — արարաւոր այնպէս տառա ինք որ, ԲԷՆ ներկան — րուն կարծիք ըլլաւ՝ զարմանալ տիրա բաւել։

Նոր Մերուրդի անդամներն Ս. Թիւիկն — ձեան, զբաւալ ճառով որ բացատրեց թէ շնոր — հիւ Բաղաճարութեան, օտարութեան մէջ մեծցող սերունդը աղալային կրթութիւն էր ստանալ։ Գիտարարական բաժնին իրենց սերայո — ծար մանակներէ բաւելու ընկին, Տ. Արշալուստի, եւ Վարդապետի զարգացի նամակը։ Վէլենի Օր. Ֆ. Արշալուստի որ ստեղծելու ընկերողը մարմինը ար — մանապէս։ Վարդապետի եւ Վէլենի, Հիւրիկ ու — նիւրի, ընկերները՝ Խաչատուրեան եւ Ս. Չոպան — եան, որոնք ընտանիքով եկած էին, Նոր Մերուր- ճի ձեւաւորար զարմանալու համար։ Աղալային եւ յարգալիտական երգերու մէջ, խօսք արտակեցաւ ընկեր Ս. Բարդիկներ, որ լայնեց 2. Յ. Գ. Եւ — րիւստեան չկողմնի ըստ։ Եւսանի զարմանալ տա- րակից կեանքը, այնպէս կարտուր կ'ունենայ մեր անցանկի մոխրները զբերուի, եւ ըստիւ նորա — ճաւ այս սերունդին։ Մեր Հայրենիք որ բուլղի — է, Եթէր պատուութիւնը որ հարուստ է, սիրել լե- ցուել, որ Թաղուրդներն Թաղուրդն է։ Զնախա — լուսեցաւ զնորով, երգչախումբին եւ արեւով, յա- նուս արտասանութեան եւ տեղեց Մարչ 28րդ։ Այժմ կարդ լուրջ էր, եւ իրաւանաւոր վարչա շարաք, ու կեցիք պատուի ինչ վրայ, մինչեւ որ այս մարդ- րուրը որ պատմական լուրջ տրաւան չէ։

Նախախաղին հրապարակ վրայ, ընկեր Ս. Գու- յունեանն եւս զեղեցիկ ձաւ ու խօսեցան, թե — լայնեցով միայն զարկ տալ ազգային դիտալու։ լայն։

Իրիւկան դէմ, ներկաները խորուեցան ի — րենց Հայկական ճոյս սեպանները շուրջ, միւր լե- րգալիտական երգերը որ ինչպիսիք անտառին մէջ։

Անուրի զրուցան մարարիկն շինուած նուրբ երկու երկնիցներ, որը շահեցաւ Գ. Աղը — իւն, նուրիւրով 300 ֆրանք։ Դաւանաճեւոր իրաւագին այ կողմի չաւ որ ընկաւ։

Եկեց 2. Յ. Գ. Նոր Մերուրդի եւ կեցցին զո- ւարեւոր զիտակից Հայերը։ Մայաբխիցի

ԻՆԿԱՍՈՐԻ ՏԱՐԵՄԻՆԸ

ՀԱՄԱՆ — Յուլիս 2ի կրկնին, Ռոնի երեւ- րը Clos des Fusaines զոյգանուն պարտիկին էջ ր տնայնապետ Խոստարի արշալուստին 53րդ տարե — ղարը։ Բիւնի ճակարտ զեւտեղան էր 2. Յ. Գ. Եւստիգի զնախալուն եւ պարտիկ որ Եր կը ցու — ցնէր կապաւորներին մուտքը 1917ին։

Հանդերս բացուեցան զարկաւոր տեղացուով, որ ընկնիւրդան յանդալ։

Օրուան նախադարձ, ընկեր Արշէն Տէր Սար — ճիւսեան զարգուի կատարելով նկարադրեց պա- տան զէպը։ Յայտարար շատ ճոյս էր։ Գե — րարուստական բաժնիք սկսաւ Օր. Մ. Ուրդը — եանի Չարգիք աղբիւրով, հայ զեղեցական տարազով եւ կուսի օւսին լրջան էր ընկնիլ Հո — սաւ ինչեւ արուստական աղբիւր, բուսն ծա- րակու մէջ։ Մեր սերկիլ պատուել նա — խաղաչը, Գ. Կարգապետան, այս ապագա ալ յոյեցե մեկ էր հին ինչ օրերու երկրորդ։

Ոնեցան յարկ արտասանութիւն, ո — րոնցմէ լեչուեց Նոր Մերուրդին Արաւ Ուրիկան — րը, որ համարակալ տալիսներին մէջ։ Եթիկ Սեպուրի Փերիկանին կրկնապատկեց խաղարկա- ւունքները որ մեկնալուց։

Երբ կողմի կողմէ խօսք տանելով ընկեր Գ. Սարսիւսան համաձայնութեան նկարադրեց մեծ ար- շալուքը, ուր փայլեցան մեր աշխատանքի ուժը։ Յնալոյ սկսան շուրջարարներ, Հայ Կարալոյ Ուրի — անուսկներուն նորակալով պարտաւորին կողմէ, տոնային տարաբնակ։ Այս խմբական պարեր եւ մեծապատկ լուս տալարութիւն Թորդուրի ներկաները զնալ լեչուեցով մանակցութիւնը մտաղալ արհիւր, (ամենամեծը հալիւ 15 տարե- ւան)։ Իրենց տեղը, զով զոյկ եկած ստոված են տանեց ռուսցիկ։

Դաճման Նոր Մերուրդին, Հարեն Գաւանի՝ ր մարդուած ձայնով ըր երգի մարտը լալի — ցուց։ Արաւանեց Արաւ Ուսալեկանին խոստ լու — ղիւ։ Իր հնդկական կարծիքն մին, նուրիւրան Խմբիկ երգերներն եւ Արաւու. մուլուն մէջ լեչու — ցած 16 նուրեւ անման Հայ կործնեցու եկ — րալան Խաղարկին։

Օրուան առնախօսք ընկեր Յ. Գոչկապետին, զրուստից լեչուց Կուրկաններն արտակեցին, զիտարար խաղարկին, փառաբանեց կա- արարական զարմանալութիւնները եւ, Եր խոր հասարակ յարկեց Հայի Դաւան՝ որդար — անուսկ մարմին։ Եւսն խաղարկութիւնն օրու — ցուց Օր. Այլս Դաւանեան (Նոր Մերուրդ) որ արտասանութեան եւ Իստանկանին, ու Հէլ — ան շարկները եւ անմիջական սկսալ նուրիւ — տուսկին մը որով յոյսալս մոտաւորակով 15 Հայար ֆրանք։

500 ֆրանք ալ Յաղաքի նուրիւրեցաւ տարա — ման ֆոտիւն։

Ժամը 7էն վերջ սկսան երգչախումբ պարեր։ Մէրկիւրէլ Երգեր, արտասանութիւններ կ'ընդ — թիւին զանուն։ Մարտիկին 2. Մ. Ը. Մ. Ի — րաւան 2. Պաշարիկան թեղալից Նոր Մերուրդին, ներկայ ըլլալ նաեւ հանդէսներուն։ Խոսեցան նաեւ Յ. Արաւան։ Երկուրից վերջուցան զիւրեւրեան ժամը 11ին։

Թորակից

ՄԵԼԻՔԻ ԱԶԳԻՆԸ

Ժ.Ի.

Փերին տանմէ չէր դնում որ փափոցեցներին։ Բայց երբ անկի զարկ լեչուր մարդկայն խօսը, երբ քաղաւիկն արնիկները, որտեղ տալան զաւ — րեւուն, տալան զարնեւուն զանի այն, ինչ հա- կացին ինչ ուզում կ'եսան — պատան անկախ — րով, պատար զարման չէր հասկանալ թէ ինչու Մերկի զաներ փախկեցին որ տաւ։

Այլ բան տարի ունեցան յանկալած, անապա — տիկ իրարով, շնչալած որ Փերին հասկանալով էր թէ մի խորով խեղճեր կ'ունենան, երբ Գայիւ — ճիւնին շինուած նրանց ջանքը։

Չուրեցին լայն մարդիկ զարսցել էին... Իսկ արարողի տանկում միմեանց վրայ թափուեց էին անկան որբեր, կ'եսան ժամը, վաղից զնուած պատաններ։ Եւ դրանց յարմ ֓երին էր, նա, որ ապրում էր ուրիշ տաւա հայով։

Ինչ անէր նա։ Դանակը հասաւ սուրկներ. նա ցնաց զանի, ինչոյնք, ապալեց — չեցիցի. դանց Մեկիկի տունը — զաներ փախկեցին...

Արեւը վերջանում էր, իսկ երկինք առաջող շուրկն էլ տարածում էր. նոր արարողի ընակի — ներք վերադարձան դնով մարդը։

Կէս ժամ առաջ անակի ընակիներէ կաղմը —

եւց Թաղան հանդէպ, որ լուսն, զարուկութեամբ, կ'արեւն իր մեծ լայնեցը դնործելով, մի թեակ տա- րա զէպի մօրը։

Դապալով պալատի կատարում էր կապերով մի փոքրիկ կտոր, որի մէջ չէինքը Փերին զարմալում։ Եր Մարթիկին։ Իսկ մեծաւոր երկար հասակի տէր կին էր։ Վեց չոյի լուսնի իր կապերով մարկերը, զնում երկնիկ զալիկ ծանր կերպով երեւում էր ջնդարիկները, որտեղ էին ծանկուն նրա ամբողջ մարմինը, մասնաւոր չէին որ կա կատարեցի ա — զանալաները մէկն է։ Կապերի երկու մարդիկը կաւ եւ ինչ ընկել նրա զուրկին ու տունը, որտեղ փայտի կաղնիներն ուղեւ ծածկում էին։

Դա այն կինն էր, որ անդադար խորովում էր ցանկեր մէջ, որի աշխերին ցուն չէր մօտնում։ Ինչ չալիւ էր նա. Թորք զնուրեկը մին նրան կրկնուել էր այն միջոցին, որ նա ծուռէ չուած՝ աշխուժ էր կատարողներին ինչպէս իր երեխային։ Երեխան արի մի հարուստով երկու ճիւղ զարմաւ եւ այլ բոլորը տեսաւ մայրը, Ինչ արդէն շար — դուած, արեւմալմարեւր դիպկ էր։ Ու լայն եղաւ։ Անից աղալուց Անուշ ապաւանել էր երեխայի զանիւրեկ ձեռքն ընկնելով։

Նա մեծաւոր անգիւր, ոչ ապաւ անկեան կար, ուր ընկերը դիպեր, ոչ մի շարի կար, որ ծածկէր տանդերներէ մէջ տաւած զէպը։ Նրա շուրջը, մի անմաւէ կտոր, ապրում, շարմաւում էին նրա նր — մանիւրը, որտեղ զիւրալում էին նրան, անդադար կոյն էին սալու նրա մեծերը, տաները, նորինիկ զէպը։

Դիակը հանգստացաւ այն ժամից, երբ ամէնքը

ԱՅՍ ԱՆ ՄԵՐ ԿՈՂԸ

ԵՑէ զործիւ ունիւ եւ կ'հետեւի Երեսմի
տիկնին, անուշա դետէ: ԵՑէ լուսնի եւ կամ
կ'նարկորէ ուրիշ եղանակներով, թերթերու
միջոցաւ կ'իմաստի անցողաբար:

Մեր միտումաւ չափերնք ալ զործի լուսնաւ
է պահանջու: Համար որ անուշո — ամերիկեան
խմբախմբները կ'որոշն Բորթայէն:

Տրուած աղանչանքի վրայ, ամեն որ ժողովը
թիւ, ասուխներ կը սարգերն նախաձեռնու
թեմա զանազան կազմակերպութեան:

Այդ ժողովներուն մէջ ոչ միայն ուղիործն էր
բողոքն Մայր: Արեւելի պատերազմին զէժ,
այլեւ թախաձագի կոշիւ չ'ուղիւստ արտաձեռն
մանի տարպիւր բազմութեան, որպէսզի ստո
րադերն Միջոցովի բանաձեւեր (արդիւն չ'ու
նկալան զեղբոր եւս):

Այսպէս, Յուլիս 4ին մեծ ժողով մը ար
ջուած էր Երեսմի Բորթիներու Տան մէջ, ուր
սարկի ճառը խօսեցաւ Ա. Խաւանիան, աղա
բարիով:

— Է Անցւո — ամերիկեան իմպերիալիզմները
(աշխարհակալ) կը պատրաստեն ձոր պայման
ութեայ աշխարհի դիմադրատալան (ժողովրդակալ)
նախք աւելի զօրաւոր են եւ պիտի պարտադրու
խաղաղութիւնով, լսամիջ աւանդուորուած են ա
միտալանով զօր: Միտեման կողմէ:

Պատեցան ուրիշ գրող — բողոքներ եւս, միւսի
ի խնդիր խաղաղութեան:

Յուլիս 6ին, ուրիշ ժողով մը զամբարեցաւ
Արտեսման տան մէջ:

Այս անգամ դիմադրութեան զէժ կը զուսա
տար զօրով, զիւրեան Բոյսը, որ նոյնպէս
աղաբարեց:

— Է Լայ մոնոպոլիզը կը պատմէ որ անցկա
մարիքները խնդիրալիտանները վրայ առնեն ինքն
արիտուս քարէ Բորթայէն:

Լորի կոյնքները, Գիւրադանասեան կ'անա
ռն եւ ուրիշ հաստատութեանց մէջ, միեւնոյն
միջոցաբար կ'ուղիւստուր: Անանց մոտ
նայաւ, զերծ չ'անկարեան յայտնել զորեացի խա
ղապաշտ ժողովրդները եւ կ'աւանդուր իր անկա
խութեան:

Յուլիս 13ին Հայաստանի Գիտութեան Ա
կադեմիան էր որ բողոքի ժողով մը կը զուսա
րէր, նախաձեռնութեան ճիշտաւոր դիտանակ
Կիւրտը չ'անարձագանքէ:

— Է Մեծ, ամսական գիտականութեա, քա
ղաքաւ Սթաֆուլի խաղաղութեան կոչիմ շարք,
իւր ձայնը կը քարոզարմեն եւ կը պատկենք որ
իմպերիալիտաները կոչիմ Բորթայէն:

Քիչանց կը տեսնէք, կարգէր տարբերութեան
լուսնի ոչ ժողովներն ու բանաձեւերը, ոչ ալ ճա
ռերն ու բաներն:

Մարտապիտի Մոսկուայէն արձակուած ըլլա
ւով, Հ. Ս. Մ. Սեպտեմբրեան էր որ քաղաքա
թիւն պիտի կազմէր, Ռ. Միլիսեան անձաւոր —
միջ արտաձեւութեան վրայ: Ոչ քաղաքաւոր
թեմա, ոչ ալ չարաւորութեան: Տառով:

Այս ամբողջ անցողաբարի մէջ, որ խորհրդա
յին կարգաւորութեան ամենորայ չարաւորութեան է,
արտաձեւ պարագայ մը կը կազմէ Ե Սփիւրջի
կերպարներն եւ քորիքներն ուղաղուած կ'ուր:
Կ'ուրն որ մենք ալ ինքն օրինակի հետ
ւնիւ: Չ'անկարեան բողոքն ցոյցերուն: Ստորա
սարգէն գաճաճալ կ'ուր:

Անուշա անդուն միտմիտ չեն որ յորդոնեն
դարձուր խնդիրութեան իրական կացութիւնը:

Բայց, չարախորատան են տառապէս զործա
ւորն օրուա աղանչանք, ինչ որ կ'ընայ տեղի
տալ ինքնիմաստութեան:

Այսինքն ինչիւմ մենք ալ պարտաւոր ենք ի
րանք ինքնիմաստ պիտի մարեն փոր ժողովուրդն —
բան կ'ուր մը:

Արտաձեւութեան դիմադրութեան բազմութիւններն,
խորապի խաղաղութիւն, ստեղծիվ կ'անուր պատե
րազմ, հիւնիկական ուսումն եւ մացաքալ:

Անոն շատ աւ զօրեւոր որ աշխատեցներն ա
մէկեն առաջ պիտի մարեն փոր ժողովուրդն —
բու մուր:

Բայց, կը խնդրեն չ'միտմուտ ինքն ճան
քի տրոքներուն: Ուրպիկ կ'ամ առաջարկի:
Ոչ միայն յիմնական, այլեւ կարգի հրա
բու զոյնաբար մեծանկարներն:

Անուշա չ'անուր նախաբարութեան կ'ընէ
տեսարակ մը հրատարակել, որ խաղաղութեա, պա
լապատեմութեա Համար ... Հիւնիկական ուսումն
պարտաւորութեա զէժ:

Միւս կողմի, արդէն իսկ միջոցներ ձեռք առ
նուած են, կամաւորներն հաւաքելու Համար, նոյն
մասնակցութեան:

Անի զան տար տարի առաջ, երբ նոր պար
թաւ էր ճիւղիկները, Յաւազ օր օրին տեղի
կ'ուրիշները կը հաղորդէր պայմանի, մանրեա
կան եւ թեմաւոր ինքնիմաստ մարեն, պալապատե
մութեան միջոցներն ալ ցոյց տալով:

Միս ասուն մեծ կարեւորութեան կ'ընծայէր կա
ղաղելի զիմանկութեան:

Ամեն զաղապարի ունէր Հաս մը: Չունեցողն
ալ կը պատմուրէր:

Այսօր միայն մանուկները կը խօսին կաղա
ղելի մասին:

Նորադարձ գիտն է dosimètre: Մանր զործի
մը որ շատ կը նման ինքնանոս գրէ եւ կ'ընտ
րակներէր զրաւոր զին:

Մանուշիտներ կ'ընեն թէ այս զործիքով կա
րելի է չ'աղիւ հիւնիկական ուսումն արձագանք չ'ու
րեղուած աղապարութեան մարմինը վրայ:

Ուրեմն առ արժ թաղաքաները չ'ուղաղուած
Միւս մայրիկով որ երեք պէտք չ'ունենանք ոչ
իրեն, զարդ, ոչ ալ իրեն չ'անկարեան զործան
ւոս զայն:

Այսպիսի, հրատարակուած տեսարակը այն
պիտի մարմանութեան ինքնիմաստ կը պարունակէ որ,
դիտալ պատշաճ կը պատճառեն:

Այսպէս, ինչ հիւնիկական ուսումն որ պայմի
ստորակական զաղաղի մը վրայ, կ'ընայ 50,000 չ'ուր
անանքն անկարեան:

Այդ ուսումն կ'ընայ 30,000 անոն քաղալ պա
թաւի կ'ընդունէ մէկ զիւրմէթ 500 մէթ լրջա
լոր մը մէջ 50,000 տուններու վրայով, մէկ զիւր
մէթ 500 մէթ անիւն հետու, տաւա չարաւոր տա
ւներ ալ տարեն:

Այս անգամի հետեւանքով անպատասպար պի
տ մնան 400,000 չ'ուր: Անանց Հայաւորա մեծ
նախերն եւ իմբարեկները:

Բանը մը դիտելիքն ալ, անգամ մը եւս ա
պատեցանիւն: Համար թէ մարդկութիւնը արար
չաւ յաւալով կը խաղայ դէպ ... ինքնաբարութեան:

Անի կ'աւանդէ զան ամենին արմիթալ —
զանաւ ու ինքնաբարութեան:

Անի կ'աւանդէ զան ամենին արմիթալ —
զանաւ ու ինքնաբարութեան:

Անի կ'աւանդէ զան ամենին արմիթալ —
զանաւ ու ինքնաբարութեան:

Անի կ'աւանդէ զան ամենին արմիթալ —
զանաւ ու ինքնաբարութեան:

Անի կ'աւանդէ զան ամենին արմիթալ —
զանաւ ու ինքնաբարութեան:

Անի կ'աւանդէ զան ամենին արմիթալ —
զանաւ ու ինքնաբարութեան:

Անի կ'աւանդէ զան ամենին արմիթալ —
զանաւ ու ինքնաբարութեան:

Անի կ'աւանդէ զան ամենին արմիթալ —
զանաւ ու ինքնաբարութեան:

Անի կ'աւանդէ զան ամենին արմիթալ —
զանաւ ու ինքնաբարութեան:

Անի կ'աւանդէ զան ամենին արմիթալ —
զանաւ ու ինքնաբարութեան:

Անի կ'աւանդէ զան ամենին արմիթալ —
զանաւ ու ինքնաբարութեան:

Անի կ'աւանդէ զան ամենին արմիթալ —
զանաւ ու ինքնաբարութեան:

Անի կ'աւանդէ զան ամենին արմիթալ —
զանաւ ու ինքնաբարութեան:

Անի կ'աւանդէ զան ամենին արմիթալ —
զանաւ ու ինքնաբարութեան:

Ամերիկացիներու նահանգն
կը շարունակուի:

Վերջին լուրերը Համաձայն, ամերիկեան
զորամասերը կը շարունակեն նահանգն, ինչպիսի
տեսնելով Հիւս: Գիւրադաններն արմիթալ յաւա
խաղաղութեան զէպի հարաւ: Այժմ ամերիկեան
նախաւոր նահանգն մը կը կաղիւ փոխակի — Թա
կու — Թալուս շրջանին մէջ:

Ամերիկեան աղբիւրէ եւս կը հաստատեն թէ
պատերազմին ամենին արմիթալ չ'անկարեան
ար մղուցաւ: Երեքշաբթի օր, Եմիկանի մէջ:
Ամերիկացիները բուսն չ'անկարեանութեան չ'ու
տարեցին, մեծ կորուստներ պատճառելով Հա
կաւալաբարին: Բայց ի դուր: Թ'անին ստաւաւ —
թիւ ըլլալով, ինչպիսի չէն ամեն կորուստները եւ
ի միջոցով յաղեցաւ: Խորատակ ամերիկեան հե
ծիկապարտը, որ զաղաբար ձեռք հետաւոր, պալա
քաւ խաղաղութեա Համար: Կարծիքները զրաւ
ելի նուս: Եմիկանի — Գիւրալ ինքնաբարութեան
այնպէս որ զոր: Մէջ Արթըրի վերջին զիւրեղը նոր
նահանգ մը եւ նախաձեռն զէպի Թալու, Հարաւ:
Գորակի երբոր մայալաբար:

Կարծիքները յաղեցաւ թիւններ չ'անա են նախ:
կորուստնան Հակառիկ վրայ, ուր ունին երեք
հերթաբարին: Արեւելեան նախաւոր վրայ, ամեն
րեկեան մարտաւորները անաղապար կը ռաբիտեն
Թ'անիւ զիւրեղ:

Զիւրապարան մանակիտներ դիտել կուսան
թէ Ամերիկացիները կը նահանգն ճիւղ: Կայալ
նիւշալ Անկարեաններ 1942ին, Մալեգիան կը
զիւրեղուն մէջ, երբ ճափոնիները յաւալով կը խա
ղալին: Ամերիկացիները երբ փորձեն զիմանկ
տեսնակները մէջ, պիտի պալապարեն: Նահանգն
նախաձեռնութեան որ արդէն եւ տեղի ունեցաւ քա
րեկապարտութեան: Հիւս: Գորակները միշտ նա
խաղաղակալ ըլլալով, շօշափելի տառաւորութեան
ը կ'ուրիշ: Հրատարակութեան ալ կը զործեն Բ
րինք կ'անալէ, անմալիւրի ինքնուր եւ անտա
ւերու: մէջ: Ամերիկացիներուն զործը կը զուսա
րացեն նաւ: անմալոր փախաւորութեան, իու
նանց անօդանոցով ճամբաներն վրայ: Իրենց ճա
ղաղապարութեան շատ ալ յաւանք կը վառուրեն,
զաղապարին տարալ Հայաւ հրատարակութեան մէջ
ցաւ:

× Յուլիս 25ին լրացաւ Գորակի պատերազ
մին տասնիմ ամիտ: Յուլիս 25ին էր որ Հիւս
Գորակները անալաւ անմալորութեան (39րդ օր):
Հաւանակալ: Անուշալութեան խորհրդալոր Գիւր
նայէն ժողով ժողովրդով, պատճալն որ եւս
գաղալին: Բայց Յուլիս 26ին կորուստները արդէն
միջին գոտեւորուն աղիւր յաւալուած էին: Յուլիս
27ին նախալաւ Թրուսն յաւալուած թէ պիտի
օրեն ճարաւ: Գորակի: Մէկ ամալուս կ'ընեն
րեն ճիւղ, Հիւս: Գորակները դրաւս են երե
րեն անիւր 2/3ը:

× Վերջին խաղաղութեան իրան թէ ճարա
լոր Հարաւ: արմիթալ մէջ, Հիւս: Գորակն
ները ալ կը փորձեն յաւալով ճիւղալ զէպի ար
ւելի, անալալով ամերիկեան դիմաւոր խորհր
դին, Սուպալի նահանգներն:

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻՆԵՐՈՒ ՆՈՐ ՀՈՐԻՆԸ

Նախալաւ Թրուսն անալալութեան խորհրդա
լորն անիւր ճիւղալ անելին տուրցեր, Հիւս: մի
լուս տարալ շաղալով զ պատճալն: Համար:
Յաւանակալ պիտի կատարուի 1950ի կիւմունտե
րուն վրայ: Անահանգները Համար յաւանակալ պիտի
ըլլայ 18 ան Հարիւր փոխան 15 ան Հարիւրի, ըն
կերպարութեան Համար՝ 21—25 ան Հարիւր:

× Մ. Նահանգներու աղալ: պալապատեմութեան
նախաբար յալալարեց թէ 5000 նոր սաւա
նակներ պիտի անկան օդատարիլի վրայ: Նա
խալալին պատճալն թաղալի վաղեկուն շնոր
Հիւ:

× Պ. Վիսնի, Մ. Նահանգներու երեսմի
ժողովին զինակ ուսումն: յաւանակալութեան նա
խալալ, յալալարեց թէ ամոր աշխարհակալ
որ կ'ընայ ծաղիկ րդիւր: Իր Գորակով, թաւա
քալ չեն Թրուսնի պատճալն դիմաւորակալ
յալալութեան: Ռ. Միլիսեան կ'ընայ զուսալ ա
մերիկեան ուսումն, պատերազմները սարգէլով ար
թաւակ երկրներուն: Հեւ: Այլ պալապարիլ Մ.
Նահանգները պիտի չ'ընեն զորաւոր դիմաւոր
թեան մը կատարել արմիթալն Եմիկանի մէջ:
Այս նախաձեռնութեան, Վիսնի խնդրել
վարելու: յաւանակալութեան նախալալին պատճա
լալ յալալութեան արմիթալն 10,517,000,000
արմիթալ նկատու ինտալալալն եւ ոչ թէ անալալա
ղին վարի:

× Յուլիս 25ին Յուլիս 25 ամերիկեան տոր
միջ օրակալ 12,260 թն զիւրմէթեր եւ պալա
լոր ժողովութեան մէջ երեկն, Գորակի զործար
քանց օրակալ: Համար:

× Չօր: Մէջ Արթըրի որ անալին տեղեկալոր
զրեկ Անալալութեան, տեղեկութեանները Հարալ —

Տեսակցութիւն մը

ՏԱՆԻ ԿՐԻՒԿԻՈՒՆ ԿԱՌԱՌՎԱԾՈՒՆ ԶԵՏ

«ՆԱՀԱՆՋ ԲԻՐՈՐԾ»

1918 Յունիս Երկ Սայմաոսի ծառայատանն — բով Հարուստ, գեղատեսիլ Հովիտը անտառաւ — բնակ է. ամայի դաշտի մը վերածնունդ էր: Ձէին ծխող նստեալ պարսիկ ու թաթար զինուոր միմեան յիշեր լինելով:

Դրան յիշերն ու լռուած արտօնութեան կանանք — չեղելի և արտօնութիւններ չեղող Հովերն, իսկ Ուրբիկ կարապետակ լինել ծով — ծով կը փոքար իր սպիւնը լինելով: Ամենայնիւ մեկնողը մեր Հարիւրեանի էր ու մենք որք Հաստէ էրնք Կուշիկ կեանտակ կը լռուած վերելքին կատարել, երբ Գարապետի եւ Բիւրալեանի գիւղերն զուրա եկան թուրք եւ զիւրա ծխարներու խառնաբեր եւ սկսանք Հետապնդել մենք:

Կուշիկ սկսաւ մեր եւ Բիւրալեանի միմեան որոնք զնդակները յաճախ կ'իյնային մեր զայնքականաւ — կան կարապետի վերջին ծառ կամ զոգործութուն մէջ: Ամենք էր ձգէին ինչ որ ունէին, թիթեւալու: Եւ փոքրէլ կարեւորաւ շամար:

Ձուած էին շատեր լծուած եւ ընդցուած սաշ — թիթեւ, ծաղկաբեր գոգոցներ էին լռուած իրեղէն — յեղծող, կենդանիներով, հնարեղանքով եւ դէս կաթնաբեր երախաներով:

Թիթեւին Հնարեղանք կ'ուժեղեցար: Մեր դիր չ'ընդ օժտուած էին պաշտպանական կուսի բոլոր յարմարութիւններով, մասնաւորապէս որ Բիւրալեան Հարկաբարուս էր բարձրախաղ Կուշիկի նկը, զիկ — զուր եւ գոժարեւին ծամբէն:

Կուշիկ տեսնց միմեան կէտօր ու Բիւրալեանի զիւրեք վերելքի լանջերով վայալ, քանակով նոր ուժերուն:

Գոյական միտաւորներն ալ զրկուած էին Սոս — թիթեւի լինելուն մեր թիկունքն անդինուր շամար: Մեր զայնքականութիւնը բաւական Հնարեղանք էր կուսիկ ծառակալ շրմանակէն, երբ Հրաման ստացանք երբեք ու Հանրի զայնք — կարապետի վերելքի մասին:

Բանի մը վայրեան վերել, անտեսանելի պիտ — զի զաւանթին պայմանակալ Արաւուրի կատարող, Տէրկիւր, Շահաբախի լինելուք եւ Ուրբիկ կատարական լինել մը, մերթ կորուսելով մեր տեսն — թիթեւին եւ մերթ երեւանով: Կուշիկները մեր կարապետին:

Մեր արջեանի սեւ, Հաստ եւ ոլորուն զծի մը նման սաղակ կ'երթար մեր զայնքականութեան 75 Հարդարող թարմութիւնը, գոտարապետ նոյն — լուսն կենդանիներու, անտեսանելի շնո խառնաբերութուն:

Փոշիկ երկար եւ Թանձր ամպ մը կը բարձրանար զկայի կերելը:

Արեւադար կ'ըլլայէր մեր յոգնանքով մարմինները, Բիւրալեան կը Հնարեղանքի մեզ եւ կուսարմիկ արապիկ ամուր կ'ապած իր բոլորէ շրջուններէ: Կ'երթանք, զկայի ո՛ր եւ միմեան. Ե՛րբ, չ'ըլլաինք:

Իւրաքանչէր էնք որ Կարմիր ծովը պիտի ճնդ — զեր ու անցեր: Իսկ մեր Մովսէսներն էին Կուս — թիթեւ, Սամառք, Լեւոն եւ դէս ուրբիկն:

Գիտելիք թէ մեր անշարժարի կարապետի կը Հնտիկ մեր գիտնաւ յարապակցանքներն եւ իր երկու կողմերը նոյնպէս պատասխանուած էին Հնտ — տեսակ եւ միտաւր պատկառութեամբով, քանց կարելի էր գիտնալ եւ իրելի զանաեք իրենց ա — նուններով:

Կ'երթայինք, յուսալով թէ՛ Հարապետութիւն կ'ունենանք Հնարեղանքով, մեր ուժերը վերա — կաշիներու, զորանալու եւ ապա մեր սպառնալ ը — նելուք որդիներ:

Մեր արապականութեան մտեցնելը Ուրբիկն, ո՛ր զիտայի կողմէն լսելի եղան թիթեւաթիւններու ու — բուններն:

Նուրի փաշայի զօրքերը վերակազմուելով եւ նոր ուժերով զօրացած, նորէն ծաղկեցին Ուրբիկ շրման եւ արդէն մտեցնել էին ծաղիկն:

Սարապիկներն է, երբ մարդ մը կամ փողովաբար մը մահէն Հաղիկ ճողողանալ, նոյնք իր զմէր կը դառն ծաւր:

Մեզի կը մտահոգէր նստեալ Մահաւ — Եօրդէլ զիտով Սայմաոսին նահանգն 2000 Հայրուր եւ Մարթիւրիւն պարապել:

Որքան իր ժամանակէն Ուրբիկ զաղաքին, աշն — թան աւելի սարապակցեցի կը դառնային Բիւրալեանի թիթեւաթիւններու որդուստներն:

Մուլթի վրայ տեսաւ, զայնքականները տեղա — փոխուցան ծաղիկներ եւ շրմանակ մտեցնել տեսն — լուր, զարուստ եւ աշխուհի մէջ: Ամէն մարդ կամ ը պատարաւ կը սպասէր անտարի մը, կամ շարքերու: Հրամանին:

Յունիս յիս Թուրքերը արդէն մտած էին փա — ցաղի արդարանալու եւ կը փորձէին քրտակ Ամ — րիկեան տեսնելու ճիւղին հնարանքները, ուր՝ կը պատկերէին մեր եւ ասորի Հիւսիսայինները:

Կուշիկ կատարի էր, փողովաբար արապիկն ու

ՆՍՍ — Եւ Աստուծոյ անգամ ըլլալով Հայ Կա — թիկունքի մը կը մտածէին ծրարանք — արանաւոր — զուրա կը սեղանք օր տեղական մամուլը, երբ Հա — րդարեւեցան: Մեծի ճանն Կիլիկիոյ Հայապետիկ սպիւնը լինելով:

Այս այցելութեամբ ձերուսի Հայապետ — րդարեւեցան ասիթ ըր Կ'ընծայէր Նիսի Հայու — Թեան, որ միշտ չ'ուրի մը ձեռք մացած է:

Իրեն թիթեւից, Եւ Արաւուր — Հարապետի տէր եւ տարնք Գ. Սուրեն Գարապետեանի կողմէ ազդուութիւն արմատացուած ինքնաշարժը նստակ — լով, չ'ընթերցարթի օր, ընկեր Մարիան Սուսուր — Եանի Հնտ միտանի ծամբալ ինկալ, զկայի փուտն է փէն եւ Բան:

Հակառակ ծանուցուած ըլլալուն թէ Նիսի մա — մանուտ տեղի պիտի ունենար ծամբ Գին չ'ուրէ, Հայապետական զայնքը փառն էին Հաստ — երեք ծամ յապաղումով, երեկոյան ծամբ յին:

Ի զուր կը յուսային տեսնել զայնքական կա — ճերու շարք մը: Ծամբու վրայ՝ ոչ Մարթիկայէն ընկերակցողներ կային եւ ոչ ալ Նիսի զիտաւ — րդիկն, քանցի զմեզ:

Հայապետական կատար եւս Համետն էր: Միւրեման ծամանակ ինքուրուն էր: Սուր — զիտ դրուած էին Գարեթիկ կաթնիկներ, իր զալ — տարաբար եւ Աթիկիսալ զպրկմանը վիթառն — տուէ՛ Դերեկիկ եպիսկո. Փոլստանի, Արաւուրաղ արք., Իսթին ուղարկուած զայնքի արապները մը եւ, ընկանաւար, ինքնաշարժի փաթիլը եւ բարձրատեսնան Հիւրեղեան զոյնքը: Միայն Ե Եսաւալ ըր արաւաղութեան կատարն էր որ Կ'ըն — րաւար Հայապետականի անուրէ traction):

Ոչ ծամանակ, երկու կատարէր թաղիցած Ե Թաղիքը ՝ Հաստ: Նիս, Գուշիկաւ որ Մա Մա — րդիկ Հայոց կենդանի, ուր Հաստուած էին ստարաթիկ Հայրենակցիկներ:

Ենկերակց Հոգարարութիւնը մատուտի սան — ղոյիները ծածկած էր զորքով մը:

Գարեթիկ կաթնիկիս պատ մը Հանդստանալ վերել, իր ստանիկ օրժուսի թիկունքը ընծայեց ինք — կալ Հաստապետներուն եւ յայտնիք իր ուրա — խաթիկը Նիսի Ս. Աստուանիկին կենդանի վե — րաբարութեան եւ անկի պայծառացած զոյնքով: Յետոյ, քանարեք թէ Ս. Էմիլիանի եւ Կիլիկի — անի կուսիկի գոտանակալ ասիթներու զոյնքին — ըր Հնտեանի եւ Հայ ժողովաբարի ջեր ու ցան, երբեք կարուած եւ արապիկ կատարեցին:

Այս առիթի արեւատութիւն մայրեկով Ամե — նայն Հայոց կաթնիկներն, ստօքն իր Մայր Ա — րքուր յաւե կ'ապուլուն մայ, ինչպէս Կանե կա — ղուս մեն Բարապետներու, Արաւուրեանի կու — րքացած մատուտը՝ Կիլիկիոյ ասիթը, զկայեղի — րեւմաւ մը փոխադրուած Աթիկիսալ, Սուր — տալէի պատրուարներէն, նաեւ Գոլոյն պատ — րարականի ասիթը, որ զիտ երէկ վերելորէր ըր Ս. Էմիլիանի իր սփուտալ աշխարհի եւ որ արժէ, կ'ընթացանք իր նախկին մեծութիւնը, կը մայր միայն իրեն ստուեր եւ խորհրդանշի:

Կատուութիւն անպատմելի: Խուճապն սկսած էր եւ զայնքականները կը փախէին իրար Հրեւիկ, կոտորուէին:

Մեր վիթեակներուն մեծ մասը միացած էր իր ընտանիկներ, փաւարը կապուած էին, կարա — փաւարները խախտուած ու զատակները բար — փացած էին:

Այդ տաղանապաշտ վայրկեաններուն զորք՝ արա — վա երեւցան փախի ծամանակալ կատարաւոր — ութեան նախադաս Կուսիկ Համարեւմեանի, Հ.Մեր — փուսեան, Լեւոն Տաղուրեան եւ ուրբիկն:

Կարելի եղաւ զոյնք թերի քառականսկայի վիթուրներ, որոնք զրկուեցան աներկեան չի — անշարժութեւ, փրկելու եւ զոյնքան շրմաններու կոյնեկներուն մասնակցելու շամար:

Յունիս 7, 8 եւ 9-ին միտած անհասարկ Դե — րեւմեան վերելացան ի նպաստ Տեղի, ի դին լեւ — րեւուցան:

Թիթեւին ձգեց երկու թիթեւաթ, երեք մեծ վնարեւանք, Հրապետի եւ 300 դիրկներ ու Հարկաբարեւցու զարքանք նահանգին:

Այս յաղորդութիւնը բարձրացող մեր զին — ուրբներու եւ փողովաբար արաւաղութիւններն եւ միջոց ստու. վերակազմութիւն մեր ուժերը:

Միւրեման տեսն զարքանք Սայմաոսին եւ Ուր — բիկ տեղայի Հայքի եւ Աթուրեանի պատճառ զրկն Սայմաոսի վրայ յարձակուելու եւ զարուսել:

Գաղաթիկները, որոնք կը ներկայանային թէ փողովաբար եւ թէ Կուշիկներու քաղաք — անկ մեծամատուցութիւն, ոչ մէկ տարաւորութիւն յայտնեցին ապ. աթիկն եւ կարգ ըր վէճերու տակի որդուցան:

Նվազմար սարերն ալ կը մտածէին անկի միջոց ի զոյն զին, երբեք զկայի Հարաւս եւ միանալ Անպիտաններուն:

Յետոյ ձերուսի Հայապետ աստիճարուէ — ցաւ Նիս, թիթեւ Սթանիկի մէջ նախապէս պա — րատուած յարկաւոր լինել:

Միմեան կ'ընտելի ընկերանալն վերել, նկատի անտիկը կ'ապած յոգնութիւնը, անտեսելի լինել մը ինքնեղան իրարաթ քրտան Համար, երեք բարե — կանեկներու Հնտ:

Նշանակուած օրը վերադառնալ Դերեկիկ կախիկին ստաղկաբարեւմաւ ներկայանալով ձերեկանարար Հայապետին, ուրբիկ Համալու ըր արաւաղալն է պատասխանելու կարգ մը Հա — րցաններու:

Միշտ նկատի անտիկը — արաւաղութեան միմե — անք եւ թիթեւներու պատուարը — որնէ յոյնութիւն — զիւրի ան նուազ երկու ամիս — Համալու Հար — ցուսեան ուղղեցի Ենիտուրի պաշտպանի պատ — րարարութեան եւ Աթիկիսալ, Փրոմաւալայ թե — մական ընտրութիւններու, Գ. Գոլոյն պատրար — ական ասիթին չ'ուրի տակնուրած ծաղիկ, իր մշակութիւնն աշխատանքներու մասին:

Հայապետը յօտարութեամբ ստուա իր պա — տասխանները, որոնք կարեւոր մասերը կ'ամփո — լած ստորին:

Նախ ամէն տեսակով իր զոժուանակութիւնը յայտնի Ենիտուրի պատրարիկ մասին: Կը ցա — ւէր ասիկան, որ իր արդի տաղանալը արդիւք եղաւ պատրարելու իր ծրարիկը:

Կերեք պատրար յուրապետութեան Հա — րեւ, անտեւր անկանաւան եղած է Երուսաղէմի աշխտակ փողովաբար ընծայուած օգնութեան գոտարու զոյնքին: Այժմ զոյնքի անկանները լի են քաղաքակալ տախտիկներով: Վարդ Հայաք Հարաւոր Հայրենակցիկներու անտիկ կը մտաւա — րուր իր նիւնական Համետա պայմաններով եւ զուրեան եղան աշխտակցութիւններով: Վարդ Հա — րաւորութիւնները բաժանուած ըլլալով Իսթրալի եւ Ամմանի Հարեւան վրայ, Հակառակ նոյն պետա — րեւմեանը քարեպաշտ վիթարեւմեանքի, Գոտար. Տեղապետը կը Հարկաբար զանապալ փո — խառուութիւններ կ'ընել եւ նորեւր Հնարեւր:

Կիլիկիոյ Աթուրն ու Կուշիկները կ'ապած ու — ճին փողովաբար աշխտակցութիւններէն: Դեղաք — տարաք կարգ ըր Հայք զաղապետներն եւ ունեւալ աշխտակիկ լայն օժանդակութիւններն չեն մտաւ: Գանձեր: Յար. Աթիկիսալ եւ Ենիտուրի ըն — ծայաւած փաղը օղունութիւններով եւ ցանա — ցան ընչին կ'անտեսներով: Աթիկիսալ Հայաք — Կուս ըր Կանցեղ զուրիկ կ'ընկնէին ասիթին, Դարեւաբար ունէր միայն 20 աշխտակներ, որոնք թիւր քաղաքացի եւ արժէ 60Ի իր նախանձնաւոր — Թիւրն եւ Հնարեւրութիւնը ալ պատարաւորութեան օր երկու տարուան ընթացքին իր պատարաւոր — ցանաններն եւ փաղապարտներ: Ճեղքալիք զժ — ուսար է, որովհետեւ իւրաքանչէր քառանկարի միայնք պէտք է միայն 500 տալար: Անկէ զտա — անոնք իրենց ընտանիկներով կ'ապուրար, Հարկ եւ Հո — րալ իրենց ընտանիկներով պատարաւ:

Փրամալի թիթեւակալ ընտրութիւններուն մա —

Բայց եւ արմալ, երեք Հարեւր միտաւորներ Արքաւան Խանի, Սարի Բէրի եւ Վարդապետ Ենի — փաներն ինք ինքնաշարժանալ զկայ մեր Թի — կուրեք, Կուշիկ Կեսաուրի պատասխանելու:

Մամաւոր վիթեակն ուսումնասիրելու շամար:

Ետուով Հայրենիկ կուրք զրկուեցան նաեւ Ուրբիկ երկու վաղեմներ, որոնք շարունակ չ'ուսն — մէջ էին թրքական Հնտախոյսական խառնաբեր — ան:

Ճիշդ այդ օրը, մեր թիկունքի Սայմաոսին լսելի եղան թիթեւաթիւններ քաղաքիկ որդուները:

Զգրկութիւն թէ՛ Հակախոյսական կոյնեկ տե — ղի Կուշեանն ինչ քաղաքի պարկազներուն տակ եւ մաս մը զայ վիթուրներն արդէն Հաստ եւս Ե Վարդապետ զօրակցելու մտաւոր:

Անգրանիկ թանակը կը պատարաւորէր ինչ մասերն:

Սամաոսի զրկած սուրհանդակները, որոնք իր նամակները տարան էին Երեւան Հանգիւտեւ Հոս — տաւ, պատրականալ Զուլփուրի մէջ Հանգիւտեւ էին Անդրանիկին եւ անոր յանձնած էին նամակները:

Անդրանիկի Հարկ չէր տեսած պատասխանել ապ — րաւաղութեան մէջ ինչ ուսած իր մեզի տեղիկացեղ իր Զուլփուր մամուտները:

Այսպէս՝ երբ մենք տեղեկալ ըլլայինք իր Զուլփուր — ինչ փողովաբար յարապետութեան, կրնայինք վերադառնալ Սայմաոսի եւ միմայն իրեն:

Ու մեր միտաւոր ուժերը Անդրանիկի Հրամա — րաւորութեամբ ի վիթեակ Կուշիկի վերակալ — ւելու Վարդ. Թիթեւին չ'ընտելով միմեան Բաղէն եւ Մոյր զալար:

Թուրք Հրամանատարները ըմբոսն էին մօ — ստաւաւ փառներ եւ Սայմաոսին իրենց ուժերու կարեւոր մէկ մասը տեղափոխած էին զկայի ինչ:

ԱԶԳԻՆ

ԽԱՆՈՒՐԻ ՏԱՐԵՒԱՐԸ

սին Գարեգին կաթողիկոս անունպա կը մնայ, որովհետեւ իր թիւը չըլլալով, իր զարարներուն մաս չէ կարծեր : Իսկ Պալատը պատրիարքին հինգուտ շարքը իր սրտին վրայ ամենախոր լեզքը որ բացած է : Պա՛մ որ բարձրացնելով որ ժպեր, — Պատրիարքութիւն է, եւ մենք ստանում ենք այդ խալապատութիւնը :

Կաթողիկոսը իր վարման որ խորատախելո — թիւնը աւելի յառա՛ն աղտի, եւ անխառնութիւնը ընդլայնուի, հակառակ անոր որ, ըստ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի հրահանգին, Վեպայ Տեղապարսն արդէն հրաժարւել էր իր Արտանէն ու նոր պատրիարքի պէտէ ի ընդունուի :

— Պոյր համար գրեցէ՛ հետեւեալը — Սա համարում եմ հայ ազգի ցարեղք մէկը եւ ցաւում եմ հայ ազգի համար :

Առ այժմ, թշկական խորութիւններու համաձայն, կաթողիկոսը ընդհատած է իր ժառանգ աշխատանքը : Այսուհանդերձ Ամենայնի տպաբանին մէջ ժամուկի տակ է հաւանքի համարը որ Վեպայ Տեղապարսն եւ Յիսապատարաններու հաւաքածոյին, որ երբ թաղանայ երեւ ժողովներէ : Այդ միջոցի խալապատալը աքց. ինքնակալութաւ թէ՛ Վեպա՜ն-Տփիլիսիւսիւր կողմէ հարեւորութաւ լրջալով, այս ջերկի, տաք վարկերն իրեն (Փրանսիան) եւ Փրանսիայի ժողովուրդին ներկայացուց զիլիկիոյ կաթողիկոսին ծանօտ եւ այցելու ծանօտ նպատակ :

Վերադա՛ն առաւ, ի ներկայութեան Նիսի եւ հետագայ արտաքաններու հաստատեցաւ Հալքուր Նո՛մ թաղութեան մը, Նիքոնիկ եպիսկոպոսարանէն նախապատեմար Գարեգին եւ թիլիկիւր, որ կա՛մ բայց լինի ցարդով մը՝ թիլիկուցի ժողովուրդին հաստատ, որ աղայական անասլին, որ նահապատներով, իր ժալիկներն, իր անաղորթութիւններն եւ Նիկեզիներն, որոնցմով պիտի կերտուի հայ ժողովուրդի վերածնունդը :

— Մենք երեւոյնք միշտու չենք միայն, մեր միջխոսքը նահապատներու ողին կ'ապրի մեր մէջ, որով մեր ժողովուրդի թիւը կը հասնի թաղմաթիւ միլիոններու :

Գարողէն վերջ Վեպախար հրաւիրուեցաւ եկեղեցւոյ քաղին մէջպա՛ս մը հանգստանալու :

Իր իսկ ցանկերովս, իր մօտ արտու գործուցաւ Իշխանուհի Արքայութեան, որուն զերգացած անասլին հայերնապարտեմար եւ բարեխառն. թեան մասին հակինք ծանօթութիւններն տաւաւ որ լուրջեղներուն :

Միջկեղանակ արարողութիւնն վերջ, հոգաւորութեան կարգադրութեամբ, հաշտեցանք միմեանց կապերիկաւ, Մատեն ծովը մէջ անգրաւներն մէջ — ներկային թիւ 25 — 30 աս — թերեւ, որոնք ընտրուած էին ըստ կամ, կենդեցող քաղի, ստուաթաթիւ Հայքուր մէջէն :

Ինչպիսիք կաթողիկոսի վայել շնորհք մը կարելի էր մտարկել այս հատկութիւնը :

Վերջին պահուն, Տիկին Վ. Բեօլէանս ինչ — Փրանսի գրեւորէ հրաւիրել կաթողիկոսին ու Ինքնիկ կարկիւր : Անորհեանս եղբայրներն ալ եղաւս զրին իրենց արագին եւ այլաթո՛ ծաղայութեանը :

ԵԱԼԱՆ ՄԱՒԱՆ

ԿԷ ԱՆԴՐՈՒՐԻ ԳՐԵՆ ՄԵՆ ԷՔԻ ՎԱՐԱՆ ՄԵՆ — ԼԱՆԻՈՎ, ԿՏԱՐԵՆԴՐՈՒ ԶԲԱՄԵՆԸ ԶԵՆՈՒՄԻՆԸ :

(134)

ԵԱԼԱՆԻ ԹԵՐԹՈՆԸ

ՄԵԼԻՔԻ ԱՂԶԻՂԸ

ԻՆՏ.

Այն կարծիքը արտասանում էր Աւետիգեանցի առաջնորդ խնձ մարդը : Բայց զո՛ւ կէլաւ ինչի... :

Գոյաբանին պիտի գրեցի Յովսէփին : Նւրայ էր լինում, իսկ Յովսէփը անպարտ կ'ըլկնէր —

— Ինչ է՛ն տուր, գոյրիկ... :

ԵՐԿՐՈՐԻ ՄԱՍ

Ա.

— Մի՛թէ՛ դեռ կապակի դա՛ :
— Թա՛նալ — Դուլի — Խա՛նք Իրանի լալին հերտուի, բայց երեւե չէ մտաւում, որ զի՛ւ — դին օգտակարի յաղորդութիւնը տարախառն է : Թա՛նալը գողտէ է, մի՛նքնու մը ուրիշը ի տեղի պաղտը ինքն իրան անտան կամ Անտու՛ իրման մի բանի կը լինէր հրատարակում :

— Դա խեղճութեան է ցոյց տալու : Ուրիշ մարդը նուրիկ աննայ յաղորդութիւնէ կ'ըլա — դին օգտակարի է դուրս բերում : Իրանը, այս իրապանացաւ, այժմ կարելի է հաստատ մի աղայական փայտ զրանի շուէ՛ն տալ կար իման իմ մարդը, որ քաղութիւնից ար խեղճ ունի : Բայց ինչ է՛ն ուրախացում Իրանիւր — ծնունդներ... Ինձ գարմացնում է ցո բեր խոր

հուրք... Միտեղիք հանեցին նրան :

— Զը դիտմ, Միկիւր, եւ միայն պատմեցի այն, ինչ որ մի քանի անգամ լսել եմ հատերէ : Մարդիկ, որոնք Թա՛նալ — Դուլի — Խանի մեր — ժառանգներն են, որոնց յայտնի են նրա դիտարարութիւնները, այլ էին տաում :

— Հատարութիւն...

— Այս... Ատմ... Իրանը ունի իր սեփա — կան շատ ցարեք, պէ՛տք է սպասել, հատարելով դո՛ւն առժամանակ :

Եւ այսպէս խոսողը ծառացաւ փորքիկ խոցի խոցաւուրին : Ծաղիկով նա շատ շուէ՛ն էր իր խոսակցին, բայց հասակով այնքան բարձր էր, որ կարողացաւ նայել պատի վերելում քացած լու — ստանալից եւ տանել շրջակայը :

Պատակութիւնը տեղի ունէր Իլիպիկ Սպի — տակ ինչ մանրամ, որ չիտուած եւր թաղարաւանակի վրայ, Հաղորդել եւ վանք դիւրեղի մէջ — տեղի : Յուրա առաւուս էր : Երկիւրանից մաղ — տալ էր խիտ եւ մանր ձկներ :

Լուսամուտը ծաղիկ էր այն բարձր սարե — լին, որոնք երեւ կողմից շրջապատում էր Հաղորդելի ծաղի : Նրանց երկար կատարները կործնե ծուլէ էին արձակում. փիւրը վեր էր կանգել, ստա — կանք զամի, բուր ցարեցի ձկնի անպեր էր բարձրանալ եւ պատեցնել էր օդը մէջ, խառ — նուրով վերելից տաղաղ տարաբի հետ :

Երկաթաբուր ուղարկութեամբ դիտում էր լինանատանի մոնիտորին մաղլ եւ սպանալից օ — ռըր : Եւ հանդիման էր թէ ինչու նա պատար — տուած էր ծանապարհ դնալու : ..

Թեան զինկալորութեամբ եղած տաղէն Գ. Մե — տանեցի : Ընդեր իւրեղի Մկրտիչեան զայտին վրայ նա խոսեցի, որ հարկաւորակաւ հաղթ, որեղիւղեղ մեր բոլոր հերոսանքները : Առ ա — նուն, երբ մտաք պատած էր ամէն կողմ, — Ես — իմ անտառը դեռ կը ցնծար ազգային կրք — բով : ԹԻԹԱԿԻՆ

ԱԼԱՆԻՐ ԳԱՒԱՐԷՆ

ՄԵՐ ԴԳՐՈՑԸ

ԿԻՐԱՆՈՐԸ — Հո՛ւնա՛նք եղանակն է : Եղանա — կին է նաեւ դպրոցական հունձիք, ու ամէն մէկ շրջան արդար հպարտութեամբ իր բերքը քանա — կուլիւրին յանձնէ կամ իր յանձնէ Վատարին :

Մեր դպրոցական ընծութիւններն ալ տեղի ունեցան ի ներկայութեան ծնողներն եւ Աղբ — միւլիւրեան նախաճա՛ն Գ. Քերպոցեանի :

Հանդիմանք օրերու հաղուսաւ եւ դպրոցա — կանի փայլը կնքուածք՝ նորինկ ամենախաղա՛նք — ներուտ մօտ : Ժամը 9ին, ամէնէն փորքերն կը սկսի ճնուլ, թիւն եւ ինչ խիստ ճնուլ, թիւն :

Դասարանները իրարու իր յարեցին : Բնիշ — ներու եւ ծնողներու պաղը, հակառիկ գոհուսա — կուլեան փայլը եւ ծնննայ, իր մալակի եւ ու — րախորթի մանկիկայի մը համեմատութիւնը կը տառալ հնարեցին :

Ձիւնը սպաներ որ մեր բարձրագոյն դասա — րաններու 14—16 տարեկան տաղար ոչ միայն սա — ճուն, յոսակա եւ դիտակով թիլիկուցի՛ն ունենալ, այլեւ կարեանք տարած — նախապատիւներնը վերլուծել տառնց մեծ գոհուսութեան, նորինկ շատ դիւրեւեթեալ :

Գ. Քերպոցեան յուզումա՛ն՝ այս զեղեղիկ ա — դիւնա՛նք, իր շնորհաբեր տաղար, Կապ. Պալատիկ ներս ու իրենց ուսուցչուհին եւ Աղբ. Միւլիւրեան եղած Կապույտ Ուշիկ զարդերն իր նուրիկ հնարա ֆրանսէ :

Կնարք վերջ, տարեներէ ի վեր կերպուած շատ զեղեղիկ սոփորութեան մը համաճան, Կա — պույտ Ուշիկ ծաղիկ, դպրոցական բոլոր այա — կերտները պատկառ տարուեցան Սոնգ, ուր մկան ինչ նաեւ շատ ուր ծնողներ :

Այս պատկերի ձգած տպաւորութեամբ, մեր անկերը տախանի մը եւս սեփորելի պիտի փա — ուրի շա՛ր զարդերն հետ :

Ու՛ր որ վեր յայտաւանդէ՛ս մը, Seysfուր մեր ծածոթ զալտին ծով, հայերիկի դասերիցա — ճիւն հետեղող տաղը մըցանալապաշխուր հանա — թիւ :

Ամբողջ որ մը երբ եւ ուրախութիւն բոլորին, մը հաւանք դպրոցականներուն համար : Երեւոյնա — նա մեծ թիւը աւելի եւս հանգաբարու երեւոյնք մը կ'ուսուց զպալու Ուշիկ հինգ տարեկան տալու — իրապարկը ձնով որ նուիրաբործող այս դա՛ն սաւանդէցին :

Նախակերթարանի համապատասխան վկայա — դիք պիտի տառանի եւ դասարանի ապակեղանի վրայ : Մենք այս մատանութիւնն ունենք թէ Կապ. Ուշիկ ԵՐԸ. վարչութիւնը, կամ իր կողմէ լիարժեքում կրթական, ուսումնական մարմին էր, իսկ ջըն — նուլեթան, սիրալոթաբ փայտանակալ վաւերաբեր — լով պիտի փոխարին ժամանակուր հանգամանք կրող այս վկայաղիներն :

Դպրատանաղէսի պաշտօնական մասին կը նա — խաղալէ՛ս Գ. Բիւրաղեան, իբրեւ օգնական ունե — նալով Գ.Գ. Միւնձեան քարտուրք եւ Գ. Սե. Օ — հանանի՛ խորհրդական : Ան իր քաղման րոտի մը իրօնով վեր տուա Կապույտ Ուշիկ կրթական ա — խառնակի կարտարութիւնը եւ մասնաւորակա շէտեց թէ այս աշխատանքով ձնոթ զուտած աղ — իւններ գոհացում կուտա՛ն միւլա՛ն իբրեւ Հայու, ծնողներ եւ հայրենասէրք :

Գիտարեւտանակ թափերը պաշտօնիցին դպ — րոցական ապակեղանի իրենք, իրենց երեւոյնք, արտասանութիւններով եւ պարերով :

Նախակերթարանի համապատասխան վկայա — դիք ստացան հետեւեալներն — Օր ընդ Սկիս եւ Կիւրաթիկ Մարտիրոսեաններ. Ալ. Բորոտեան, Ս. Սոյաւան, Ս. Ալվալեան եւ խալապարս Անտու — հան : Ջերմերի կը շնորհաբերող բոլորն ալ :

Ներկաները խնայեցանք տանկեցանք մթ — նորարեան, Կապ. Ուշիկ զարդերն իրենց գոհուսա — կուլիւրին յայտնելու ձնով՝ ըրին ինքնաբերաբար նուրերն, որոնցմէ՛ս դրացաւ 8100 ֆրանք :

Դպրատանաղէսի ընդէ. մուտքը եղաւ 48775 ֆրանք :

Այսպէս, տառնց մալույն եւ հաստատուեալ ե — կամտեղի, տառնց մատարականներու քարտը, ինչ օժանդակութեան, միայն շնորհի. համախ տիկնիկներն որոնք տպաւորեցան հովանիին ալ չեն ապակեղան, շուրջ 60 մանուկներ եւ նաեւ ե — իրապարսները հայերիկ եւ արդին եւ աղային ուղով կը ինքնուրեւն :

Մեր այսպեւ զեղեղիկ գործերն իր կատարին յայտնե Կապույտ Ուշիկ, ժամանակն է քալլ մը եւս տառնց ինքուրով, ձնոթ առանկ դպրոցական հոգը, քանի որ ուրիշներն այս հարցով կը դրաղին այն —

